

Àmbit d'execució penal

INVESTIGACIÓ

Producció pròpia 2017

Avaluació del projecte CerclesCat

Autors

Any 2018

Avaluació del projecte

CerclesCat

Coordinadors i autors de l'informe:

Thuy Nguyen Vo (coord.). *Professora associada i membre del Grup d'Estudis Avançats en Violència (GEAV) de la Universitat de Barcelona.*

Manel Capdevila Capdevila (coord.). *Responsable d'Investigació del Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada (CEJFE).*

Altres autors, per ordre alfabètic:

Antonio Andrés Pueyo. *Catedràtic del Departament de Personalitat, Avaluació i Tractaments Psicològics. Facultat de Psicologia. Universitat de Barcelona.*

Isabel Berdeal Blasco. *Tècnica de la Unitat de Medi Obert i Serveis Socials. Direcció General de Serveis Penitenciaris (DGSP).*

Patricia Bosch García. *Comitè Executiu. Fundació Salut i Comunitat.*

Jordi Camps Martí. *Responsable de la Unitat de Programes d'Intervenció Especialitzada (DGSP).*

Margalida Ferrer Pons. *Tècnica becada de la unitat d'investigació del CEJFE.*

Marta Ferrer Puig. *Cap de l'Àrea d'Investigació i Formació d'Execució Penal. CEJFE.*

Marian Martínez García. *Tècnica de la Unitat de Programes d'Intervenció Especialitzada (DGSP).*

Angels Núñez Cirera. *Responsable de la Unitat de Medi Obert i Serveis Socials (DGSP).*

Joan Pere Queralt Beltran. *Cap de Servei de Medi Obert i Serveis Socials (DGSP).*

Carles Soler Iglesias. *Subdirector de Programes de Rehabilitació i Sanitat de la DGSP.*

Avís legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència de [Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 4.0 No adaptada de Creative Commons](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca) el text complet de la qual es troba disponible a <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca>

Així doncs, es permet la reproducció, la distribució i la comunicació pública del material, sempre que se citi l'autoria del material i el Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada (Departament de Justícia) i no se'n faci un ús comercial ni es transformi per generar obra derivada.

Sumari

0. Introducció	4
1. La intervenció i el tractament amb delinqüents sexuals.....	7
1.1. Què és <i>Cercles</i> i per a què serveix?	13
1.1.1. Aproximacions teòriques que sustenten el Model CoSA	17
1.1.2. Estudis comparats sobre <i>Cercles</i> a escala internacional.....	20
2. El projecte <i>CerclesCat</i> a Catalunya.....	25
2.1. L'experiència pilot: el projecte <i>Circles4EU</i>	25
2.2. Condicions teòriques i pràctiques a què obliga el disseny de <i>Cercles</i> ...	27
2.2.1. Sistema de Gestió de <i>CerclesCat</i>	29
2.2.2. Sistema documental	30
2.2.3. Indicadors de qualitat.....	32
2.3. Adaptacions realitzades en el model de funcionament català.....	35
2.3.1. Procediment de selecció i avaluació dels <i>Membres centrals</i>	35
2.3.2. Gestió i control del projecte	39
2.3.3. Supervisió i avaluació del procés.....	40
2.4. En relació amb la innovació	42
2.4.1. Descripció dels estàndards de qualitat	42
2.4.2. Seguiment del projecte de recerca i implementació en els centres penitenciaris.....	44
3. La recerca	55
3.1. Finalitat	56
3.2. Objectius	57
3.3. Metodologia.....	58
3.3.1. Població estudiada.....	58
3.3.2. Model d'anàlisi	60
3.3.4. Anàlisi de les dades	62
3.3.5. Equip de treball	62
3.3.6. Calendari de la recerca.....	64
4. Resultats	65
4.1. En relació amb els <i>Cercles</i> posats en marxa	65
4.1.1. Procés dels <i>Cercles</i>	65
4.1.2. Membres centrals	66
4.1.3. Voluntaris	67

4.2. En relació amb el projecte.....	70
4.2.1. Descripció general dels infractors.....	71
4.2.2. Grup Cercles i grup Col·laborador.....	72
4.2.3. Grup Rebuig.....	73
4.2.4. Grup Cantera.....	74
4.2.5. Grup Refractari.....	76
4.2.6. Descripció de variables de control del grup <i>Cercles</i> : proves específiques i altres variables.....	78
5. Conclusions i propostes.....	80
6. Referències bibliogràfiques.....	85
7. Annexos.....	92
7.1. Variables d'estudi.....	92
7.2. Qüestionaris i variables de control.....	109
7.3. Resultats dels grups d'estudi.....	114

0. Introducció

Les persones que cometen actes de violència sexual constitueixen, probablement, un dels grups delictius que genera més preocupació i alarma social entre els ciutadans i els poders públics. De fet, a ulls d'aquests últims, són considerats un conjunt específic de delinqüents que han de tractar-se de manera especialitzada. Així, les autoritats policials i els operadors jurídics es troben davant el repte de desenvolupar i posar en pràctica polítiques de gestió del risc centrades a prevenir o minimitzar al màxim la probabilitat de comissió de nous delictes sexuals per part dels qui ja els han realitzat. Actualment disposem de tot un ventall de tractaments específics que persegueixen aquest objectiu, i la intervenció d'orientació cognitivoconductual és la que més bons resultats empírics ofereix per a la reducció de la reincidència. De fet, l'aplicació del programa específic per delictes sexuals constitueix el tractament de referència per a aquest tipus de població a les presons catalanes des del 1996 fins a l'actualitat. No obstant això, els estudis assenyalen que al voltant del 30% de les persones que compleixen condemnes per delictes sexuals a Catalunya presenten una sèrie de necessitats criminògenes individuals i socials que en dificulten el procés de reinserció i incrementen el risc de reincidència (García i Soler, 2013). Per aquesta raó, esdevé necessari desenvolupar altres intervencions dirigides a potenciar tant el capital humà com el social per facilitar el procés de reintegració i desistiment.

Un dels models d'intervenció comunitària per a la gestió del risc que persegueix l'esmentat objectiu és el programa *Cercles de Suport i Responsabilitat* (Circles of Support and Accountability o CoSA en anglès), que es va iniciar al Canadà el 1994, motivat per l'excarceració d'un delinqüent sexual d'alt risc. L'èxit d'aquesta iniciativa i els bons resultats obtinguts van impulsar la creació de nous cercles tant al Canadà com en altres països arreu del món. Així, partint de l'eficàcia del programa a escala internacional, el 2012 el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya va decidir adaptar en model CoSA a la realitat i el context català, amb la qual cosa es va iniciar el projecte *CerclesCat*. Atesa la «joventut» del programa a Catalunya, la seva implementació s'està realitzant gradualment amb l'objectiu que es converteixi en un recurs més per a la gestió del risc de delinqüents sexuals al nostre territori. Per tant, resulta

crucial avaluar el grau d'implementació del programa *Cercles* a Catalunya, amb l'objectiu de garantir el compliment dels estàndards qualitat del model original CoSA i avaluar-ne l'eficiència i eficàcia per a la reinserció social i la reducció de la reincidència en delinqüents sexuals d'alt risc. Per aquesta raó, es durà a terme un estudi longitudinal entre el 2016 i el 2020 que es plasmarà en tres informes, els quals examinaran aspectes específics del projecte *CerclesCat*.

El present informe constitueix el primer d'ells i s'estructura en set capítols que aborden dos objectius concrets. D'una banda, presentar el disseny de la recerca i explicar el procés d'avaluació del programa *CerclesCat*. D'altra banda, descriure els subjectes que configuren els grups d'estudi i el procés de funcionament de *Cercles*.

El capítol 1 constitueix la part introductòria de l'informe, on es proporciona una visió general sobre la intervenció i gestió dels delinqüents sexuals. Comença amb un breu repàs dels tractaments disponibles i descriu de manera concreta el programa específic de tractament per delictes sexuals. A continuació, es presenta l'origen del model CoSA, el seu funcionament, les bases teòriques que el fonamenten i la seva eficàcia a escala internacional.

El capítol 2 s'inicia amb l'anàlisi dels resultats obtinguts als tres *Cercles* pilots posats en marxa a l'inici del projecte *CerclesCat* a Catalunya. Posteriorment, s'hi aborden els requisits i les condicions mínimes que estableix el manual europeu de *Cercles* per a la seva implementació i es presenta el sistema de qualitat de *CerclesCat* i l'organigrama de l'organització del programa. Aquest capítol finalitza amb la descripció de les adaptacions que s'han realitzat sobre el model per adequar-lo al context català, la definició dels indicadors de qualitat del programa i les accions dutes a terme per a la seva implementació.

A continuació, el capítol 3 se centra a explicar la finalitat i els objectius de la recerca, la metodologia i el disseny de la investigació. Així mateix, presenta els professionals que configuren l'equip de treball que hi participen i la programació de les tasques que s'han dut o es duran a terme entre els anys 2016 i 2020.

El capítol 4 presenta els resultats derivats de la recollida de dades retrospectives del projecte. En primer lloc, s'hi analitza de manera descriptiva el

procés del *Cercle* i les característiques principals dels *Membres centrals* i els voluntaris dels 14 *Cercles* posats en marxa des de l'inici del projecte fins al quart trimestre del 2017. En segon lloc, es fa una descripció general del perfil dels casos que configuren els cinc grups d'estudi en relació amb les característiques personals, penals, penitenciàries, tractamentals i de risc. En tercer lloc, es comenten els resultats derivats de la comparació entre els grups en funció de les variables esmentades. Finalment, es presenta el protocol específic dissenyat per avaluar l'evolució dels *Membres centrals* durant la seva participació en un *Cercle*.

Les conclusions i propostes derivades dels capítols precedents s'aborden al capítol 5 d'aquest treball. Per una banda, s'hi exposen aquelles que fan referència als subjectes que formen part dels cinc grups d'estudi i, per l'altra, les relacionades amb els processos d'implementació del programa *Cercles*.

Finalment, el capítol 6 recull totes les referències bibliogràfiques d'aquest treball i el capítol 7 constitueix un annex amb les taules on apareixen les definicions de les variables d'estudi i els resultats dels grups analitzats.

Com s'ha comentat prèviament, el present estudi parteix d'un disseny longitudinal que s'estructura en tres fases o moments temporals. La primera fase constitueix el cos d'aquest informe, que presenta de manera descriptiva els resultats retrospectius corresponents als subjectes analitzats i els processos duts a terme fins a l'any 2017. El segon informe, previst per a finals del 2018, oferirà les dades prospectives derivades de l'avaluació dels Membres centrals, dels estàndards de qualitat i de reincidència dels grups d'estudi que corresponen a la segona fase de la recerca. Per acabar, el tercer informe, programat per a l'any 2020, integrarà els resultats actualitzats sobre les variables de reinserció i reincidència recollides en tots els subjectes que formen part de l'estudi.

1. La intervenció i el tractament amb delinqüents sexuals

La delinqüència sexual, com les violacions i els abusos a menors, produeix greus danys a les seves víctimes, les seves famílies i la comunitat en general, i és per això que genera una gran preocupació social. Malgrat això, els delictes sexuals constitueixen, en termes quantitius, una mínima part del conjunt de la delinqüència oficial al nostre país. Actualment, al voltant del 6-7% de la població reclusa a Catalunya i Espanya es troba complint condemna per delictes contra la llibertat i indemnitat sexuals (Generalitat de Catalunya, s.d.; Ministeri de l'Interior, 2017), tot i que el nombre d'interns que compleixen penes privatives de llibertat per aquesta raó varia d'un territori a l'altre. Per exemple, mentre que als Estats Units els delinqüents sexuals representen aproximadament el 9% d'interns penitenciaris (Federal Bureau of Prisons, 2017), a Anglaterra i Gal·les aquesta xifra augmenta fins al 15% (Allen i Watson, 2017).

No obstant això, el greu impacte que tenen aquests actes de violència sexual sobre les víctimes directes i indirectes motiva que les administracions públiques realitzin tots els esforços necessaris per a la seva prevenció i control. Aquest fet és el que ha permès que, en les darreres dècades, s'hagi produït una proliferació de programes de tractament específics dissenyats per reduir el risc de reincidència dels delinqüents sexuals condemnats a penes privatives de llibertat, amb la finalitat de promoure el desistiment delictiu.

En el tractament dels delinqüents sexuals, en les passades dècades, s'han desenvolupat diferents models i tècniques (Lösel i Schmucker, 2005):

- **Psicoteràpia:** és la més clàssica i acostuma a ser d'orientació psicoanalítica. L'objectiu que persegueix és que el subjecte prengui consciència de les seves patologies per tal de facilitar-li el control del comportament il·lícit.
- **Teràpia de conducta clàssica:** es fonamenta en les teories de l'aprenentatge i considera que la conducta sexual desviada es manté

a causa de processos de condicionament estimular. Les tècniques més utilitzades en aquest model han estat les teràpies aversives amb la finalitat de recondicionar l'excitació sexual i les fantasies desviades; el sadollament verbal, el recondicionament masturbatori, el recondicionament orgàsmic, la dessensibilització sistemàtica i la sensibilització encoberta.

- **Cirurgia:** consisteix en l'extirpació dels testicles, o castració, amb l'objectiu de reduir directament l'impuls sexual disminuint la secreció de testosterona. És un mètode irreversible no permès jurídicament a la majoria de països europeus.
- **Medicació reductora de l'impuls sexual:** aquest és un mètode reversible de reduir l'impuls sexual en què s'administra medicació antiandrogènica que o bé redueix directament la secreció de testosterona o bé en bloqueja l'acció a nivell dels receptors nerviosos.
- **Tractament cognitivoconductual:** es dirigeix a la normalització de les preferències sexuals dels subjectes entrenant-los en aquelles habilitats que són necessàries per a l'assoliment d'interaccions sexuals amb adults que hi consenten.

Malgrat aquest ventall d'intervencions disponibles per abordar aquesta problemàtica, l'evidència empírica assenyala que els tractaments més utilitzats i efectius amb delinqüents sexuals són els de caire cognitivoconductual. El tractament pioner en aquest camp fou l'aplicat al Canadà per Marshall i el seu equip (Marshall, Anderson i Fernández, 1999; Marshall i Fernández, 1997), i ha estat el referent de la majoria dels programes aplicats posteriorment a la resta del món. Típicament aquest tractament funciona en format grupal, on 1 o 2 terapeutes treballen amb uns 10 subjectes. Prèviament, s'avalua els participants per determinar-ne les necessitats d'intervenció i el risc de reincidència. Els subjectes amb necessitats i risc elevats reben un tractament més intens i prolongat. Per al desenvolupament del programa s'intenta crear un clima terapèutic que permeti oferir als interns el recolzament que necessiten

per canviar i refer les seves vides, alhora que es rebutgen fermament les conductes delictives i justificacions dels delinqüents. Es motiva els interns perquè creguin en la seva pròpia capacitat de canvi. També se'ls anima a detectar les seves característiques positives, com a punt de partida per modificar aquelles altres que no ho són tant. Per millorar les habilitats interpersonals i reduir l'aïllament dels delinqüents sexuals, se'ls ajuda a identificar les estratègies de relació que resulten inapropiades.

Aquí, a Catalunya, cap a l'any 1993, com a conseqüència de l'ocurrència d'una sèrie de casos que van suscitar una gran alarma social, s'iniciaren una sèrie d'investigacions sobre els delinqüents sexuals a les presons catalanes (Garrido, Redondo, Gil, Torres, Soler i Beneyto, 1995). Fruit d'aquestes recerques i de la revisió de les experiències dutes a terme en altres països en què se n'analitzaren les característiques principals i les necessitats d'intervenció, es va dissenyar el *Programa específic de tractament per a delinqüents sexuals en la presó i en la comunitat*, desenvolupat per Garrido i Beneyto (1996). Així doncs, aquest esdevingué el primer programa integral, estructurat i intensiu de tractament dels delinqüents sexuals que es desenvolupà a l'Estat espanyol.

Així doncs, l'any 1996 s'inicià l'aplicació de tractaments específics per delictes sexuals a les presons catalanes de Quatre Camins i Brians (actualment Brians 1). Els principals objectius que persegueix el programa són: (1) millorar les possibilitats de reinserció i de no-reincidència dels delinqüents sexuals tractats; (2) afavorir una anàlisi més realista de les seves activitats delictives, i (3) millorar les seves capacitats de comunicació i relació interpersonal. També manté les mateixes condicions que altres tractaments de tipus cognitivoconductual com són el format grupal, la intensitat, la voluntarietat i l'especialització dels terapeutes.

Arran de l'experiència terapèutica acumulada sobre l'aplicació del programa específic de tractament per delictes sexuals, el seu format original ha estat adaptat i revisat de manera que ha quedat estructurat en sis mòduls:

1. **Distorsions cognitives:** es treballa la reestructuració dels pensaments deformats per tal de millorar la competència a l'hora de valorar la realitat, així com la modificació de les falses creences sobre el rol de la dona i la sexualitat infantil.
2. **Mecanismes de defensa:** està dirigit a afavorir l'assumpció realista dels fets delictius eliminant l'ús de justificacions. Es promou la responsabilització respecte de la pròpia conducta i sobre les seves conseqüències.
3. **Consciència emocional:** els objectius principals d'aquest mòdul són ampliar el repertori emocional desajustat, millorar la comprensió de la relació existent entre pensament, emoció i conducta i augmentar la capacitat d'autocontrol.
4. **Empatia amb la víctima:** s'orienta al reconeixement sentit del dany causat, mitjançant la identificació de les emocions i sentiments dels altres.
5. **Prevenió de recaigudes:** aquest mòdul representa l'eix principal de la intervenció. Es pretén que els interns prenguin consciència del seu propi cicle de recaigudes, per tal de ser capaços d'anticipar els factors de risc (ambientals, fisiològics, cognitius, emocionals i conductuals) i poder enfrontar-s'hi de manera adequada.
6. **Estil de vida positiu:** se centra a facilitar estratègies per a l'adquisició d'un estil de vida estructurat i satisfactori. Es treballa en la millora de la planificació de les rutines i els hàbits quotidians que integren el medi social del subjecte.

L'aplicació del programa específic de tractament, entès com a intervenció intensiva grupal, es troba inserida dins les directrius indicades al *Programa marc d'intervenció en interns amb delictes sexuals* que data de l'any 2003. El programa marc estableix tres nivells d'intervenció. El primer nivell està constituït pel programa preparatori i informatiu; en el segon nivell es preveu la realització d'una avaluació inicial i una intervenció bàsica o intensiva en funció

del perfil i els factors de risc detectats en l'avaluació prèvia, i finalment, en el tercer nivell es realitza tant el seguiment en règim obert i posterior llibertat condicional com l'atenció especialitzada per part dels professionals de seguiment i atenció comunitària.

Des de Catalunya i, en concret, des de la Subdirecció General de Programes de Rehabilitació i Sanitat, sempre s'ha mostrat una sensibilitat especial cap a la millora i innovació en l'abordatge de les problemàtiques relacionades amb el tractament dels delictes violents. Tal com en el seu moment va suposar la creació del programa específic de tractament per delictes sexuals (Garrido i Beneyto, 1996), l'any 2007, coincidint amb l'esdeveniment mediàtic de la posada en llibertat de dos agressors sexuals multireincidentes es va crear una Comissió d'experts per a l'estudi de mesures adequades per reduir la reincidència en delictes greus (Resolució JUS/2362/2007, DOGC núm. 4937, de 24 de juliol). Les conclusions fruit d'aquesta comissió es trobaven en línia amb les estratègies ja iniciades per la subdirecció, que finalment van acabar cristal·litzant en les accions següents:

- Desenvolupament d'una escala d'avaluació i gestió del risc de reincidència (RISCANVI).
- Projecte de supervisió telemàtica de sortides.
- Projecte d'aplicació d'inhibidors de l'impuls sexual.
- Protocol d'excarceració d'interns d'alt risc de reincidència

En aquest sentit, el Departament de Justícia està treballant en l'actualització i formulació d'un nou *Programa Marc d'Intervenció en Violència Sexual*, que incorpori i articuli els nous programes d'acord amb l'actual Model de Rehabilitació fonamentat en el Model Risc-Necessitat-Responsivitat RNR (Andrews i Bonta, 1994, 2016). Aquest nou paradigma de gestió del risc permet una intervenció molt més acurada i sostenible, atès que aspira a què cada subjecte que participa en un tractament pugui assolir el màxim que aquest pugui oferir-li i que les capacitats del mateix subjecte li permetin.

Per tal de fomentar el cessament de la delinqüència sexual es requereixen canvis importants en el comportament i en la vida d'aquests individus. Aquests canvis han de centrar-se tant en variables internes com externes. A nivell intern, els delinqüents sexuals acostumen a presentar problemes en tres àmbits interrelacionats: (1) en el seu pensament, amb la presència d'una gran quantitat de «distorsions cognitives» o idees errònies sobre les dones i els nens i sobre l'ús de la violència en les interaccions socials; (2) en la seva conducta sexual, clarament il·legal i antisocial, (3) i en el seu comportament social més ampli, que resulta ser força deficitari (Redondo, 2006). En la seva vessant externa es fan necessaris canvis relatius al recolzament social (familiar, laboral, de salut mental, comunitari...) que ofereixi a l'individu noves oportunitats de conducta socialment integrades d'acord amb les lleis.

A més, és necessari recordar que, tot i aquest repertori de mesures institucionals, un dels elements clau per afavorir la reinserció dels delinqüents sexuals, i reduir-ne d'aquesta manera el risc delictiu, és treballar proactivament sobre els suports i controls socials informals que envolten la seva vida quotidiana (com les famílies, les amistats prosocials, els contextos laborals, etc.) i que sustenten l'estil de vida prosocial de qualsevol individu.

En relació amb els delinqüents sexuals al nostre territori, l'estudi de García i Soler (2013) va constatar que, dels 602 interns que es trobaven a la presó o en llibertat condicional durant l'any 2012, el 29,5% presentava un risc mitjà (17,6%) o alt (11,9%) de reincidència violenta, així com importants necessitats en termes de capital humà (p. ex., dèficit en habilitats socials o de solució de problemes, actituds favorables al delictes, etc.) i social (absència de vincles o aïllament social) que podrien dificultar el procés de reinserció i desistiment d'aquestes persones. Justament, els mateixos autors van constatar que la transició d'un règim ordinari (tancat) a un règim obert suposava una etapa especialment crítica i difícil per als delinqüents sexuals, atès que era un dels moments on es trobaven més «aïllats, desorientats i amb més necessitat de suport social» (García i Soler, 2013; p. 90).

Així doncs, les intervencions dirigides a la reintegració social i el desistiment en els delinqüents sexuals «han de posar atenció als contextos comunitaris, socials

i personals en els quals se situen els processos de canvi i els obstacles que els dificulten. No n'hi ha prou amb construir la motivació, habilitats o capacitats per al canvi, ja que el canvi depèn també de les oportunitats. És vital desenvolupar el capital social per potenciar el desistiment. Una intervenció que se situï en el context social del subjecte per tal de generalitzar els aprenentatges adquirits amb el tractament, desenvolupar el seu capital social, i que ofereixi oportunitats per al canvi, és coherent amb el que sabem sobre el procés de desistiment. El model *Cercles* compleix aquests requeriments» (García i Soler, 2013; p. 16).

1.1. Què és *Cercles* i per a què serveix?

Cercles de Suport i Responsabilitat (Circles of Support and Accountability o CoSA com es coneix el seu acrònim en anglès) és un model innovador d'intervenció comunitària de gestió del risc per a delinqüents sexuals excarcerats que presenten un risc moderat o alt de reincidència delictiva.

Els dos principis essencials que regeixen aquest programa són «No més víctimes» i «No hi ha secrets». Es tracta d'un model basat en la justícia restaurativa que pretén reduir el risc de reincidència sexual futura, facilitant la reintegració social dels individus que han comès delictes sexuals mitjançant el suport social i la participació comunitària.

El Model CoSA va originar-se l'any 1994 al Canadà, arran de l'excarceració d'un delinqüent sexual d'alt risc que no havia passat per cap mesura transitòria de la presó a la comunitat, ni tenia cap tipus de supervisió o suport. A petició de les autoritats penitenciàries, una congregació religiosa va reunir un grup de voluntaris per donar suport i facilitar la reinserció social d'aquest individu i, al mateix temps, prevenir nous delictes. Aquesta iniciativa va resultar reeixida i va motivar la creació de nous grups de voluntaris per acompanyar altres delinqüents sexuals que sortien en llibertat. Els bons resultats obtinguts han permès la replicació i expansió del programa, no només al Canadà sinó també a la resta del món, concretament a algunes regions dels Estats Units i alguns països d'Europa.

Pel que fa a Europa, els CoSA van iniciar-se el 2002 al Regne Unit amb alguns cercles pilot i actualment disposen d'una organització no governamental que s'encarrega de donar suport als nous projectes locals, anomenada «Circles UK». A dia d'avui funcionen uns 120 cercles a tot el país a través de 14 projectes sota la supervisió de Circles UK, que és parcialment finançada pel Ministeri de Justícia britànic.

L'any 2009 la universitat holandesa Avans va proposar introduir el model CoSA en el sistema de llibertat condicional del país a partir d'un estudi pilot previ d'adaptació del programa al propi seu context (Höing, Caspers i Vogelvang, 2009). A finals del 2011, i sota el nom de «Circles-NL», els Països Baixos van posar en marxa 16 cercles en el marc de quatre projectes regionals. Inspirant-se en el seu país veí i en col·laboració amb Circles UK i Circles-NL, Bèlgica va obtenir finançament, a través del programa Daphne III, per iniciar un projecte europeu anomenat «*Cercles* d'Europa: Junts per la Seguretat». De manera similar al Regne Unit i Holanda, també es va dur a terme un estudi d'adaptació del model CoSA a Bèlgica (Höing, Snatersen i Pasmans, 2010). La implementació dels cercles a Bèlgica va resultar més lenta i complicada i, tot i tenir actualment dos projectes al país, el model encara no s'hi aplica de manera generalitzada.

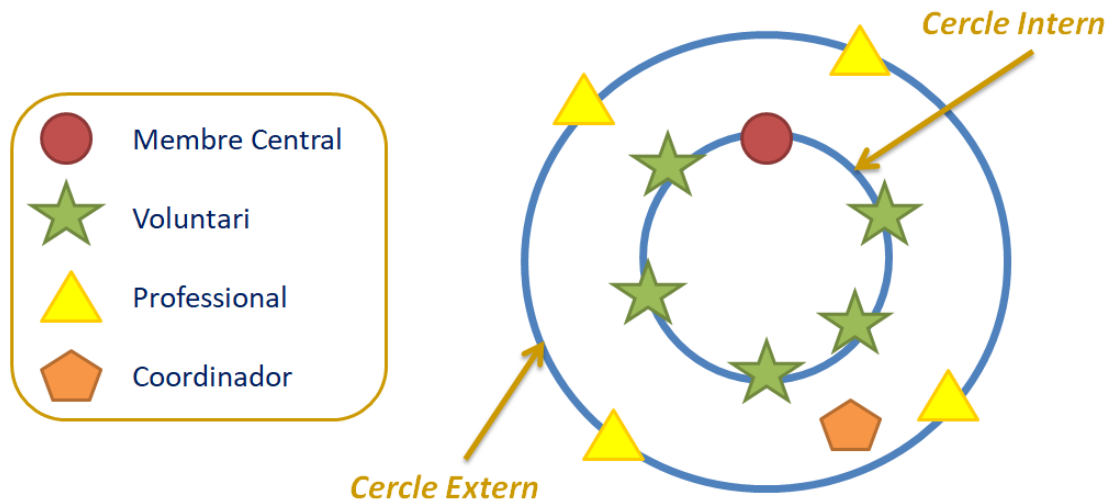
Gràcies a la iniciativa de diversos països europeus, i amb el suport dels estudis internacionals que han mostrat l'eficàcia i eficiència del model CoSA per reduir la reincidència, es va obtenir un nou finançament, en el marc del programa europeu Daphne III, per a la seva implementació en altres països. Amb aquesta finalitat, es va constituir una xarxa europea que coordina el desenvolupament del model i els seus estàndards d'aplicació, així com la investigació i difusió dels seus resultats. A aquest projecte europeu, conegut com a Circles4EU, es van adscriure Bulgària, Letònia, Irlanda, França, Hongria i Catalunya.

Com funciona un Cercle?

Un *Cercle* està format per un delinqüent sexual de risc moderat o alt (anomenat *Membre central* o *MC*) acompanyat per un grup de 3 a 6 voluntaris pertanyents a la comunitat que han rebut formació específica per a aquesta tasca (que

constitueixen el *Cercle intern*). El *MC* i el *Cercle intern* es reuneixen cara a cara amb regularitat (setmanalment al seu inici). Els voluntaris donen suport al *MC*, modelant conductes prosocials, oferint-li suport emocional i ajudant-lo davant de les seves necessitats pràctiques. Al mateix temps, ajuden el *MC* a mantenir la seva responsabilitat mitjançant el qüestionament de les seves actituds, creences i comportaments antisocials. Els voluntaris són assistits per un *Cercle extern* format per professionals, a qui traslladen les seves preocupacions en relació amb el risc, per tal que puguin prendre les mesures necessàries per prevenir una nova reincidència per part del *MC*. Aquesta comunicació entre el *Cercle intern* i el *Cercle extern* es fa mitjançant la figura del coordinador/a, qui fa de vincle entre ambdós cercles i, a més, s'encarrega de donar suport i supervisar el procés del *Cercle*. En general, cada *Cercle* té una durada aproximada de divuit mesos, durant els quals passa per diferents fases (trobades setmanals/quizenals, mensuals i *mentoring*). La figura 1 representa gràficament el model de funcionament de *Cercles*.

Figura 1. Model de Cercles

Font: European Handbook of CoSA (Höing *et al.*, 2015).

El ***Membre central*** és un home o una dona que ha estat condemnat per un delicte sexual i presenta un risc de reincidència moderat o alt, així com dèficits importants de suport social. La seva participació ha de ser voluntària i ha d'acceptar els dos compromisos fonamentals de *Cercles*: «No hi ha secrets» i

«No més víctimes». Per aquesta raó, ha d'estar disposat a compartir la informació sobre el delictes i els seus factors de risc amb els voluntaris.

Mentre que al Canadà els *Membres centrals* es troben en llibertat definitiva i no tenen cap vinculació amb les institucions d'execució penal, al Regne Unit i a Holanda la majoria estan en llibertat condicional. A Catalunya, en canvi, el *Membre central* pot iniciar la seva participació en un *Cercle* estant pròxim a un règim penitenciari de semi-llibertat, a més de complir altres requisits.

Quant als voluntaris que formen el ***Cercle intern***, no han de tenir cap formació professional o acadèmica concreta. La seva selecció es basa en les seves competències personals i socials. Com que els voluntaris representen en cert grau la comunitat en la qual el *MC* es reintegrarà, és important que el grup sigui heterogeni en edat, sexe, formació i competències personals per tal que tots ells es puguin ajustar al *MC* i, al mateix temps, constitueixin un ventall suficient de models de conducta prosocial.

A Catalunya, cada *Cercle intern* està format inicialment de cinc voluntaris que han de passar per un procés de selecció i una formació específica prèvia. No obstant això, el nombre de voluntaris pot variar en funció de les circumstàncies particulars de cada *Cercle*, sempre que garanteixi un funcionament correcte i permeti mantenir un contacte personal suficient entre el *MC* i els voluntaris.

El ***Cercle extern*** està format pels professionals encarregats de supervisar el procés de reinserció del *MC* en la comunitat. Generalment aquest inclou professionals de l'àmbit penitenciari, judicial, policial, assistencial i d'altres institucions o organitzacions. Al Regne Unit, el *Cercle extern* també integra els professionals dels MAPPA (Multi-Agency Public Protection Arrangements), els quals s'encarreguen de la supervisió i el suport dels delinqüents violents i/o sexuals que es troben en llibertat condicional en aquest país. A Holanda, el *Cercle extern* està format per l'Organització de Llibertat Condicional Holandesa (Reclassering Nederland, NR), els professionals dels centres psiquiàtrics i la policia (Höing, Duke i Völlm, 2015). A Catalunya, la configuració del *Cercle extern* comprèn els professionals provinents de l'àmbit sociosanitari i psicossocial, els centres penitenciaris, les forces i els cossos de seguretat i

altres institucions i associacions directament implicades en el procés de reintegració del *MC* (Direcció General de Serveis Penitenciaris i Fundació Salut i Comunitat, 2017).

El **coordinador/a** és qui s'encarrega de donar suport i supervisar el procés de cada *Cercle*, així com facilitar la comunicació entre el *Cercle intern* i el *Cercle extern*. Aquesta figura generalment l'assumeix un professional amb experiència en lideratge i supervisió, així com en la gestió del risc en delinqüents sexuals. Al Regne Unit, el coordinador/a s'encarrega també de la selecció, formació i supervisió de voluntaris, mentre que els voluntaris amb més experiència li donen suport en el reclutament d'altres voluntaris i l'organització de tasques (Höing *et al.*, 2015).

A Catalunya, el coordinador/a ha de tenir coneixements i experiència en matèria d'integració social i en comportaments violents, així com disposar de certes habilitats per a la conducció de grups. A més, ha de participar en una formació selectiva. Finalment, el professional pot exercir com a coordinador/a un cop sigui autoritzat per la Direcció General de Serveis Penitenciaris, amb l'informe qualitatiu i quantitatiu previ de cada candidat (Direcció General de Serveis Penitenciaris i Fundació Salut i Comunitat, 2017).

A diferència del model canadenc, la gestió dels *Cercles* a Europa és independent d'organitzacions religioses i alguns països europeus compten amb el suport d'organitzacions públiques de l'àmbit de la justícia (Höing *et al.*, 2015).

1.1.1. Aproximacions teòriques que sustenten el Model CoSA

El Model CoSA és una proposta basada en la justícia restaurativa. Intenta facilitar el desistiment de la conducta delictiva dels delinqüents sexuals a partir de la reparació del dany causat pels seus delictes (Laws i Ward, 2011; García i Soler, 2013). El programa inclou diversos ingredients de diferents aproximacions o models teòrics que donen suport a la seva efectivitat (Höing, Bogaerts i Vogelvang, 2013):

a) Model de risc – Necessitat – Responsivitat (RNR; Andrews i Bonta, 1994, 2016). Segons els autors del model RNR, perquè una intervenció sigui efectiva ha de seguir tres principis:

- Risc: La intensitat de les intervencions s'ha d'ajustar en funció del nivell de risc que presenta un individu. Així, els tractaments més intensius i els majors esforços s'han de centrar en les persones amb un major risc de reincidència.
- Necessitat: Els objectius del tractament han d'anar dirigits a abordar les necessitats criminògenes del delinqüent (enteses con els factors de risc dinàmics).
- Responsivitat: Les intervencions han d'adaptar-se a la capacitat d'aprenentatge i les característiques dels individus i no a l'inrevés.

Així, el Model CoSA està dirigit a delinqüents sexuals amb un risc moderat o alt de reincidència (principi de Risc) amb necessitats criminògenes importants d'aïllament i manca de suport social (principi de Necessitat). Igualment, la selecció i configuració dels voluntaris que formen el *Cercle intern* també s'ajusta al perfil i les necessitats el *MC* (principi de Responsivitat).

b) Model de Vides Satisfactòries (*Good Lives Model* o GLM; Ward i Stewart, 2003; Ward i Brown, 2004; Ward i Gannon, 2006). Aquest model es basa en la psicologia positiva i en el concepte de la dignitat humana i dels drets humans universals. Els autors parteixen de la idea que els delinqüents sexuals, a l'igual que la resta de persones, valoren i busquen determinats bens primaris com les relacions, activitats, experiències o estats emocionals que contribueixen a la satisfacció i el benestar personal. D'aquesta manera, la reincidència sexual és concebuda com una estratègia fallida o inadequada per obtenir aquests bens primaris. Per tant, la rehabilitació ha d'adoptar una visió holística (evitant centrar-se exclusivament en les necessitats criminògenes per reduir el risc) i centrar-se en dotar als individus del coneixement, habilitats, oportunitats i recursos necessaris per poder satisfer les seves necessitats de manera pro-social.

Aquest model també es troba representat dins el *Cercle* en tres aspectes. En primer lloc, la reintegració dels delinqüents sexuals és considerada des d'un punt de vista humanístic, entenent que el delinqüent sexual és una persona que té objectius i necessitats primàries raonables però amb habilitats i estratègies inadequades per assolir-les. En segon lloc, la implicació i participació social a través de voluntaris pertanyents a la comunitat s'adreça a la consecució d'almenys tres dels set béns primaris dins el GLM: la pròpia autonomia personal (*agency*), la relació amb altres persones (*relatedness*) i la connexió amb grups socials (*community*).

- c) Desistiment (Farral i Calverley, 2006; Maruna i Toch, 2003). Els autors conceben el desistiment com un procés holístic pel qual el delinqüent va passant a través de sis etapes o fases, i sostenen que l'esforç per assolir els béns humans primaris constitueix un factor motivador clau. El resultat d'aquest procés és la incorporació de la història delictiva dins la pròpia biografia de l'individu, desenvolupant una identitat narrativa positiva i adaptativa i construint una vida responsable i significativa, allunyada del delicte i productiva per la comunitat (Ward i Marshall, 2004, 2007). Segons McNeill (2009), els factors implicats dins el procés de desistiment són tres característiques provinents del delinqüent i el seu entorn: el seu capital humà (habilitats i competències socials), el seu capital social (la qualitat de la seva xarxa social) i la transició de la seva identitat narrativa (les cognicions sobre si mateix). Així, el desenvolupament d'una identitat narrativa positiva constituiria una elecció fonamental i motivada cap a un estil de vida prosocial (Maruna i Toch, 2003), mentre que l'adquisició del capital humà i social actuaria com a via per minimitzar els factors de risc dinàmics estables, convertint-los en factors protectors (McNeill, 2009).

Els *Cercles* veuen els *Membres centrals* com a possibles «desistents» (Höing, Bogaerts i Vogelvang, 2015). Justament, dos dels objectius principals del programa són, per una banda, el desenvolupament d'una identitat adaptativa i positiva i, per altra banda, la construcció de capital humà i social. La identitat positiva s'expressa mitjançant la identificació del delinqüent sexual dins el *Cercle* com a «*Membre central*», un terme que s'utilitza de manera

generalitzada dins el programa i que dota l'individu d'una identitat no delictiva durant la seva participació en un *Cercle* (Hoing *et al.*, 2013).

1.1.2. Estudis comparats sobre Cercles a escala internacional

Com s'ha apuntat prèviament, el Model CoSA es va iniciar al Canadà al 1994 i, tot i que ja té més de vint anys de vida, la investigació sobre l'eficàcia del programa es troba en una fase incipient. No obstant això, els resultats obtinguts indiquen que la seva aplicació és efectiva per reduir la reincidència, tant sexual com general, dels delinqüents sexuals amb un risc moderat o alt (Duwe, 2012; Wilson, Cortoni i McWhinnie, 2009; Wilson, Cortoni i Vermani, 2007b; Wilson, Picheca i Prinzo, 2005; Wilson i Prinzo, 2001a). La recerca sobre *Cercles* s'està expandint a tots els països que hi participen, amb una especial rellevància al Canadà, el Regne Unit i els Estats Units. A continuació, es presenten els principals resultats derivats dels estudis de validació a escala internacional.

L'eficàcia de *Cercles* s'ha avaluat mitjançant diversos estudis amb diferents dissenys, mostres i períodes de seguiment variables. Existeixen almenys 16 estudis duts a terme fins a l'actualitat, dels quals la majoria proporcionen alguna mesura de la reincidència, especialment penitenciària. Tot i que no tots disposen d'un grup control de comparació, els que sí que ho fan indiquen que la participació en un cercle està associada significativament a una taxa de reincidència més baixa (Clarke, Brown i Völlm. 2017). Addicionalment, alguns estudis també es focalitzen a analitzar el canvi en el nivell de risc del *Membre central*, així com en altres variables psicosocials.

La majoria de la investigació prové del Regne Unit, i la resta es reparteix entre el Canadà, els Estats Units i els Països Baixos. Com ja s'ha assenyalat, alguns estudis disposen d'un grup control de comparació, mentre que la resta se centra en l'anàlisi d'una sèrie de casos (descripció d'un conjunt de persones, manifestacions o successos que apareixen durant un interval de temps determinat). Segons la revisió de Clarke *et al.* (2017), la recerca disponible sobre el programa comprèn al voltant de 446 cercles. Els estudis més rellevants es resumeixen a la taula 1.

La mesura de la reincidència ha estat la variable de referència en gran part d'aquests estudis. Atès que cada recerca pren diferents indicadors per quantificar la reincidència, aquesta es pot definir per algun dels elements següents: comportament indicatiu d'un patró delictiu previ; comissió d'un nou delicte; nova detenció, imputació o ingrés a presó per un nou delicte; trencament d'una mesura judicial, o revocació (entre les més freqüents).

Com es pot observar a la taula 1, hi ha almenys cinc recerques que comparen els resultats, en termes de reincidència, obtinguts pels *Membres centrals* amb un grup control (Bates, Macrae, Webb i Williams, 2012; Bates, Williams, Wilson i Wilson, 2014; Duwe, 2012; Wilson *et al.*, 2009; Wilson, Picheca i Prinzo, 2007). Aquests estudis aglutinen un total de 260 *Membres centrals* i un total de 260 subjectes que configuren el grup control, amb un temps de seguiment mitjà de 41 mesos. A partir del càlcul de la mitjana de la taxa de reincidència de tots els estudis, s'observa una reincidència general del 23,5% (DE = 12,3; Mín. = 11,3; Màx. = 38,7) en el grup MC i del 42,9% (DE = 7,6; Mín. = 25,4; Màx. = 43,3) en el grup control. No obstant això, només 2 (Duwe, 2012; Wilson *et al.*, 2009) dels 4 estudis (Bates *et al.*, 2014; Duwe, 2012; Wilson *et al.*, 2007, 2009) que van comparar aquesta variable van trobar diferències estadísticament significatives. Així mateix, el 8,6% (DE = 6,2; Mín. = 0; Màx. = 15) dels MC i el 36,4% (DE = 23,2; Mín. = 9,9; Màx. = 66,6) del grup control va cometre un nou delicte violent, i es van trobar diferències significatives entre els grups en tots els estudis que van registrar i comparar aquesta taxa (Bates *et al.*, 2014; Wilson *et al.*, 2007, 2009). Finalment, en relació amb la reincidència sexual, s'obté una taxa mitjana del 3,4% (DE = 3,5; Mín. = 0; Màx. = 9,2) i del 14,4% (DE = 8,7; Mín. = 3,2; Màx. = 27,7) per al grup MC i per al grup control respectivament, amb diferències estadísticament significatives en 2 (Wilson *et al.*, 2007, 2009) dels 5 treballs revisats (Bates *et al.*, 2012, 2014; Duwe, 2012; Wilson *et al.*, 2007, 2009).

En relació amb l'impacte de *Cercles* sobre la comissió de nous delictes, els resultats assenyalen que els delinqüents sexuals que participen en un *Cercle de Suport i Responsabilitat* presenten una taxa de reincidència violenta inferior a aquells que no participen en aquest programa. Mentre que els obtinguts en relació amb la reincidència general i sexual són menys consistents, almenys a

nivell quantitatiu. Tot i així, s'observa que els casos on s'ha produït una reincidència de naturalesa sexual són qualitativament més lleus que els comesos en el delictes base (Wilson *et al.*, 2007). Això no obstant, s'ha de tenir en compte que aquests resultats poden estar afectats per la limitada grandària de la mostra i la variabilitat en el temps de seguiment dels estudis presentats aquí, així com el fet que l'eficàcia del programa s'hagi avaluat només amb un indicador (reincidència).

Tot i que la reincidència sembla ser l'indicador «estrella» de l'eficàcia del programa, altres recerques també s'han interessat a comprovar si existeix alguna relació entre el progrés que fa un *MC* en un *Cercle* i el seu nivell de risc, així com en altres variables psicosocials rellevants.

Tenint en compte que el risc és dinàmic, aquest s'avalua cada tres mesos pel coordinador en col·laboració amb els voluntaris del *Cercle* a través del protocol de *Valoració del risc dinàmic del Membre central*. Partint de la informació obtinguda amb aquest instrument, Bates i Wager (2012) van comprovar una reducció significativa en les puntuacions d'alguns ítems en més del 60% dels *MC* (mesura pre-post), tot i que els autors consideren que aquest canvi no es pot atribuir al *Cercle*, atesa la limitada grandària de la mostra (13 casos). En la mateixa línia, Earnshaw (2014) va observar una reducció mitjana d'11 punts entre la primera valoració del risc dinàmic i l'última en una mostra de 52 *MC*. No obstant això, també va indicar l'existència d'una gran variabilitat de les puntuacions entre els *MC*, així com puntuacions baixes en alguns ítems des de l'inici del *Cercle*. Finalment, Höing *et al.* (2015), no van trobar cap decrement en el nivell de risc en els 13 *MC* avaluats, després de 6 i 12 mesos de l'inici del *Cercle*.

Els estudis que mesuren quantitativament el canvi a nivell psicosocial dels *MC* també és limitat. No obstant això, els resultats indiquen canvis positius en alguns d'aquests factors. En general, s'ha observat un augment o millora en les àrees següents:

- Accés a educació o al món laboral (Bates *et al.*, 2012; McCartan *et al.*, 2014).

- Accés a habitatge i independència (Bates *et al.*, 2007; Bates *et al.*, 2012).
- Actituds i comportaments prosocials (Bates *et al.*, 2012; McCartan *et al.*, 2014).
- Autoestima (Höing *et al.*, 2015).
- Autoregulació emocional (Höing *et al.*, 2015).
- Benestar emocional (Bates *et al.*, 2012).
- Cura de la salut (Bates *et al.*, 2012).
- Habilitats d'afrontament (Höing *et al.*, 2015).
- Locus de control intern (Höing *et al.*, 2015).
- Reducció de l'estrès i la depressió (Bates *et al.*, 2012).
- Relacions afectives amb parelles apropiades (Bates *et al.*, 2012; Clarke *et al.*, 2017).
- Relacions familiars i xarxa social (Bates *et al.*, 2012).

En relació amb l'anàlisi cost-benefici de la implementació de *Cercles*, els estudis assenyalen que els beneficis superen clarament els costos (Duwe, 2012; Elliot i Beech, 2013). A nivell econòmic, Elliot i Beech (2013) van concloure que, tot i que el cost-benefici de la participació en un *Cercle* al Regne Unit seria petit (0,04 £ d'estalvi per cada 1 £ invertida en *Cercles*), l'estalvi anual seria de 23.494 £. Igualment, els autors afirmen que si es tingués en compte el cost a nivell social, els beneficis de *Cercles* s'incrementarien entre 5 i 10 vegades. En la mateixa línia, Duwe (2012) va concloure que per cada dòlar invertit en el programa *Cercles* als Estats Units, aquest generaria un benefici estimat de 1,82 dòlars, amb una rendibilitat del 82% de la inversió inicial.

Taula 1. Resum d'estudis sobre l'eficàcia dels CoSA

Estudi	Descripció	Grandària mostra		Reincidència				Significació estadística
		MC	Control	Cercles f (n)		Control f (n)		
1	Wilson & Prinzo (2001) ▪ País: Canadà ▪ 36 mesos seguiment	30	-	S	10,0% (3)			
2	Quaker Peace and Social Witness (2005) ▪ País: Regne Unit ▪ Anàlisi dels 3 primers anys funcionant Cercles	20	-	S	0,0% (0)			
3	Bates <i>et al.</i> (2007) ▪ País: Regne Unit ▪ Cercles entre 2002-2006	16	-	S	0,0% (0)			
4	Wilson, Picheca & Prinzo (2007) ▪ País: Canadà ▪ MC: 54,7 mesos seguiment ▪ Control: 52,5 mesos seguiment	60	60	G	28,3% (17)	G	43,3% (26)	χ^2 ; p=ns
				V	15,0% (9)	V	35,0% (21)	χ^2 ; p<,001
				S	5,0% (3)	S	16,6% (10)	χ^2 ; p<,05
5	Wilson, Cortoni & McWhinnie (2009) ▪ País: Canadà ▪ MC: 35,8 mesos seguiment ▪ Control: 38,6 mesos seguiment	44	44	G	11,3% (5)	G	38,6% (17)	Test Fisher; p <,01
				V	9,1% (4)	V	34,1% (15)	$\chi^2(1)=8,73$; p<,01
				S	2,2% (1)	S	13,6% (6)	Test de Fisher; p=ns
6	Bates, Macrae, Webb & Williams (2012) ▪ País: Regne Unit	54	54	V	10,5% (2)	V	66,6% (12)	$\chi^2(1)=12,39$; p<,01
				S	0,0% (0)	S	27,7% (5)	Test de Fisher; p<,05
7	Bates <i>et al.</i> (2012) ▪ País: Regne Unit ▪ A l'estudi s'inclouen 3 dones ▪ MC: 36,2 mesos seguiment (25 MC ja portaven més de 3 anys a la comunitat)	60	-	S	1,6% (1)			
8	Duwe (2012) ▪ País: Estats Units ▪ Cercles entre 2008-2011 ▪ 2 anys seguiment	31	31	G	38,7% (12)	G	64,5% (20)	χ^2 ; p<,05
				S	0,0% (0)	S	3,2% (1)	χ^2 ; p=ns
9	Fox (2013) ▪ País: Estats Units	12	-	G	0,0% (0)			
10	Bates, Williams, Wilson & Wilson (2014) ▪ País: Regne Unit ▪ Cercles entre 2002-2012 ▪ 55 mesos seguiment	71 (de 100)	71	G	16,0% (12)	G	25,4% (18)	χ^2 ; p=ns
				V	0,0% (0)	V	9,9% (7)	Test de Fisher p<,05
				S	4,2% (3)	S	7,0% (5)	p=ns
11	Clarke, Warwick & Völlm (2017) ▪ País: Regne Unit ▪ 2002 – 2013 (60% dels Cercles van començar entre 2011 i 2013): 275 cercles	192 (de 275)		Diferències inici vs. final cercle: - Amb parella (14,3% vs. 20,4%); p<,01 - Atur (75,4% vs. 67,4%); p<,01 - Necessitats d'ajuda social (88,4% vs. 82,9%); p<,05 - Vivint en parella, família o sols (48,8% vs. 80,1%); p<,01				

Nota: G=Reincidència general; V=Reincidència violenta (inclou sexual); S=Reincidència sexual; ns=no significatiu (p>,05).

2. El projecte *CerclesCat* a Catalunya

2.1. L'experiència pilot: el projecte *Circles4EU*

Partint dels bons resultats obtinguts amb el Programa CoSA en altres països, el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya va fer una aposta per aquest model de reintegració dels delinqüents sexuals. Així, García i Soler (2013) van dur a terme un estudi previ l'any 2012 amb l'objectiu d'avaluar la viabilitat del programa i adaptar el model CoSA al context català, garantint la implementació dels estàndards de qualitat que estableix el projecte europeu *Circles4EU* (Höing, 2011; Höing, Duke i Völlm, 2015). Fruit d'aquesta investigació i després de les adaptacions pertinents, van posar-se en marxa tres *Cercles* pilot a la província de Barcelona, sota el nom de projecte *CerclesCat*. Aquests tres primers *Cercles* van iniciar-se durant el tercer trimestre del 2013 i van finalitzar entre el quart trimestre del 2015 i el segon trimestre del 2016, quan ja havia conclòs el projecte europeu *Circles4EU*.

Un cop finalitzats els tres *Cercles* pilot, es va constatar que els *Membres centrals* van assolir una millora en alguna de les àrees següents:

- Inserció laboral: el 66,6% dels *MC*.
- Competències socials (creació de xarxa social, millora de les relacions interpersonals): el 66,6% dels *MC*.
- Adquisició o millora d'habilitats (per a la resolució de problemes quotidians, afrontament davant situacions de risc): 66,6% dels *MC*.
- Implicació en activitats d'oci: 33,3% dels *MC*.
- Estabilitat emocional: 66,6% dels *MC*.
- Augment de l'autoestima: 66,6% dels *MC*.

Així mateix, a partir de l'anàlisi dels factors de risc i de protecció avaluats mitjançant la valoració del risc dinàmic a l'inici i finalització de cada *Cercle* pilot, es va constatar el següent:

- Un cop finalitzat el *Cercle*, entre 1 i 6 factors de risc van disminuir les seves puntuacions respecte al seu inici. Addicionalment, s'observa un decrement en la suma de les puntuacions totals dels factors de risc en dos dels tres *Cercles* pilot.
- Així mateix, un *Cercle* va augmentar (millorar) les seves puntuacions en relació als factors protectors.
- No obstant, alguns factors de risc van empitjorar o no van canviar entre l'inici i la finalització del *Cercle*.

La taula 2 resumeix la diferència obtinguda entre les puntuacions inicials i finals de cadascun dels tres *Cercles* pilot. La valoració del risc dinàmic del *MC* integra tant factors de risc com factors protectors (ítems marcats amb asterisc). En aquest sentit, puntuacions elevades indiquen una major presència o intensitat de l'ítem (de risc o de protecció). En el cas dels factors de risc presentats a la taula 2, una fletxa cap a dalt indica un empitjorament de l'ítem (i puntuacions en positiu) i una fletxa cap a baix assenyala una millora (i puntuacions en negatiu). En canvi, la interpretació dels factors protectors es realitza de manera inversa (és a dir, la fletxa cap a dalt indica una millora del factor protector (puntuacions en positiu) i la fletxa cap a baix un empitjorament (i puntuacions en negatiu) respecte a l'inici del *Cercle*. Atesa la limitada grandària de la mostra (tres *Cercles*), s'ha de procedir amb cautela a l'hora d'interpretar aquests resultats basats en les puntuacions dels ítems que configuren la valoració del risc dinàmic, per tal com no poden ser generalitzables i seria necessari disposar d'un major nombre de casos per poder establir-ne conclusions.

El bon funcionament d'aquests tres *Cercles* pilot, així com el suport institucional, públic i social amb el qual comptava i compta el Projecte *CerclesCat*, va estimular que el Departament de Justícia integrés el Model CoSA dins les estratègies existents per a la gestió del risc dels delinqüents sexuals a Catalunya. La implementació d'aquest programa s'està realitzant gradualment, i s'espera que es puguin posar en funcionament un nombre mínim de vuit *Cercles* cada any.

Taula 2. Diferències entre les puntuacions inicials i finals dels ítems del *Protocol de Valoració del Risc Dinàmic del Membre central* dels tres Cercles pilot

Valoració del risc dinàmic del MC	Cercle 1	Cercle 2	Cercle 3
Ítem 1. Pensaments sexuals problemàtics	↑ (+2)	↓ (-4)	↓ (-2)
Ítem 2. Parla excessiva o inadequada sobre sexe	↑ (+1)	↑ (+1)	SC
Ítem 3. Actitud sexualitzada envers menors	↓ (-1)	SC	SC
Ítem 4. Actitud hostil o negativa envers les dones	↑(+2)	↑ (+1)	SC
Ítem 5. Identificació emocional amb menors	↑ (+1)	SC	↑ (+2)
Ítem 6. Sentiments de solitud emocional	SC	↓ (-1)	↓ (-3)
Ítem 7. Sentiments d'incompetència social	↑ (+2)	↑ (+3)	↓ (-3)
Ítem 8*. Nombre de relacions emocionalment estables	SC	↓ (-1)	SC
Ítem 9. Sentiments d'impotència o desesperança	↑ (+1)	↑ (+1)	↓ (-2)
Ítem 10. Comportament imprudent	↑ (+1)	↓ (-3)	SC
Ítem 11. Sentiment hostil o explosió d'ira	↑ (+1)	↓ (-1)	SC
Ítem 12*. Capacitats adequades de resolució de problemes	↓ (-1)	↓ (-1)	↑(+2)
Ítem 13*. Estratègies realistes de prevenció de recaigudes	↓ (-4)	↓ (-1)	↓ (-1)
Ítem 14. Sentiments de baixa autoestima	↓ (-2)	↑ (+1)	↓ (-3)
Ítem 15*. Implicació en activitats i aficions adequades	↓ (-3)	↓ (-1)	↑ (+1)
Ítem 16*. Disposa de domicili estable i apropiat	SC	SC	SC
Ítem 17*. Realitza un treball remunerat o voluntariat	SC	SC	SC

Nota. ↑ = Empitjorament; ↓ = Millora; SC = Sense canvi.

Els ítems marcats amb un asterisc (*) són factors protectors i la interpretació en relació amb el canvi està invertida (↑ = Millora; ↓ = Empitjorament)

2.2. Condicions teòriques i pràctiques a què obliga el disseny de Cercles

Ateses les particularitats de cada país, tal com s'assenyala al Manual Europeu de *Circles4EU* (Höing *et al.*, 2015), el programa CoSA no pot implementar-se sense una avaluació prèvia de la seva viabilitat i una recerca sobre les possibilitats i necessitats d'adaptació del model al context propi de cada territori per tal de garantir uns mínims de qualitat.

El procés d'implementació implica una sèrie de passos bàsics per garantir-ne l'èxit. Alhora, cadascun d'aquests passos estableix uns requisits mínims d'obligat compliment per poder assolir l'estatus de model de *Cercles* europeu. A continuació se sintetitzen els passos bàsics per a la implementació del programa (per a una revisió més detallada del procés, es pot consultar el Manual Europeu CoSA disponible a <http://www.circles4.eu/wp-content/uploads/COSA-European-Handboek-2014.pdf>):

1. Recursos econòmics per desenvolupar i mantenir el projecte *Cercles*.
2. Estudi d'adaptació.
3. Descripció completa del mètode (objectius, principis, implicacions i procediments).
4. Pla d'implementació (escenari, programa de difusió, fites).
5. Pla de comunicació estratègic.
6. Xarxa d'organitzacions professionals en el camp de la valoració del risc.
7. Personal qualificat i amb voluntat de posar en marxa el projecte *Cercles*.
8. Estructura organitzacional del projecte *Cercles* amb una descripció clara de les tasques, responsabilitats, línies de comunicació i abast del control.
9. Cooperació internacional amb els projectes CoSA d'altres països europeus.

En relació amb el segon pas, l'estudi d'adaptació té com a objectiu comprovar i garantir la presència d'unes condicions mínimes. La llista següent resumeix els criteris que impedeixen o dificulten aquesta implementació en ordre de prioritat (Höing *et al.*, 2015):

- Absència de reconeixement de la violència sexual com a problema per part del govern.
- Absència o capacitat molt limitada de finançament del projecte.
- Absència o experiència professional molt limitada en relació amb el tractament amb delinqüents sexuals.
- Absència d'un sistema d'avaluació del risc estructurat.
- Absència d'institucions o organitzacions professionals implicades en la rehabilitació dels delinqüents sexuals.

- Incapacitat legal i absència d'implicació amb la xarxa de rehabilitació per part de l'organització del projecte.
- Absència de voluntat o disposició per complir els estàndards de qualitat bàsics del model CoSA.
- Absència de possibilitats per realitzar una supervisió dels delinqüents sexuals sota mandat legal.
- Absència o baixa probabilitat d'implicació ciutadana en relació amb el voluntariat comunitari.
- Absència de voluntat o disposició per cooperar amb altres projectes en un marc internacional.

CerclesCat ha incorporat des dels seus inicis uns **estàndards de qualitat** per assegurar que tots els processos i recursos relacionats amb el projecte respecten uns **criteris d'actuació i seguiment**. Per a la definició d'aquests estàndards, el projecte ha apostat per escollir un sistema de qualitat de prestigi i consolidat en el sector dels serveis del tercer sector, que aportés els valors següents:

- Una estructura documental al projecte.
- Uns protocols d'actuació per a cada procés.
- Uns indicadors de mesura que facilitin el seguiment.

Amb tots aquests elements, es va decidir treballar amb un sistema de gestió de la qualitat que s'adaptés a les necessitats del projecte, impulsat per un Comitè de Qualitat, i amb la implicació de tot l'equip de *CerclesCat*.

2.2.1. Sistema de Gestió de CerclesCat

Un **sistema de Gestió de la Qualitat**, basat en la norma ISO 9001:2015, fomenta la gestió de processos, la interacció entre ells i el seguiment d'indicadors que facilitin el control del servei. Les normes ISO permeten a les organitzacions disposar d'un sistema estructurat documental i de seguiment que facilita el coneixement, per part de totes les persones implicades, de totes les activitats d'un servei o projecte. *CerclesCat* ha apostat per crear un sistema

de qualitat que es fonamenta en els principis d'aquestes normes internacionals i que aporta concreció i millora constant en el servei que s'està oferint.

Els principis de la norma ISO són:

- Orientació a grups d'interès
- Lideratge
- Compromís amb les persones
- Enfocament a processos
- Millora contínua
- Enfocament basat en fets per a la presa de decisions
- Gestió de les relacions

D'altra banda, les darreres tendències en sistemes de qualitat han provocat noves versions de les normes ISO que donen èmfasi als següents aspectes que es treballen en el projecte *CerclesCat*:

- Un major èmfasi en la construcció d'un sistema de gestió de qualitat adaptat a les necessitats particulars de cada organització o projecte.
- Involucrament per part de la direcció de l'organització i la seva responsabilització en la introducció de la qualitat en l'estratègia.
- Enfocament basat en el risc en tota la norma per tal que tot el sistema de gestió sigui una eina preventiva i fomenti la millora contínua.
- Un menor nombre de requisits preceptius per a la documentació: l'organització o projecte pot decidir quina informació s'ha de documentar i quin format ha de tenir.
- Alineació amb altres normes fonamentals dels sistemes de gestió de qualitat a través de la utilització d'una estructura i forma del text comuna.
- Inclusió dels principis de gestió del coneixement.

2.2.2. Sistema documental

Amb tots aquests principis i recomanacions, el Comitè de Qualitat de *CerclesCat* ha definit un sistema documental que es materialitza en els següents documents estratègics:

Partint d'una **política** i uns **objectius estratègics**, s'ha definit un mapa de processos que inclou totes les actuacions que es duran a terme en el si de CerclesCat i que es concreten en un sistema documental basat en protocols i formularis. Les línies estratègiques i els objectius definits en el projecte per l'any 2017 són els que es presenten a la taula 3.

Taula 3. Línies estratègiques i objectius del sistema de Qualitat de CerclesCat per a l'any 2017

Eix	Objectius
Voluntaris/àries	<ul style="list-style-type: none"> • Establir el circuit d'obtenció del certificat d'antecedents penals • Vinculació del voluntari a una entitat del tercer sector • Motivació dels voluntaris/àries en actiu (més accions en el temps)
Membre central	<ul style="list-style-type: none"> • Necessitat de redefinir criteris (p. ex., psicopatia), en quin moment de l'avaluació es descarta
Coordinadors/es	<ul style="list-style-type: none"> • Redefinir l'ús del <i>moodle</i> per part dels coordinadors/es
Comunicació externa	<ul style="list-style-type: none"> • Incrementar la presència en xarxes socials i accions en premsa • Impulsar la difusió de <i>CerclesCat</i>
Qualitat	<ul style="list-style-type: none"> • Millorar l'organització i eficàcia del projecte a través de la implantació d'un sistema de gestió de la qualitat

Tots aquests objectius són la base per liderar la millora contínua del sistema de qualitat i, per aconseguir-ho, s'han planificat sobre la base d'accions, responsables i terminis. Els objectius permeten introduir **millores en els processos** i treballar conjuntament entre departaments i grups d'interès. En un futur, aquests objectius es poden transformar en un **pla estratègic** a tres o quatre anys vista per introduir objectius a mitjà termini i més ambiciosos.

Tots els processos esmentats prèviament s'han descrit en **protocols** que estan a l'abast del personal implicat i que especifiquen com aplicar les directrius establertes, quines en són les responsabilitats i amb quina documentació o formats de treball s'han d'implementar. Els protocols són els documents que especifiquen els estàndards de qualitat a assolir i que, posteriorment, es mesuren a través d'indicadors de qualitat.

La llista de protocols elaborats fins a la data del present informe és el següent:

- Captació i selecció de voluntaris/àries.
- Captació i selecció de coordinadors/es.
- Supervisió i suport de voluntaris/àries.
- Supervisió i suport de coordinadors/es.
- Captació i avaluació de *Membres centrals*.
- Configuració del *Cercle*.
- Operativa dels *Cercles*.
- Desvinculació de voluntaris/àries.
- Gestió d'espais.
- Aplicació de la Llei orgànica de protecció de dades.
- Difusió del programa.

2.2.3. Indicadors de qualitat

Tots els processos identificats tenen associats uns **indicadors de qualitat** (taula 4) que proporcionen informació sobre l'eficàcia del procés i si s'han de prendre decisions respecte dels resultats. Els indicadors són, majoritàriament, quantitatius, però s'han identificat alguns elements qualitius que s'extreuen d'informes i coordinacions.

Els indicadors de qualitat són eines que permeten assignar un valor de qualitat a un procés a partir de l'anàlisi de diferents paràmetres. Els indicadors han de proporcionar dades demostrables, recollides a través d'estadístiques o informes de seguiment, i han de servir per disposar, en tot moment, dels valors que demostrin que el projecte s'està desenvolupant segons els protocols i requisits.

Els indicadors definits responen a dos tipus:

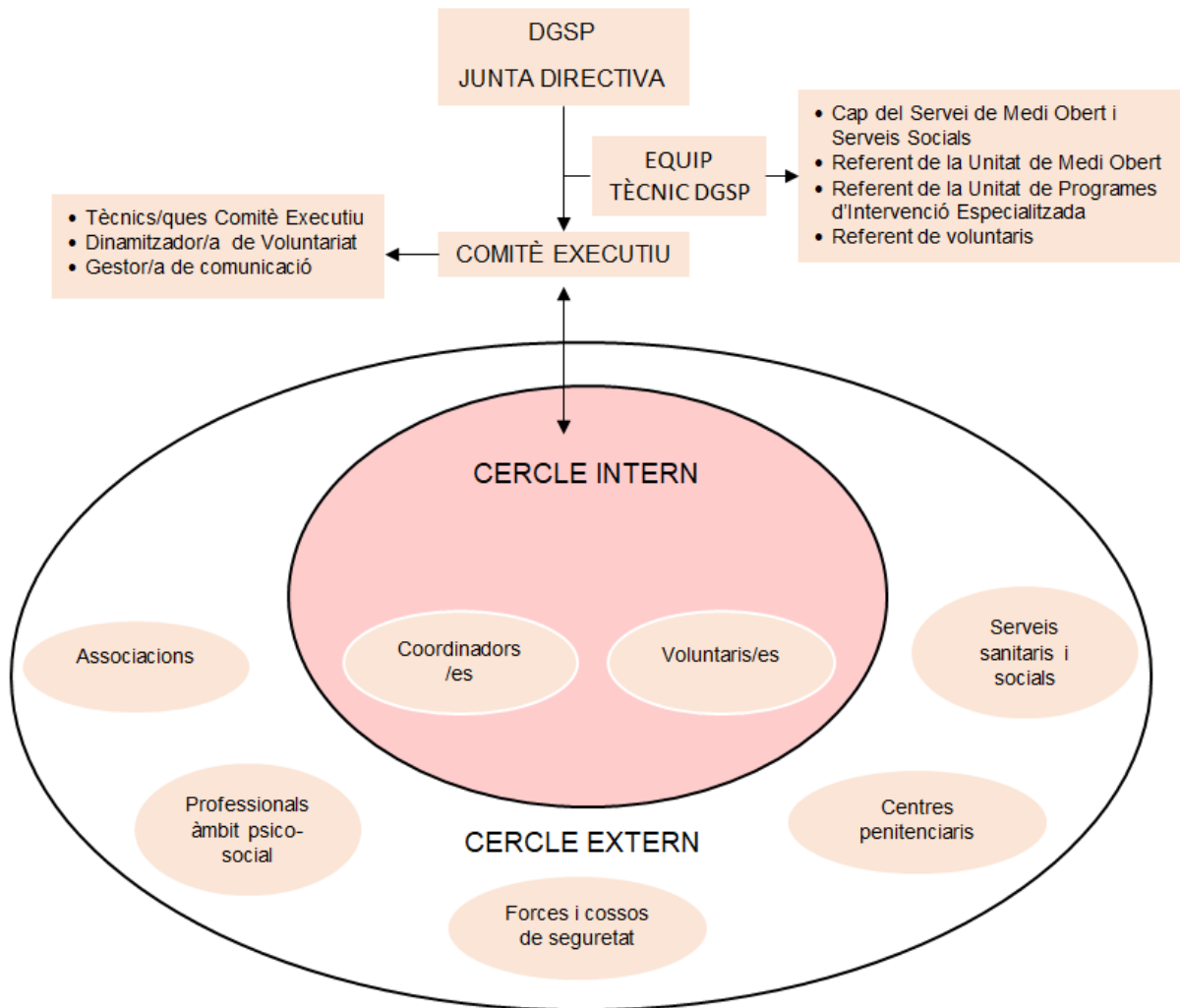
- Indicadors que es van definir en el projecte.
- Indicadors de qualitat.

Taula 4. Indicadors de Qualitat CerclesCat

Procés	Indicadors definits en el Projecte Europeu	Indicadors de qualitat
Captació i selecció de VOLUNTARIS/ÀRIES	<ul style="list-style-type: none"> • Procediment existent 	<ul style="list-style-type: none"> • % de candidats/es que compleixen amb els requisits (captació) • Grau d'utilitat de la formació inicial rebuda • Grau d'eficàcia del procés de selecció (2 mesos després que el voluntari/ària s'hagi incorporat al <i>Cercle</i>)
Supervisió i suport de VOLUNTARIS/ÀRIES	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre de formacions continuades anuals • Nombre d'entrevistes individuals amb els voluntaris/àries • Nombre de trobades grupals dels voluntaris/àries (sense MC) 	
Captació i selecció de COORDINADORS/ES		<ul style="list-style-type: none"> • % de candidats/es que compleixen els requisits (captació) • Grau d'utilitat de la formació inicial rebuda
Supervisió i suport de COORDINADORS/ES	<ul style="list-style-type: none"> • Procediment existent 	<ul style="list-style-type: none"> • Nombre d'entrevistes individuals amb supervisor/a • Nombre de trobades grupals amb coordinadors/es (sense MC)
Captació i avaluació de MEMBRES CENTRALS (MC)		<ul style="list-style-type: none"> • % de MC que són avaluats amb RisCanvi, Static-99, SVR-20, PCL • % de MC que compleixen els requisits (risc de reincidència moderat o alt, psicopatia moderat o baix) • % de MC entrevistats que signen el compromís de confidencialitat
Configuració del CERCLE		<ul style="list-style-type: none"> • Grau d'idoneïtat del voluntari/ària pel <i>Cercle</i> configurat
Operativa dels CERCLES	<ul style="list-style-type: none"> • Procediment existent • Resultat de l'avaluació dels factors del risc dinàmic 	<ul style="list-style-type: none"> • % de MC que creen/amplien la xarxa social • % de MC que comencen una activitat laboral • % de MC que es vinculen en activitats socials o de lleure • % de MC en què disminueix el risc dinàmic en finalitzar el <i>Cercle</i> • % de MC que finalitza el <i>Cercle</i> per assoliment d'objectiu • % de MC que sol·liciten deixar un <i>Cercle</i> • % de MC que incompleixen els compromisos o no fan una utilització correcta del <i>Cercle</i> • % de MC que cometen un nou delicte • % de MC que cometen un nou delicte i que continuen en el <i>Cercle</i>

En paral·lel, s'ha creat un **organigrama** (figura 2) de tots els agents involucrats a *CerclesCat* i amb la descripció dels llocs de treball implicats. Aquest document és fonamental per identificar les connexions i els processos compartits entres els diferents responsables i perfils.

Figura 2. Organigrama CerclesCat

El Comitè Executiu informa anualment la Junta Directiva del projecte, mitjançant una reunió presencial a la qual es convoca tots els membres de la Junta Directiva i del Comitè Executiu. D'altra banda, de manera semestral, el Comitè Executiu envia a la Junta Directiva els resultats obtinguts dels

indicadors i dels objectius de qualitat, amb la finalitat de garantir una supervisió òptima del projecte i un procés de comunicació fluid.

En relació amb el *Cercle intern*, cal destacar que des del Comitè Executiu es porta a terme una supervisió individual de cada *Cercle* i, de manera trimestral, una supervisió grupal dels diferents *Cercles* que es troben en funcionament.

2.3. Adaptacions realitzades en el model de funcionament català

2.3.1. Procediment de selecció i avaluació dels *Membres centrals*

Els criteris de selecció perquè un delinqüent sexual a la presó pugui ser candidat per participar en un *Cercle* com a *MC* són (Direcció General de Serveis Penitenciaris i Fundació Salut i Comunitat, 2017):

- Haver estat condemnat per un delicte contra la llibertat i indemnitat sexual.
- Haver participat prèviament en un programa específic de tractament per delictes sexuals dins de la presó i haver superat els objectius del programa.
- Disposar i acceptar el Pla de Prevenció de Recaigudes elaborat pel seu equip de tractament.
- Reconeixement, almenys parcial, del delicte i bona motivació pel canvi.
- Mostrar greus necessitats de capital humà i social.
- Voluntarietat de participar en el programa i estar disposat a compartir informació sobre el delicte i els factors de risc personals.
- Presentar un risc moderat o alt en reincidència, valorat a partir dels protocols específics.
- Trobar-se en procés de reintegració (estar en tercer grau de tractament o pròxim a un règim penitenciari de semilibertat).
- Absència de criteris d'exclusió (negació total del delicte, puntuació alta en psicopatia, dèficit cognitiu greu que impedeixi tant el seguiment com l'assumpció dels compromisos del programa).

La selecció del *Membre central* es divideix en diverses tasques que impliquen la col·laboració de diferents professionals (Direcció General de Serveis Penitenciaris i Fundació Salut i Comunitat, 2017):

a) **Derivació.** Un candidat a *Membre central* pot ser derivat per tres vies:

1. A través del Servei de Classificació, encarregat de detectar possibles candidats segons els criteris següents:
 - Interns que estan realitzant o han finalitzat el programa específic de tractament per delictes sexuals amb proposta de primera sortida programada o primer permís ordinari.
 - Interns que han finalitzat el programa específic de tractament per delictes sexuals i tenen una proposta de progressió a tercer grau penitenciari.
 - Interns que han finalitzat el programa específic de tractament per delictes sexuals i tenen proposta de manteniment en segon grau penitenciari 105 (es dona quan el centre penitenciari proposa que es mantingui l'intern en segon grau i aquest interposa un recurs davant aquesta decisió; en aquest cas la Direcció General de Serveis Penitenciaris —d'ara endavant DGSP— demana informes al centre penitenciari i valora si l'intern pot progressar a tercer grau).

Quan es detecta un possible candidat s'informa la Unitat de Medi Obert per avaluar el cas i valorar la idoneïtat del futur candidat.

2. A través dels equips de tractament dels centres penitenciaris: cada cop que l'equip de tractament responsable del programa específic detecti un cas com a possible candidat per participar a *Cercles* omple la «Fitxa de derivació de candidats a *Membre central*» i l'envia a la Unitat de Medi Obert, que en fa la valoració corresponent.
3. A petició del candidat a *Membre central*: aquells interns que estiguin interessats a participar en el programa *Cercles* poden fer la petició al seu equip de tractament o mitjançant escrit a la Direcció General o al

Comitè Executiu. En aquests casos, des de la Unitat de Medi Obert es demana a l'equip que ompli la fitxa de derivació.

- b) **Cribratge.** La llista de candidats potencials s'obté a partir de les dades que consten al Sistema d'Informació Penitenciari de Catalunya (SIPC) i s'envia posteriorment a l'equip de tractament de cada centre penitenciari. L'equip realitza una valoració dels candidats, i en descarta aquells que consideren inapropiats o en proposa d'altres que no consten a la llista de manera motivada.
- c) **Avaluació.** Es valora el risc de reincidència i les necessitats de cada candidat derivat pels equips de tractament. Per a aquesta tasca, s'utilitzen una sèrie de protocols i instruments específics (RisCanvi-C, SVR-20 i Static-99).
- d) **Selecció.** Dos membres del Comitè Executiu entrevisten personalment cada candidat per explicar-li el programa *Cercles* i valorar la seva motivació i idoneïtat per participar-hi com a *MC*. En cas que s'arribi a una valoració positiva i el candidat accedeixi a participar-hi, es determina el coordinador del *Cercle* i es procedeix a la seva configuració.

L'avaluació per determinar el risc de reincidència i les necessitats del *MC* s'han adaptat en funció de les eines disponibles al nostre context. En aquest sentit, es prenen com a mesures del nivell de risc els indicadors següents:

- RisCanvi-C (Andrés-Pueyo, Arbach-Lucioni i Redondo-Illescas, 2010). S'obté informació sobre els aspectes següents:
 - Absència de trastorn mental sever (ítem 32), resposta limitada al tractament (ítem 34) i baixa capacitat mental i intel·ligència (ítem 39).
 - Presència clara o parcial de manca de suport social (ítem 21) i/o absència de plans viables de futur (ítem 24).

- Nivell moderat o alt en reincidència violenta. Atès que el RisCanvi-C no és un instrument específic per a la valoració del risc de violència sexual futura, en cas d'obtenir un resultat baix en el nivell de risc de reincidència violenta, es té en compte el resultat dels instruments específics (SVR-20 o Static-99).

El RisCanvi exhibeix una fiabilitat interobservadors adequada (κ de Cohen = 0,73), amb una validesa que oscil·la entre 0,48 i 0,74 (alfa de Cronbach α = 0,69 per a la violència autodirigida, α = 0,71 per a la violència intrainstitucional, α = 0,74 per a la reincidència violenta i α = 0,48 per al trencament de condemna) en funció de l'escala (A. Andrés-Pueyo, comunicació personal, 2017). Així mateix, presenta una validesa predictiva per a la reincidència violenta entre moderada i alta, amb valors AUC entre 0,75 i 0,79 amb la versió completa de l'instrument en estudis prospectius i retrospectius (Andrés-Pueyo *et al.*, 2010; Capdevila *et al.*, 2015).

- Manual de Valoració del Risc de Violència Sexual (SVR-20; Boer *et al.*, 1997): nivell moderat o alt en violència sexual futura.

En termes psicomètrics, la fiabilitat interjutges de l'SVR-20 es considera excel·lent (Barbaree, Langton, Blanchard i Boer, 2008; de Vogel, de Ruitter, van Beek i Mead, 2004; de Vries Robbé, de Vogel, Koster i Bogaerts, 2015; Dempster, 1998; Hill, Habermann, Klusmann, Berner, i Briken, 2008; Pérez, Redondo, Martínez, García-Forero i Andrés-Pueyo, 2008; Rettenberger, Boer i Eher, 2011; Rettenberger, Hucker, Boer i Eher, 2009; Rettenberger, Matthes, Boer i Eher, 2010; Zanatta, 2005). Així mateix, les anàlisis realitzades sobre la validesa predictiva de l'SVR-20 per estimar la reincidència sexual donen resultats mixtos, encara que, en general, més de dos terços dels estudis publicats fins al moment indiquen una bona precisió predictiva, amb àrees sota la corba AUC que oscil·len entre 0,63 i 0,88. En concret, l'estudi dut a terme en el nostre context amb una mostra de delinqüents sexuals provinents de presons catalanes indica una molt bona capacitat predictiva per a la reincidència

sexual, amb un valor AUC de 0,83 i una fiabilitat interobservadors molt elevada, amb un valor kappa de Cohen de 0,95 (Pérez *et al.*, 2008).

- Static-99 (Hanson i Thornton, 2000): nivell moderat o alt en reincidència sexual. A partir de l'any 2018 se substituirà aquest instrument per l'Static-2002R, una versió actualitzada i revisada que millora la consistència interna i la capacitat predictiva de la prova.

Aquest instrument prediu la reincidència sexual raonablement bé ($d = 0.67$; AUC = 0.71), comparable amb altres instruments actuarials (Hanson i Morton-Bourgon, 2009) i presenta un nivell elevat de fiabilitat interavaluadors, amb valors kappa de Cohen entre 0,90 i 0,96 (de Vogel *et al.*, 2004; Harris, Rice, Quinsey, Lalumière, Boer i Lang, 2003).

Així mateix, a partir de la base de dades original facilitada per l'organització de *Cercles* a Europa, el registre d'algunes variables d'estudi, així com la seva definició, també s'han modificat i adaptat perquè siguin aplicables a la nostra realitat.

2.3.2. Gestió i control del projecte

El programa *Cercles* actualment és un dels programes finançats i promocionats pel Departament de Justícia (concretament dels Serveis Penitenciaris catalans). Aquest programa s'estableix com una intervenció vinculada a la gestió del risc de la població amb necessitats en matèria de tractament de la violència sexual.

El Centre Directiu de Serveis penitenciaris dirigeix el programa i es reserva la capacitat de decidir:

- L'entitat prestadora
- Els candidats a fer intervenció
- L'elecció de coordinadors i voluntaris

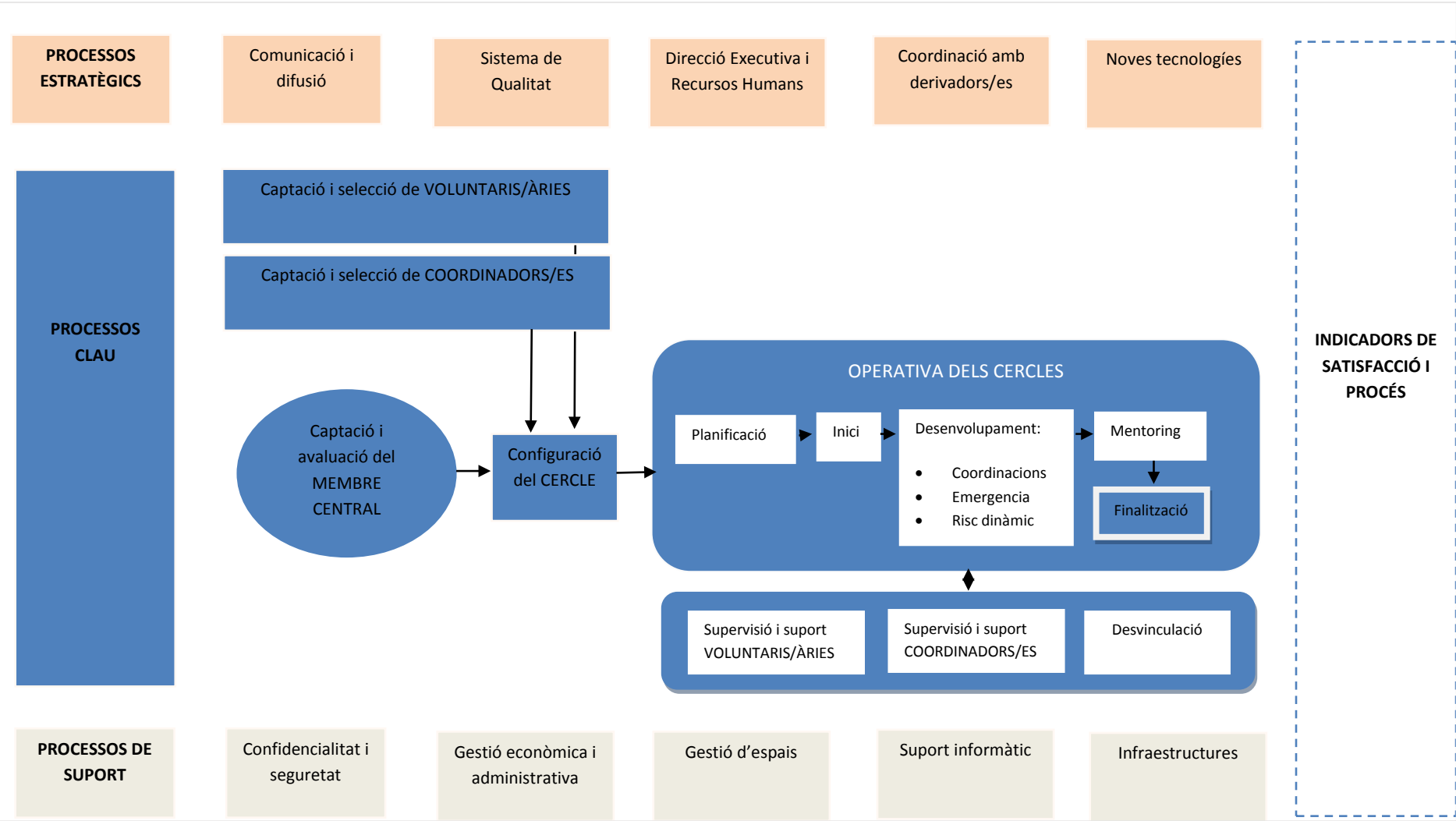
Tanmateix, el Departament de Justícia subvenciona entitats del tercer sector per tal que desenvolupin part de l'actuació prevista en el programa.

2.3.3. Supervisió i avaluació del procés

La particularitat en el control dels processos té a veure amb la capacitat de direcció del Centre directiu. En aquest sentit, des de Serveis Penitenciaris es decideix quins són els processos implicats en el programa, els dissenya (o els delega a l'entitat pel disseny) i els supervisa i avalua. S'ha elaborat un mapa de processos que és la base per a l'avaluació de la marxa del programa.

El **mapa de processos** (figura 3) és un document que diferencia entre aquells processos clau i que són propis d'un servei i aquells estratègics o de suport que totes les organitzacions comparteixen. Com a **processos clau** s'han identificat els relacionats amb la captació i formació de l'equip (voluntaris/àries i coordinadors/es), la captació del *Membre central*, la configuració i operativa del *Cercle* i finalment els processos associats a la supervisió, el suport i la desvinculació. Quant als **processos estratègics**, des de *CerclesCat* es treballen la comunicació, els recursos humans, la coordinació amb entitats derivadores, les noves tecnologies, la direcció per objectius i la gestió de la qualitat. I, finalment, com a **processos de suport**, estan identificats els relacionats amb la confidencialitat i la seguretat de les dades, la gestió econòmica i administrativa, la gestió d'espais, el suport informàtic i el manteniment d'infraestructures.

Figura 3. Mapa de processos del projecte CerclesCat

2.4. En relació amb la innovació

La implementació del programa *Cercles* a Catalunya ha implicat no només una adaptació del model europeu al nostre context, sinó també la introducció de noves accions i processos específics que complementen i milloren els ja existents.

2.4.1. Descripció dels estàndards de qualitat

L'auditoria interna de qualitat és un sistema per comprovar que els requisits del sistema de gestió de qualitat de *CerclesCat* s'està implantant i mantenint amb eficàcia. El procés d'auditoria avalua el nivell d'execució dels protocols i objectius de treball i permet identificar millores correctives i preventives. Aquestes millores són la base d'un sistema de qualitat que es nodreix d'aquestes oportunitats per identificar aspectes que permetin comprovar si els processos s'estan duent a terme amb eficàcia i eficiència.

Aquest procés es realitza un cop l'any per part d'auditors qualificats i independents del servei o el projecte que s'auditarà i es basen en la detecció de no-conformitats i oportunitats de millora del sistema que auditen i que registren en un informe d'auditoria. La taula 5 resumeix els indicadors de qualitat, així com la definició de cadascun d'ells, les fonts de les quals s'obté la informació, la freqüència de recollida de les dades i l'operador responsable de dur a terme cada procediment.

Taula 5. Definició i fonts de dades dels indicadors de qualitat del projecte *CerclesCat*

INDICADOR PROCEDIMENT EXISTENT	INDICADORS QUALITAT	FONT DE DADES	FREQÜÈNCIA	RESPONSABLE
Procediment existent		Qualitat	Sí/No	Qualitat
	% de candidat/es que compleixen els requisits (captació)	Observació durant la formació Entrevista	Un cop acabada la formació	Comitè Executiu i Dept. Justícia
	Grau d'utilitat de la formació inicial rebuda	Enquestes	Un cop acabada la formació	Comitè Executiu i Dept. Justícia
	Grau d'eficàcia del procés de selecció (2 mesos després que el voluntari/ària s'hagi incorporat al cercle)	Enquestes	2 mesos després	Coordinadors/es

INDICADOR PROCEDIMENT EXISTENT	INDICADORS QUALITAT	FONT DE DADES	FREQÜÈNCIA	RESPONSABLE
Nombre de formacions continuades anuals		Base de dades	Anual	Comitè Executiu (Anna)
% d'entrevistes trimestrals de seguiment realitzades		Acta de supervisió	Trimestral	Supervisor/a
% de trobades grupals voluntaris/àries (sense membre central) per trimestre		Acta reunions trobades grupals	Trimestral	Coordinadors/es
	% de candidat/s que compleixen els requisits (captació)	Observació durant la formació Qüestionari d'autoavaluació Fitxa perfil coordinador/a	Un cop acabada la formació	Comitè Executiu i Dept. Justícia
	Grau d'utilitat de la formació inicial rebuda	Enquestes	3 mesos després de començar el Cercle	Comitè Executiu i Dept. Justícia
	Nombre d'entrevistes individuals amb supervisor/a	Seguiment d'entrevistes (nou)	Trimestral	Comitè Executiu (Supervisor/a)
	Nombre de trobades grupals trimestrals amb coordinadors/es (sense membre central)	Acta reunions trobades grupals	Trimestral	Comitè Executiu (Supervisor/a)
Procediment existent		Qualitat	Sí/No	Qualitat
	% de membres centrals que són avaluats (RISCANVI, STATIC-99, SVR-20, PCL)	Qüestionaris	Trimestral	Comitè Executiu i Dept. Justícia
	% de membres centrals que compleixen els requisits (risc de reincidència moderat o alt, psicopatia en grau moderat o alt)	Entrevistes	Trimestral	Comitè Executiu i Dept. Justícia
	% de membres centrals entrevistats signen el compromís de confidencialitat	Compromís LOPD	Admissions	Coordinadors/es
	Grau d'idoneïtat del voluntari/ària pel cercle configurat	Seguiment de voluntaris/àries	Anual	Coordinadors/es
Procediment existent		Qualitat	Sí/No	Qualitat
Resultat de l'avaluació dels factors del risc dinàmic		Resultat respecte a la darrera administració del test	Trimestral	Coordinadors/e Voluntaris/es
	% de MC que creen/amplien la xarxa social	Informe de canvi de fase o final	Semestral o final	Coordinadors/es
	% de MC que comencen una activitat laboral	Informe de canvi de fase o final	Semestral o final	Coordinadors/es
	% de MC que tenen vinculació en activitats socials o de lleure	Informe de canvi de fase o final	Semestral o final	Coordinadors/es
	% de MC en els que risc dinàmic disminueix en finalitzar el cercle	Informe final	Semestral o final	Coordinadors/es

INDICADOR PROCEDIMENT EXISTENT	INDICADORS QUALITAT	FONT DE DADES	FREQÜÈNCIA	RESPONSABLE
	% de MC que finalitza el cercle per assoliment d'objectius	Informe de valoració final	En acabar un cas	Coordinadors/es
	% de MC que sol·liciten deixar un cercle	Informe de valoració final	En acabar un cas	Coordinadors/es
	% de MC que incompleixen els compromisos o no fan una utilització correcta del cercle	Informe de valoració final	En acabar un cas	Coordinadors/es
	% de MC que cometen nou delicte	Informe de valoració final	En acabar un cas	Coordinadors/es
	% de MC que cometen nou delicte que continuen en el cercle	Informe de valoració final	En acabar un cas	Coordinadors/es

2.4.2. Seguiment del projecte de recerca i implementació en els centres penitenciaris

2.4.2.1. Accions de captació

2.4.2.1.1. Captació candidats com a futurs Membres centrals

Les estratègies dirigides a identificar aquells delinqüents sexuals que compleixen els requisits bàsics per ser candidats a participar en un *Cercle* com a *Membre central* s'organitzen en una sèrie de passos que es duen a terme en diferents moments temporals i per diversos operadors.

Fins al moment, les accions específiques de captació de possibles *Membres centrals* han consistit en:

- a) Presentació del programa *Cercles* als professionals dels centres penitenciaris. Els professionals que treballen a la DGSP i els coordinadors del programa *Cercles* van desplaçar-se als Centres Penitenciaris Obert 1 de Barcelona, Quatre Camins, Brians 1, Brians 2 i Lledoners per dur a terme aquesta acció els dies 9, 10, 11 i 12 de juliol de 2013.
- b) Presentació del programa *Cercles* als interns que participen en el programa específic de tractament per delictes sexuals dins els centres penitenciaris. En aquest cas, van ser els coordinadors del programa *Cercles*, els voluntaris i els professionals de la DGSP els responsables de dur a terme aquesta activitat als centres penitenciaris de Quatre

- Camins, Brians 1, Brians 2 i Lledoners durant el mes de maig i juny del 2014.
- c) Enviament de llistes amb possibles candidats a *Membre central* als centres penitenciaris corresponents per a la seva valoració per part del centre. Els tècnics i professionals de la DGSP van assumir la tasca d'identificar els interns que podien ser *Membres centrals* potencials i de remetre aquestes llistes als Centres Penitenciaris Obert 1 de Barcelona, Brians 1, Brians 2 i Lledoners durant el mes de juny del 2014.
 - d) Reunió de treball entre els tècnics i professionals de la DGSP i els professionals del Servei de Classificació per tal d'establir uns circuits de derivació de candidats el 13 d'octubre de 2015.
 - e) Reunió de treball entre els tècnics i professionals de la DGSP i els diferents professionals dels centres penitenciaris i del SAEP el 17 d'octubre i el 3 de novembre de 2015.
 - f) Presentació del programa *Cercles* als interns que es troben en la fase de seguiment del programa específic de tractament per delictes sexuals, a les dependències del SAEP el 3 i 12 de novembre de 2015. En aquestes sessions van participar coordinadors, voluntaris, *Membres centrals* i professionals de la DGSP.
 - g) Presentació del programa *Cercles* als professionals i els interns del programa específic de tractament per delictes sexuals dins els centres penitenciaris. En aquesta ocasió, a més de comptar amb la presència dels coordinadors, voluntaris i professionals de la DGSP, també hi van participar alguns *Membres centrals* de diferents *Cercles* durant les sessions de presentació del 4, 11, 18 i 25 de novembre de 2015 al CP Brians 1 i 2, Quatre Camins i Lledoners.
 - h) Reunions de treball entre els tècnics i professionals de la DGSP i els equips de professionals dels centres penitenciaris per analitzar casos concrets.
 - i) Reunions de treball entre els tècnics i professionals de la DGSP i els professionals encarregats del programa específic de tractament per delictes sexuals per repassar tots els casos i identificar *Membres centrals* potencials que es van dur a terme els dies 7 de juny, 6 de juliol i 20 de setembre de 2017.

En aquest sentit, tant els professionals de la DGSP com els dels centres penitenciaris valoren positivament tot aquest treball realitzat per identificar i captar candidats, fet que contribueix que el programa *Cercles* es consolidi al llarg del temps com una eina més per a la gestió del risc. La taula 6 resumeix cronològicament totes les accions realitzades per a la captació de candidats a *Membre central* des de l'any 2013 fins al quart trimestre del 2017.

Taula 6. Accions específiques de captació de candidats per participar en el programa *Cercles* com a *Membres centrals*

Accions / Any i mes	2013											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Presentació <i>Cercles</i> a professionals CP												
	2014											
Presentació <i>Cercles</i> a interns programa específic de tractament delictes sexuals												
Enviament llistes de candidats als CP												
	2015											
Reunió de treball amb el Servei de Classificació												
Reunió de treball amb professionals CP i SAEP												
Presentació <i>Cercles</i> a interns en fase de seguiment												
Presentació <i>Cercles</i> a professionals i interns CP												
Reunions per treballar casos concrets												
	2016											
Reunions per treballar casos concrets												
	2017											
Reunió de treball amb professionals responsables del programa específic												
Reunions per treballar casos concrets												

2.4.2.1.2. Captació de voluntaris

El procés de captació i selecció dels voluntaris s'estructura en diverses fases (Direcció General de Serveis Penitenciaris i Fundació Salut i Comunitat, 2017):

- 1) Captació. Es realitza per part de la Subdirecció General de Programes de Rehabilitació i Sanitat, a través del Comitè Executiu mitjançant sessions informatives periòdiques, repartiment de tríptics i/o cartells informatius i altres accions en espais públics.
- 2) Selecció. Es fa mitjançant entrevistes individuals a càrrec del Comitè Executiu a través de les passes següents:

- 2.1) Emplenament del «Formulari de sol·licitud de voluntaris/àries» i preselecció d'aquells que s'ajusten al perfil.
- 2.2) Entrevista prèvia a la formació per valorar la motivació del voluntari, proporcionar informació bàsica sobre *Cercles* i recollir informació bàsica sobre l'aspirant.
- 2.3) Formació inicial de dos dies per tal de valorar els aspirants i permetre que aquests també puguin decidir sobre la seva capacitat per participar com a voluntari/ària.
- 2.4) Entrevista amb un tècnic del Comitè Executiu per realitzar una valoració general de la idoneïtat del voluntari/ària.
- 2.5) Presentació al coordinador del *Cercle* de la documentació que certifiqui l'afiliació del voluntari a una entitat social, així com l'absència d'antecedents penals en vigor de l'interessat/da.

Les estratègies dirigides a la captació de candidats per participar en un *Cercle* com a voluntaris també s'han dut a terme en diferents moments temporals i per diversos operadors amb una periodicitat mensual. Fins al moment, les accions de captació de voluntaris han consistit en:

- Publicació a diferents portals web:
 - Departament de Justícia: informació de *Cercles* actualitzada (amb dates de formació inicial) i l'enllaç a una bústia del Departament des de la qual es deriven les notificacions a la dinamitzadora de voluntariat.
 - Portal hacesfalta.org: oferta per participar com a voluntari al programa *Cercles*. Les sol·licituds a través d'aquest portal són rebudes directament per la dinamitzadora de voluntariat.
 - Portal de la FCVS (Federació Catalana del Voluntariat Social), Xarxa.net, d'una nota amb informació sobre el programa *Cercles*, l'adreça electrònica i el telèfon de contacte de la dinamitzadora de voluntariat.

- Publicació a xarxes socials: Facebook del Departament de Justícia amb informació de les formacions calendaritzades, així com de les sessions informatives previstes. Les notificacions es deriven a la dinamitzadora de voluntariat o l'administrador de la pàgina facilita les seves dades de contacte.
- Xerrades informatives:
 - Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada (CEJFE), amb sessions que es realitzen de manera periòdica.
 - Centre Cívic Can Basté, amb sessions que es realitzen de manera periòdica.
 - Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona (UB), en diverses assignatures dels estudis de Grau de Criminologia.
 - Facultat de Pedagogia de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), als estudis de Grau d'Educació Social.
 - Fundació Justícia i Pau.
 - Palau Macaya (Obra Social "la Caixa").
- Repartiment de tríptics i/o cartells informatius.
- A través de voluntaris que ja estan participant i animen coneguts a interessar-se pel projecte.

Així mateix, les accions següents encara resten pendents de confirmació de dates i de concreció d'altres aspectes o detalls:

- Contacte amb diferents centres cívics de la zona del Baix Llobregat.
- Demanda d'espai a llibreries solidàries que cedeixen còrniers per explicar el projecte a la gent interessada.
- Xerrada TED (TEDxGracia i TEDxBarcelona).

- Accions en col·laboració amb el Gabinet de Premsa del Departament de Justícia, aparició en un programa de la SER i article sobre el projecte als diaris.

En termes generals, el perfil del voluntari que participa a *Cercles* respon a les característiques següents (Direcció General de Serveis Penitenciaris i Fundació Salut i Comunitat, 2017; Soler i García, 2013):

- Motivació per ser voluntari/ària.
- Participar amb l'objectiu de prevenir nous delictes («No més víctimes»).
- Disposició a treballar en equip sota supervisió professional.
- Transmetre acceptació del MC i alhora ser crític amb el seu comportament.
- Portar un estil de vida equilibrat.
- Habilitats de comunicació: empatia, escolta activa, assertivitat, etc.
- Capacitat de resolució de problemes i gestió emocional.

Així mateix, els requisits previs que ha de complir es resumeixen en els següents (Direcció General de Serveis Penitenciaris i Fundació Salut i Comunitat, 2017):

- Ser major d'edat.
- No tenir antecedents penals vigents ni vincles amb persones que estiguin o hagin estat a presó.
- Disponibilitat horària (4 hores setmanals).
- Previsió de participació durant un any i mig com a mínim.
- Formar part d'alguna entitat implicada en activitats de voluntariat.

2.4.2.1.3. Captació de coordinadors

Els futurs coordinadors/es d'un *Cercle* són professionals que provenen de diferents entitats, les quals són convidades pel Departament de Justícia a presentar candidats interessats a participar en el programa.

Per poder ser coordinador/a, és necessari que els candidats reuneixin quatre requisits bàsics (Direcció General de Serveis Penitenciaris i Fundació Salut i Comunitat, 2017):

- a) Tenir experiència en la integració social amb delinqüents.
- b) Disposar d'experiència i formació en la conducta violenta.
- c) Posseir habilitats comunicatives i de participació en grups.
- d) Demostrar capacitat de lideratge i experiència en la coordinació d'equips.

Si compleixen aquestes condicions, han d'omplir un formulari amb el seu perfil. Posteriorment fan una entrevista inicial amb un membre del Comitè Executiu i la informació obtinguda s'analitza conjuntament amb la Junta Directiva per determinar la idoneïtat del professional per participar en la formació selectiva. Un cop realitzada aquesta formació, s'avaluen les seves competències i coneixements adquirits i s'elabora un pla de millora per a cada candidat. Posteriorment, es realitza una entrevista individual amb cada participant per retornar-li una valoració qualitativa dels punts forts i aspectes a millorar per poder ser coordinador/a. Finalment s'elabora un informe de cada candidat a partir de totes les dades obtingudes (perfil del coordinador, observació en la formació selectiva i qüestionari d'autoavaluació) que s'envia a la DGSP, que és l'organisme competent per autoritzar els/les professionals per exercir com a coordinadors de *Cercles*.

2.4.2.2. Inventari de competències dels coordinadors i voluntaris

Durant els mesos de març i juny del 2017, la Unitat de Formació Inicial en Execució Penal del CEJFE, en col·laboració amb dues membres del Comitè Executiu *CerclesCat* (Patrícia Bosch i Rosa Maria Nolla), han elaborat el perfil de competències dels coordinadors del programa *Cercles* i el guió d'entrevista per competències de selecció d'aquest perfil, i l'informe final.

Amb caràcter previ a la formació inicial per a coordinadors del programa *Cercles*, que va tenir lloc al CEJFE els dies 21 i 22 de març, es va proposar un perfil de competències del coordinador del programa *Cercles* configurat per vuit competències, amb les corresponents definicions i evidències

comportamentals. La metodologia que es va seguir per arribar a aquest perfil va ser:

- Entrevistes per incidents crítics a dos coordinadors del programa *Cercles* en actiu, i a dues supervisores.
- Revisió dels casos pràctics que es treballaven en formacions anteriors.

L'elaboració del perfil de competències dels coordinadors ha pretès donar resposta a diverses necessitats vinculades al procés de formació selectiva:

- Proposar una formació teoricopràctica als aspirants a coordinadors, el més propera possible a les funcions i l'exercici «real» d'aquesta figura (validesa ecològica).
- Adequar i alinear la formació teòrica i els exercicis pràctics de la formació a aquest perfil de competències i evidències comportamentals (validesa de la formació).
 - La formació ha d'estar dissenyada per poder provocar comportaments característics del perfil del coordinador, evidenciar-los, avaluar-los i reconduir-los, si escau. S'ha de garantir que la formació treballi, si bé no totes, la major part de les competències del perfil.
 - En aquest sentit, s'han examinat tots els casos pràctics i exercicis des de la perspectiva competencial: s'han analitzat les competències que s'hi treballaven i les evidències comportamentals que es podien provocar i evidenciar per mitjà d'aquest. En alguns casos, aquesta anàlisi ha provocat reajustaments de les activitats.
- Millorar els instruments de registre de cada pràctica per tal que es pugui avaluar de la manera més precisa i ajustada als candidats a coordinadors (major fiabilitat de la formació, major fiabilitat interavaluadors).
- Disposar de registres transparents i estandarditzats, útils per fer el *feedback* final als candidats (major transparència del procés per als candidats).

Posteriorment a la formació, s'ha revisat de nou el perfil i s'ha contrastat la seva utilitat. El perfil resultant es publicarà properament i estarà disponible per a la seva consulta a través de la web del CEJFE: <http://cejfe.gencat.cat/ca/recerca/cataleg/crono/2018/cerclescat/>.

Adicionalment, per acabar de millorar qualitativament el procés, s'ha valorat com a necessari alinear l'entrevista selectiva que es duu a terme amb caràcter previ a la formació amb el perfil de competències. En aquest punt s'ha elaborat:

- Un guió d'entrevista per competències, orientat a obtenir evidències comportamentals del perfil.
- Un informe final d'avaluació de l'entrevista, que pot ser emprat per fer la devolució al candidat.

Tanmateix, en aquests moments es tracta de dos instruments que resten pendents de ser contrastats.

Resta pendent també fer la mateixa tasca amb les competències dels voluntaris.

2.4.2.3. Formació

2.4.2.3.1. Formació de voluntaris

El Comitè Executiu i la dinamitzadora del voluntariat s'encarreguen d'impartir la formació inicial dels voluntaris, que té una durada de dos dies (normalment en caps de setmana, durant dos matins i una tarda). Aquesta formació és de caràcter selectiu i persegueix dos objectius:

- 1) Presentar el projecte *CerclesCat* i les seves particularitats.
- 2) Seleccionar els/les voluntaris/àries més adequats per formar part d'un *Cercle*.

Quant al contingut de la formació, s'exposen i es treballen els temes següents:

- Presentació del projecte *CerclesCat*: història, finançament, principis clau i model teòric.

- Context penal-penitenciari i elements clau de la prevenció de recaigudes en la delinqüència sexual.
- Rols i funcions dels voluntaris d'un *Cercle*.
- Límits personals i estratègies d'afrontament (estils de relació, normativa del projecte). Relacions amb els mitjans de comunicació, intercanvi d'informació, confidencialitat. Apoderament dels voluntaris i transmissió de pautes d'actuació a través del treball de casos reals.

El curs parteix d'una metodologia dinàmica, participativa i grupal, on es dona èmfasi als aspectes següents:

- Treball i resolució de casos reals a partir de situacions que s'han produït en altres *Cercles* que estan en funcionament.
- Promoció de la interacció grupal dels/les voluntaris/àries.
- *Role playing* per avaluar l'actuació dels voluntaris/àries.

Per altra banda, a més de dinamitzar els grups i les activitats, els formadors s'encarreguen d'avaluar cada voluntari a través de l'observació directa i el registre d'aspectes clau dins una graella d'observació (Direcció General de Serveis Penitenciaris i Fundació Salut i Comunitat, 2017).

2.4.2.3.2. Formació de coordinadors

El Comitè Executiu és el responsable d'impartir la formació dels professionals interessats a exercir com a coordinadors de *Cercles*. A l'igual que en el cas dels voluntaris, aquesta formació també té una durada de dos dies (dos matins i una tarda) i és de caràcter selectiu. En aquest cas, els objectius que pretenen assolir-se són:

- 1) Presentar el projecte *CerclesCat*.
 - 1.1) Presentar els conceptes bàsics, objectius, finançament i història del programa.
 - 1.2) Transmetre les competències clau d'un coordinador.
 - 1.3) Explicar les funcions del voluntariat i del coordinador dins el projecte.

- 1.4) Presentar els procediments clau en el desenvolupament d'un *Cercle*.
- 2) Seleccionar els candidats més idonis per coordinar un *Cercle*.

La formació dels coordinadors s'estructura al voltant dels continguts següents:

- Presentació del projecte *CerclesCat*: història, finançament, principis clau i model teòric.
- Model d'intervenció adaptat a *Cercles*.
- Rols i funcions dels voluntaris d'un *Cercle*.
- Límits personals i estratègies d'afrontament.
- Actuacions i perfils de *Membres centrals*.
- Relacions amb els mitjans de comunicació, intercanvi d'informació i confidencialitat.
- Treball de casos reals: transmissió de pautes d'actuació en la coordinació d'un *Cercle* segons la normativa *CerclesCat*.

Com en el cas dels voluntaris, la metodologia utilitzada en la formació de coordinadors es dinàmica i participativa, on els formadors també adopten el rol d'avaluadors mitjançant l'observació directa i l'avaluació de competències i coneixements dels professionals candidats (Direcció General de Serveis Penitenciaris i Fundació Salut i Comunitat, 2017).

3. La recerca

Com s'ha comentat en el capítol anterior, actualment ja hi ha un model *Cercles* definit i implementacions en diferents països com el Canadà, els Estats Units, el Regne Unit, Holanda o Bèlgica. També s'ha assenyalat que d'aquest model ja s'han fet avaluacions a Amèrica i Europa.

La Direcció General de Serveis Penitenciaris (DGSP), un cop finalitzat el període de prova el 2013 amb els primers *Cercles*, té interès a establir un model d'avaluació similar i permanent al que duen a terme altres països que segueixi i respecti els estàndards de qualitat marcats en el projecte original. Per aquest motiu, va fer l'encàrrec al Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada (CEJFE) perquè, mitjançant l'Àrea d'Investigació i Formació en Execució Penal, s'articuli el disseny, seguiment i rendiment de comptes respecte als resultats i el funcionament del projecte *CerclesCat* a Catalunya que duu a terme la mateixa DGSP. Completen l'equip de treball dos prestigiosos professors investigadors i experts en la temàtica que pertanyen al Departament de Psicologia Clínica i Psicobiologia, de la Facultat de Psicologia de la Universitat de Barcelona. Finalment s'ha incorporat també a l'equip de treball de la recerca la Fundació Salut i Comunitat, per a la supervisió i avaluació de tots els objectius relacionats amb els processos. Es vol obtenir informació detallada i continuada de l'eficiència i eficàcia del model en la prevenció de la reincidència sexual en persones amb un alt risc de cometre un nou comportament delictiu d'aquesta tipologia. Per aquest motiu s'elaboraran en els propers anys diferents informes, cadascun dels quals recopilarà informacions concretes del desenvolupament del projecte. En aquest primer informe que presentem es descriu i s'explica el projecte d'avaluació que es duu a terme. Es fa un recull descriptiu dels casos que hi participen i dels processos de treball que se segueixen.

En el segon informe, previst per a finals del 2018, es presentaran les dades prospectives recollides dels *Membres centrals* participants en l'estudi i es faran les primeres anàlisis de resultats tant de la reincidència obtinguda per a cadascun dels grups estudiats com dels estàndards de qualitat del projecte.

Finalment, el darrer estudi, datat per a l'any 2020, haurà de completar l'informe de resultats de seguiment de la reincidència i el contrast amb els cinc grups d'estudi.

3.1. Finalitat

La finalitat última d'aquest projecte és avaluar el resultat de la implementació del programa a Catalunya, d'acord amb els diferents estàndards de qualitat exigits pel model original de *Cercles*, i recollir, al llarg dels propers anys, tant el procés de captació, selecció i treball amb els possibles candidats com els resultats de reincidència i reinserció social dels infractors que hagin participat en el projecte *Cercles* (grup *Cercles*) enfront a un grup de control format per delinqüents sexuals de les mateixes característiques que no hagin participat a *Cercles*, malgrat mostrar-se predisposats a fer-ho de manera voluntària (grup *Col·laborador*). A més, es vol comparar el grup *Cercles* amb altres delinqüents sexuals qualificats d'alt risc de reincidència en delicte sexual i que tampoc han participat en el programa *Cercles* perquè no han volgut, per diferents casuístiques: no volen o poden participar en el programa, malgrat sí que ho fan en el programa específic de tractament penitenciari (grup *Rebuig* i grup *Cantera*) o que directament no tenen voluntat de tractament i canvi de conducta en cap moment de la condemna i, per tant, la compleixen íntegrament en medi tancat (grup *Refractari*). Es volen assenyalar les característiques personals, penals i penitenciàries, els factors de risc i els factors de protecció que defineixin millor cadascun dels grups per tal de donar eines als professionals en el futur per treballar-les un cop identificades i evitar-ne nous delictes.

També es vol avaluar el procés de funcionament i acompanyament dels *Cercles* que s'han posat en marxa, en comparació amb els estàndards de qualitat marcats en el projecte original.

3.2. Objectius

Relacionats amb els subjectes **(resultats)**:

1. Descriure i comparar les característiques dels delinqüents sexuals (variables personals, socials, penals i penitenciàries) dels 5 grups que formaran part de l'avaluació:

- a) Els que han fet *Cercles* (grup *Cercles*).
- b) Els que no han fet *Cercles* per motius aliens a ells (grup *Col·laborador*).
- c) Els que no han fet *Cercles* perquè no han volgut ells, però en canvi sí que han fet tractament específic per delictes sexuals dins de la presó amb valoracions positives del curs malgrat que continuen presentant un risc moderat/alt de reincidència (grup *Rebuig*).
- d) Els que no han fet *Cercles* perquè l'equip de tractament del centre penitenciari no els ho ha proposat, tot i que com el grup anterior han fet tractament específic per delictes sexuals dins de la presó amb valoracions positives del curs i presenten un risc moderat/alt de reincidència (grup *Cantera*).
- e) Els que no han volgut participar en cap programa de tractament per delictes sexuals durant el compliment de la condemna o no els han superat i presenten un risc moderat o alt de reincidència (grup *Refractari*).
- f) Identificar si el perfil del grup *Cercles* és similar o diferent al grup *Col·laborador*. Determinar si després de la intervenció hi ha diferències significatives entre els dos grups en funció de la reincidència i la reinserció.
- g) Identificar si els perfils dels grups *Rebuig*, *Cantera* i *Refractari* són diferents entre si i respecte dels proposats pel programa *Cercles* (grups *Cercles* i *Col·laborador*). Comprovar si després de la sortida hi

ha diferències en els grups en funció de la reincidència i altres variables.

2. Comparar els resultats dels grups en funció de determinades variables:

- a) Reincidència penitenciària (sí/no; temps; delictes; severitat; font).
- b) Reinserció (establir quines són les variables de reinserció que es volen recollir com a indicadors i comparar el grup *Cercles* enfront d'altres subjectes que es trobin en tercer grau penitenciari i/o llibertat condicional).
- c) Millora personal del MC (pre/postparticipació en el programa *Cercles*, sense comparar-los amb cap grup).
- d) Canvis en el Risc Dinàmic del MC (canvis pre/postparticipació en el programa *Cercles* en els ítems i les puntuacions finals).

Relacionats amb els **processos**:

3. Revisió dels processos establerts en els estàndards de qualitat del projecte *CerclesCat*. En funció dels procediments auditats, recollir a la plantilla específica el grau de compliment individual per a cada subjecte participant.

4. Recollir i actualitzar els estudis d'altres països i les innovacions que es vagin produint en la intervenció i els programes per al tractament de delinqüents sexuals de risc.

5. Sugerir propostes i aspectes a millorar en el funcionament i l'avaluació dels *Cercles* en cadascuna de les avaluacions parcials que es plantegin.

3.3. Metodologia

3.3.1. Població estudiada

Grup Cercles (participants en el programa *Cercles* des de l'any 2013 fins a finals de 2018). Subjectes seleccionats a 30/6/17: $n = 11$. Característiques de selecció:

1. Presenta un risc moderat o alt de reincidència en les escales de valoració del RisCanvi, Static99 i/o SRV20.
2. Presenta un nombre important de necessitats a nivell de capital social i personal que fan recomanable un suport específic a la sortida de la presó.
3. Ha fet el programa específic de tractament per delictes sexuals en els centres penitenciaris, i l'ha completat de manera satisfactòria segons la valoració dels professionals de tractament.
4. Assumeix mínimament la responsabilitat del delicte i presenta motivació pel canvi.
5. Accepta voluntàriament participar en el programa *Cercles*

Grup Col·laborador (candidats no escollits en el mateix període però que complien les condicions per ser-hi). Subjectes seleccionats a 30/6/17: $n = 8$. Característiques de selecció:

Les mateixes característiques de selecció (punts de l'1 al 5) del grup *Cercles* però no se'ls proposa *Cercles* per motius aliens a la persona (dificultats per constituir un grup de voluntaris de *Cercles* per la llunyania del territori de residència del MC o poc marge temporal fins a la finalització de la condemna).

Grup Rebuig (les mateixes característiques de selecció del grup *Cercles* (punts de l'1 al 4), excepte que no vol participar en *Cercles*). Subjectes seleccionats a 30/6/17: $n = 7$.

Grup Cantera (les mateixes característiques de selecció del grup *Programa* (punts de l'1 al 4), excepte que l'equip de tractament del centre penitenciari encara no veu clara fer la proposta de participació al programa *Cercles*, ja sigui per les condicions de compliment de la condemna, ja sigui pel procés ambivalent del subjecte, o per la manca de consens en la proposta). Subjectes seleccionats a 30/6/17: $n = 14$.

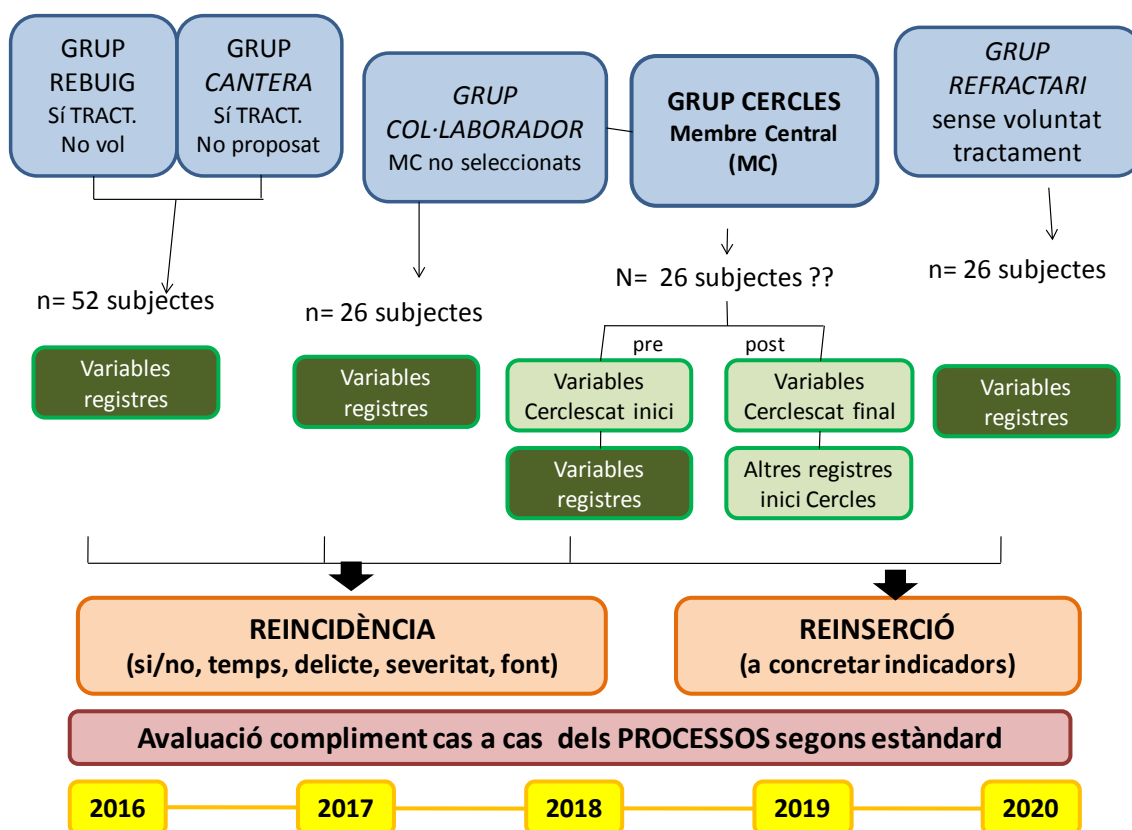
Grup Refractari (algunes de les característiques de selecció del grup *Cercles* —punts 1 i 2—, però no reconeixen el delicte ni estan disposats a canviar ni a col·laborar i no han volgut fer cap programa de tractament especialitzat dins del centre penitenciari). Per aquest motiu, el compliment de la pena serà íntegrament en règim tancat i no haurà sortit del centre abans de la llibertat definitiva. Aquest grup és el que provoca més alarma social i es troba en l'imaginari social col·lectiu respecte del que és el conjunt de delinqüents sexuals. Subjectes seleccionats a 30/6/17: $n = 22$.

Les presons que es troben implicades en la selecció del grup *Cercles* són: CP Quatre Camins, CP Brians 1, CP Brians 2, CP Lledoners i CP Obert de Barcelona (CP Obert 1 fins al seu tancament a mitjan 2017). Per a la resta de grups la selecció dels interns s'ha fet de totes les presons catalanes.

3.3.2. Model d'anàlisi

S'espera poder disposar d'una mostra de 130 subjectes en total, amb grups equilibrats de 26 subjectes cadascun (figura 4). El nombre de *MC* que hagin passat pel programa o estiguin d'alta al desembre del 2018 marcarà la grandària dels altres grups.

Figura 4. Model d'anàlisi de la recerca sobre el projecte CerclesCat

D'una banda, s'han recollit algunes variables de registre del grup *Cercles* abans d'iniciar el programa i d'altres en finalitzar-lo, per tal d'avaluar-ne possibles canvis.

D'altra banda, el grup *Cercles* es compararà amb el grup *Col·laborador*, per tal de determinar si els perfils d'ambdós grups presenten característiques similars. No ha estat possible administrar proves pre i postintervenció al grup *Col·laborador*.

A l'Annex s'exposen les variables d'estudi amb la descripció bàsica i la codificació de les dades. La primera taula recull les variables extretes retrospectivament del SIPC (Sistema Informàtic Penitenciari Català), que inclou tots els casos. La segona taula recull les variables específiques en diferents moments temporals, i algunes d'elles són diferents per al grup *Cercles* i *Col·laborador*.

3.3.4. Anàlisi de les dades

Les dades d'aquesta i les pròximes recerques s'examinaran mitjançant el programa estadístic IBM SPSS Statistics 24, i es faran les anàlisis següents:

- Exploració descriptiva de la mostra mitjançant el càlcul de les freqüències de totes les variables d'estudi, així com l'obtenció dels estadístics més habituals per a les variables contínues (mitjana, desviació estàndard, valors mínims i màxims).
- Determinació de les possibles diferències entre els grups a través de la prova t Student de comparació de mitjanes o la prova U de Mann-Whitney (aquest últim per als casos en els quals les variables quantitatives no segueixin una distribució normal), així com la prova d'independència Ji-Quadrat i la prova z de comparació de proporcions.
- Amb l'objectiu d'establir possibles relacions entre variables, es calcularan els coeficients de correlació de Pearson (r), Spearman (r_s) o biserial-puntual de Pearson (r_{bp}), així com el coeficient Phi o V de Cramer.
- Per tal de comprovar la validesa predictiva dels instruments de valoració del risc i detectar algunes variables predictives de reincidència i reinserció es duran a terme anàlisis de regressió logística, del coeficient de l'àrea sota la corba ROC (AUC) i d'anàlisi de supervivència.

3.3.5. Equip de treball

Fase I:

- Manel Capdevila Capdevila. *Responsable d'Investigació del CEJFE*
- Marta Ferrer Puig. *Cap de l'Àrea d'Investigació i Formació d'Execució Penal del CEJFE*
- Margalida Ferrer Pons. *Tècnica becada de la unitat d'investigació del CEJFE*
- Carles Soler Iglesias. *Subdirector de Programes de Rehabilitació i Sanitat de la DGSP*

- Joan Pere Queralt Beltran. *Cap de Servei de Medi Obert i Serveis Socials de la DGSP*
- Angels Núñez Cirera. *Responsable de la Unitat de Medi Obert i Serveis Socials de la DGSP*
- Isabel Berdeal Blasco. *Tècnica de la Unitat de Medi Obert i Serveis Socials de la DGSP*
- Jordi Camps Martí. *Responsable de la Unitat de Programes d'Intervenció Especialitzada de la DGSP*
- Marian Martínez García. *Tècnica de la Unitat de Programes d'Intervenció Especialitzada de la DGSP*
- Antonio Andrés Pueyo. *Catedràtic del Departament de Personalitat, Avaluació i Tractaments Psicològics. Facultat de Psicologia. Universitat de Barcelona*
- Thuy Nguyen Vo. *Professora associada i membre del Grup d'Estudis Avançats en Violència (GEAV) de la Universitat de Barcelona*
- Patricia Bosch García. *Comitè Executiu. Fundació Salut i Comunitat*

3.3.6. Calendari de la recerca

Com ja s'ha comentat, hi ha tres moments clau o fases en aquest estudi longitudinal: 1) finals del 2017, on es presenten els resultats dels casos existents fins aquell moment, amb la recollida descriptiva de les dades obtingudes de les variables seleccionades; 2) finals del 2018, on es tanca la població del grup *Cercles* amb tots els casos incorporats fins llavors; el nombre final determinarà la grandària dels altres quatre grups de comparació; 3) finals del 2020, amb l'actualització de les dades de reincidència i altres variables de reinserció que s'hagin pogut recollir. Els nous casos iniciats els anys 2019 i 2020 es recolliran als registres malgrat que no s'incloguin a l'estudi, per si dels resultats finals es vol donar continuïtat al procés avaluador de *Cercles*.

Taula 7. Calendari de tasques de la recerca

Tasques / Any i trimestres	2016				2017				2018				2019				2020				21
	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1
Fase prèvia. Plantejament																					
Disseny i concreció del projecte		■	■																		
Construcció variables i model anàlisi			■	■	■																
Fase I. Dades retrospectives																					
Alimentació bases de dades interns				■	■	■	■														
Construcció variables processos						■	■														
Explotació estadística fase I							■	■													
Anàlisi resultats i elaboració informe							■	■													
Fase II. Dades prospectives																					
Recollida nous casos								■	■	■	■	■									
Dades seguiment interns i processos								■	■	■	■	■									
Explotació estadística fase II											■	■									
Anàlisi resultats i elaboració informe												■	■								
Fase III. Reincidència																					
Recollida nous casos (altres estudis)														■	■	■	■	■	■	■	
Dades seguiment interns i processos														■	■	■	■	■	■	■	
Explotació estadística fase III																			■	■	
Anàlisi resultats i elaboració informe																			■	■	
Presentació de resultats finals																				■	

4. Resultats

4.1. En relació amb els Cercles posats en marxa

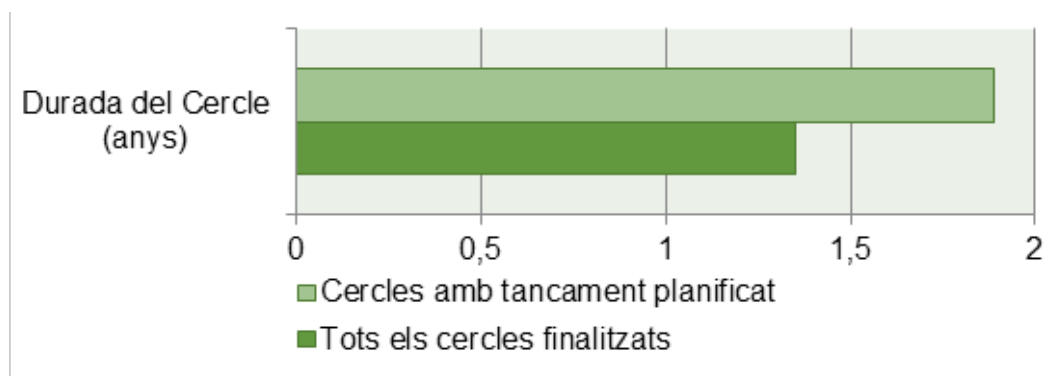
Abans de passar a comentar els resultats obtinguts en aquesta recerca, es presentarà una anàlisi descriptiva dels Cercles que s'han posat en marxa fins a l'actualitat. En concret, es descriurà el procés dels Cercles, les característiques dels Membres centrals i dels voluntaris en el seu conjunt.

4.4.1. Procés dels Cercles

Des de l'inici del projecte pilot al novembre del 2013 fins al quart trimestre del 2017, s'han posat en marxa un total de 14 Cercles. De tots ells, el 57% ha finalitzat (8 Cercles) i el 42,9% (6 Cercles) encara es troba en funcionament. El 50% (4 casos) dels vuit Cercles finalitzats va acabar de manera planificada i dins el temps establert; així mateix, l'incompliment de la normativa del Cercle (25%) així com la regressió a segon grau penitenciari per involució tractamental (25%) per part del Membre central va motivar el tancament dels quatre Cercles restants.

Quant al temps de funcionament, la durada mitjana dels vuit Cercles finalitzats va ser de 494,25 dies (DE = 247,59; Mín. = 92 / Màx. = 820), fet que equival aproximadament a 1,35 anys . Si ens centrem només en els Cercles que van tancar-se sense incidències (és a dir, els planificats), s'observa que van perllongar-se una mitjana de 691,75 dies (DE = 110,95; Mín. = 549 / Màx. = 820), que suposaria una durada de 1,89 anys (vegeu la figura 5).

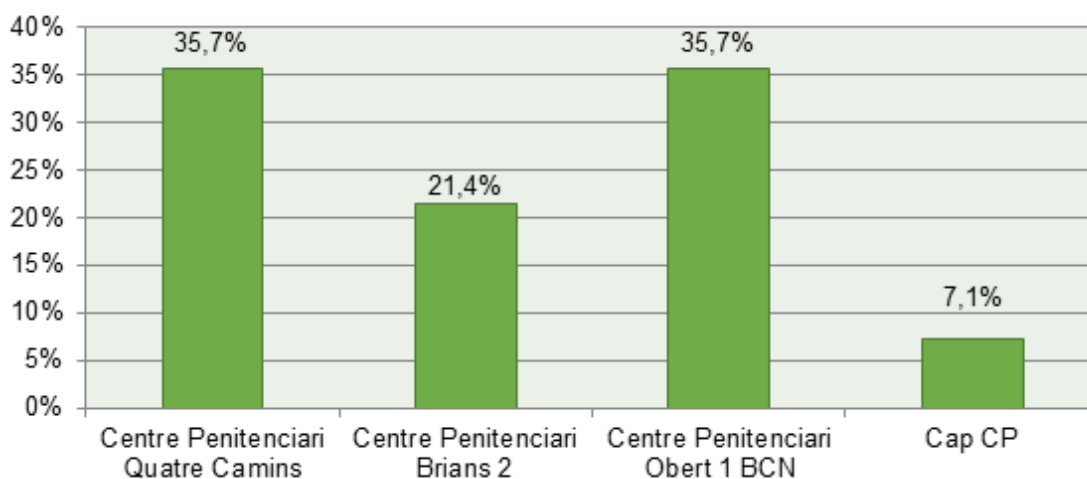
Figura 5. Durada mitjana (en anys) d'un Cercle finalitzat

4.1.2. Membres centrals

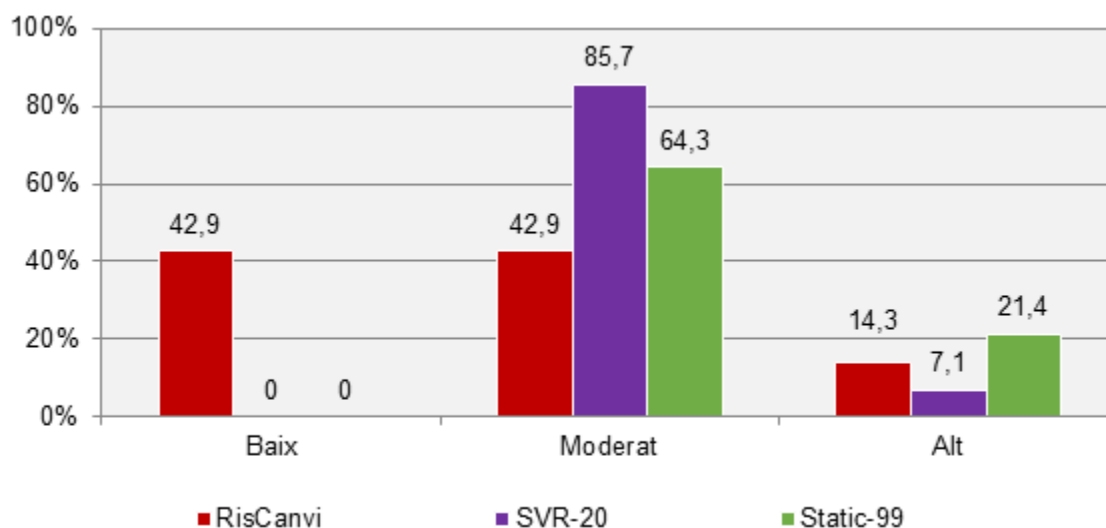
De tots els *MC* que hi han participat, el 50% va iniciar la seva participació en un *Cercle* quan es trobava en segon grau, el 42,9% en tercer grau, i només el 7,1% en llibertat definitiva. Així mateix, els *MC* provenien principalment de tres centres penitenciaris: Quatre Camins (35,7%), Obert 1 de Barcelona (35,7%) i Brians 2 (21,4%); l'únic cas (7,1%) que no va ser derivat de cap centre penitenciar va ser aquell que es va incorporar al *Cercle* quan ja es trobava en llibertat definitiva (figura 6).

Figura 6. Centre penitenciar d'origen del MC a l'inici del Cercle

En relació amb el risc de reincidència violenta mesurat amb el RisCanvi, el 42,9% ($n = 6$) mostrava un risc baix, l'altre 42,9% ($n = 6$) un risc moderat i el 14,3% ($n = 2$) un risc alt a l'inici del *Cercle*. Si ens centrem específicament en el risc de violència sexual futura, el 85,7% ($n = 12$) dels casos presentava un risc moderat en aquell moment i el 7,1% ($n = 1$) un risc alt quan van ser avaluats amb l'SVR-20 (un cas no es va avaluar amb aquest instrument); paral·lelament, el 35,7% ($n = 5$) dels *MC* va obtenir una probabilitat baixa-moderada de reincidència sexual, el 42,9% ($n = 6$) una probabilitat moderada-alta i el 21,4% ($n = 3$) una probabilitat alta segons l'Static-99 abans d'iniciar la seva participació en un *Cercle* (figura 7).

Figura 7. Risc de reincidència violenta (segons RisCanvi) i sexual (segons SVR-20 i Static-99) dels Membres centrals en el moment de l'inici del Cercle

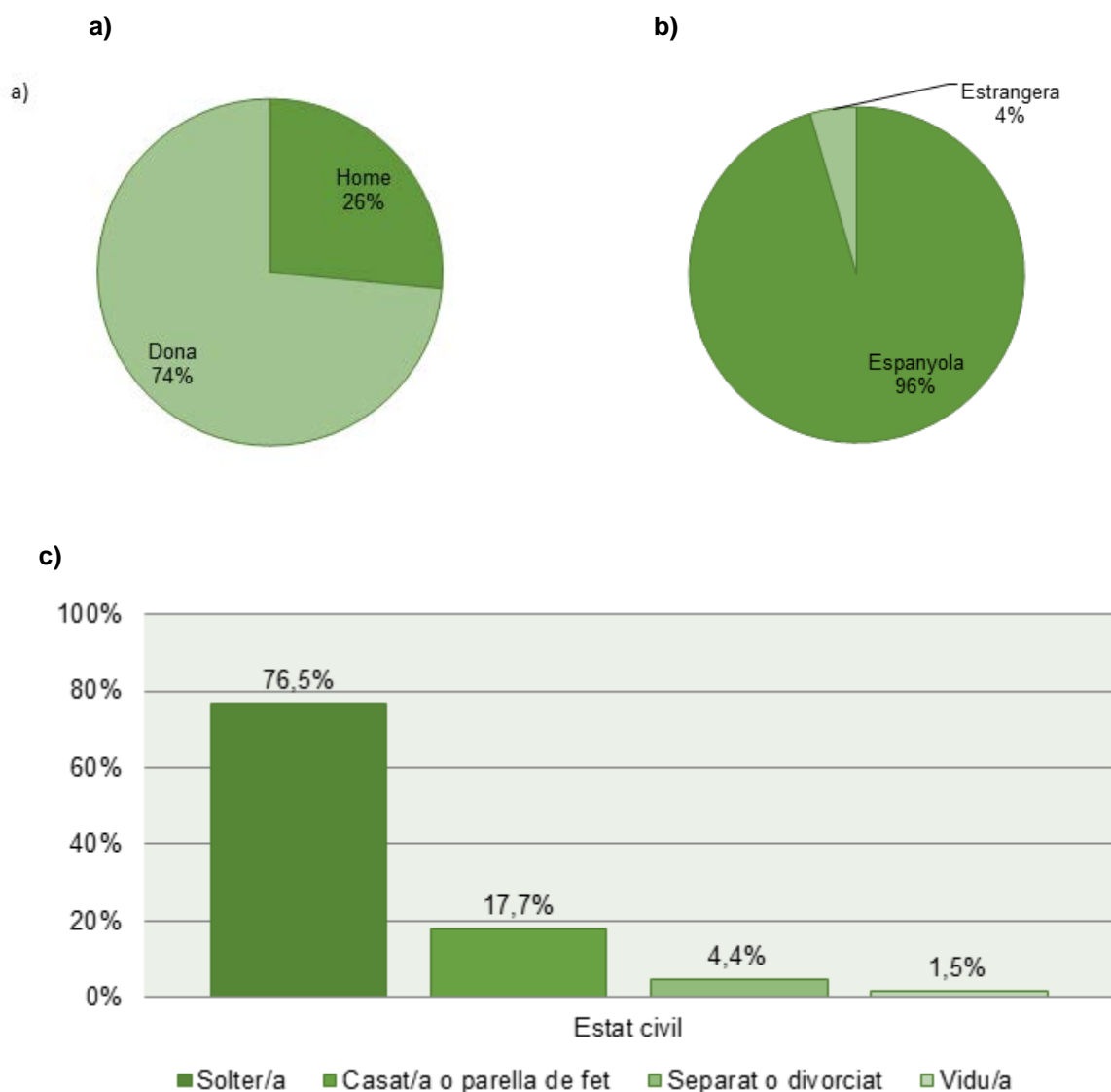
Nota. El risc baix-moderat i moderat-alt de l'Static-99 s'ha inclòs dins la categoria «Moderat» a la representació gràfica.

El 50% dels MC va finalitzar el Cercle en llibertat definitiva, el 25% en segon grau de tractament, el 12,5% en tercer grau i el 12,5% restant en llibertat condicional. S'ha de dir que tots els MC dels quatre Cercles que van acabar de manera planificada es trobaven en règim obert o en llibertat (definitiva o condicional).

4.1.3. Voluntaris

En termes sociodemogràfics, les persones que participen com a voluntàries del programa Cercles i de les quals es disposa d'informació ($N = 68$) tenen una edat mitjana de 35,44 anys ($DE = 12,84$; Mín. = 20 / Màx. = 74). El 73,5% són dones i el 26,5% restant són homes (figura 8.a). La majoria d'ells (95,6%) són de nacionalitat espanyola i només un 4,5%, són d'origen estranger (figura 8.b.). Quant a l'estat civil, més de les tres quartes parts (76,5%) són solters, el 17,7% estan casats o conviuen amb la seva parella, el 4,4% estan separats o divorciats i el 1,5% són vidus (figura 8.c.). A més, el 71,6% dels voluntaris/àries té fills.

Figura 8. a) Sexe; b) Nacionalitat; c) Estat civil dels voluntaris/àries participants en el projecte Cercles

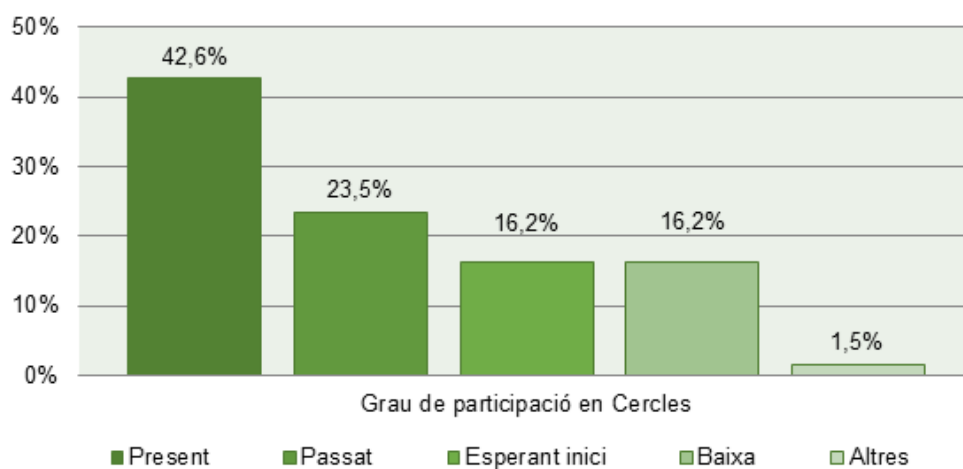

A nivell acadèmic, el 20,6% té finalitzats els estudis secundaris (ensenyança secundària obligatòria o grau formatiu) i el 79,4% disposa d'una titulació universitària o superior. El 57,4% dels voluntaris té formació dins la branca de les ciències socials i jurídiques, el 20,6% dins la branca de les ciències de la salut, el 5,9% prové d'arts i humanitats i el 4,4% ha cursat estudis científics (no es disposa d'aquesta informació en l'11,8% dels casos). El 76,5% està treballant actualment, mentre que el 16,2% es troba en situació d'atur i el 5,9% ja s'ha jubilat.

Quant a l'activitat prèvia com a voluntari/ària, el 65,7% ja havia col·laborat anteriorment en altre tipus de voluntariat, mentre que per al 34,3% la participació en *Cercles* va ser la seva primera experiència. De totes les persones que ja havien cooperat com a voluntaris abans d'iniciar-se en *Cercles*, el 65,2% havia dedicat el seu temps a fer un acompanyament social (amb malalts, discapacitats, en risc d'exclusió social, menors, etc.), el 28,3% va fer un voluntariat dins l'àmbit penitenciari, i el 6,6% restant va implicar-se en un altre tipus de tasques (relacionades amb l'activisme associatiu, polític, social, etc., les emergències i la cura o la protecció d'animals abandonats). Respecte a les entitats de les quals provenen els voluntaris, el 30,9% són d'APIP-ACAM, el 7,4% de Justícia i Pau, el 30,9% d'altres entitats diferents (Casal d'Infants del Raval, Creu Roja, Fundació Salut i Comunitat, etc.) i del 38,2% no es disposa d'aquesta informació.

Si ens centrem en el voluntariat dins el projecte *CerclesCat*, el 42,6% es troba actualment participant en un *Cercle*, el 23,5% ha format part d'un en el passat i es troba disponible com a voluntari, el 16,2% està assignat a un *Cercle* i a l'espera d'iniciar-lo, l'altre 16,2% s'ha donat de baixa del programa (d'aquesta darrera xifra, l'11,8% va participar prèviament en un *Cercle*) i el 1,5% està pendent de ser revalidat com a voluntari a través de les formacions contínues (figura 9).

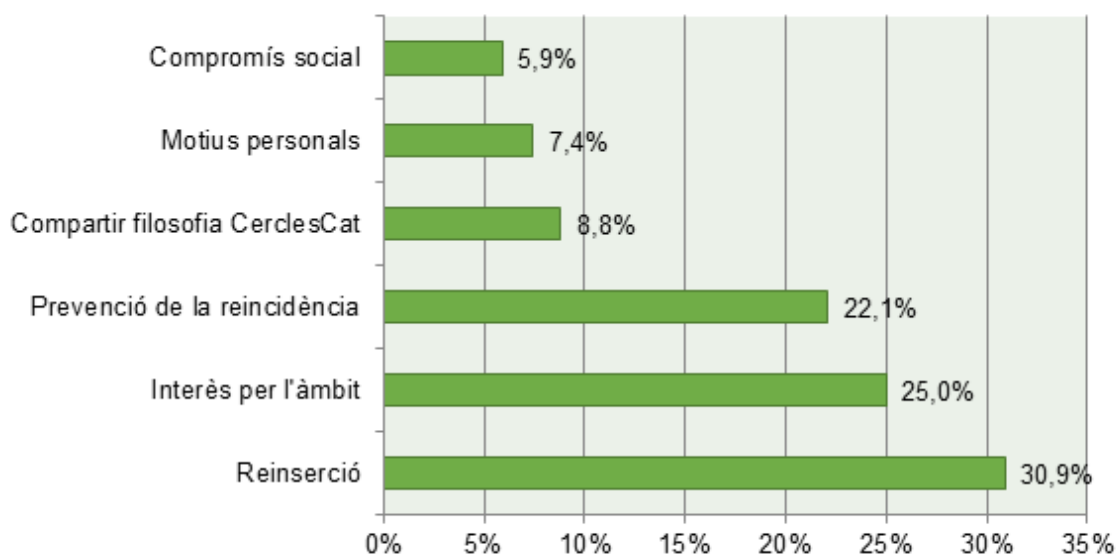
Figura 9. Grau de participació en un Cercle

Finalment, pel que fa a la motivació per participar en un *Cercle*, trobem les raons següents (figura 10):

- Acompanyar, ajudar o donar suport al *MC* per a la seva reinserció (30,9%).
- Interès per l'àmbit penitenciari (25%).
- Prevenir la reincidència (22,1%).
- Compartir la filosofia del projecte (8,8%).
- Altres motius personals, com reptes personals, adquirir habilitats professionals, etc. (7,4%).
- Compromís social (5,9%).

Figura 10. Motivació per participar com a voluntari en el programa Cercles

4.2. En relació amb el projecte

A l'Annex 7.1 es presenta la descripció de les variables d'estudi (taules 8 i 9) i a l'Annex 7.3 es recullen les taules de tots els resultats d'aquest estudi (taules 17 a 50). En aquest apartat es descriuen aquelles dades més destacades que detallen el perfil dels cinc grups, les seves similituds i diferències. Recordem que els 5 grups s'han anomenat: 1) *Cercles*; 2) *Col·laborador*; 3) *Rebuig*; 4) *Cantera*, i 5) *Refractari*.

Les variables respecte a les quals s'explicaran les característiques dels subjectes s'han dividit en 4 categories: 1) dades personals, 2) dades penals de la condemna, 3) dades penitenciàries de la seva estada actual a la presó i 4) dades concretes del programa específic de tractament per delictes sexuals i del RisCanvi-C.

En primer lloc es presenta una panoràmica de les característiques més comunes de tot el conjunt de delinqüents sexuals. En segon lloc s'especifiquen les diferències més destacades per a cadascun dels grups.

4.2.1. Descripció general dels infractors

Respecte a les variables personals, tots els infractors que integren l'estudi (condemnats per delictes sexuals greus i amb pronòstic moderat o alt de reincidència) són residents a Catalunya i presenten un nivell d'estudis similar (45,2% primària i 41,9% ESO). La meitat (52,0%) tenen fills i un 30% són estrangers.

Pel que fa a les variables penals, dos de cada tres (62,5%) no tenien antecedents penitenciaris (per tant és el primer cop que estan a la presó) i en la mateixa proporció (64,5%) compleixen condemnes llargues superiors a 6 anys. La majoria han de pagar responsabilitat civil (84,8%) i quasi la meitat (46,8%) tenen una OPV (ordre de protecció a la víctima). És poc destacable el percentatge de subjectes que han de complir una llibertat vigilada en finalitzar el període privatiu de llibertat com a part de la condemna (6,5%).

Quant a les variables penitenciàries, en general s'observa que un percentatge elevat de tots els grups ha estat a presó preventiva i en nombroses dependències ($m = 33,1$ dependències). Molts d'ells també han passat per mòduls d'especial supervisió (72,7%) i tenen expedients disciplinaris (82,3%), Una quarta part ha tingut regressions a primer grau (25,5%) i una cinquena part regressions a segon grau (19,4%). Destaca també que el 69,4% ha sortit directament en llibertat definitiva sense progressar de grau. Aquest percentatge puja fins al 87,8% si en descomptem els que encara no havien sortit en el moment de finalitzar aquesta recerca.

Finalment, respecte a les variables d'avaluació del risc i del programa específic de tractament per delictes sexuals, destaquem que el conjunt d'infractors presenta un pronòstic de risc alt o moderat en violència intrainstitucional en un 72,6% dels casos, i en reincidència violenta en un 87,1% quan són avaluats amb el RisCanvi-C. Respecte dels programes específics de tractament per delictes sexuals, un 19,4% no n'ha fet cap al llarg de tota la condemna. El més aplicat és el programa intensiu (fet pel 69,4% dels interns), seguit del programa de manteniment (fet pel 53,2% dels interns), programa bàsic (22,6%), atenció externa (19,4%) i motivacional (14,5%). Hi ha molts itineraris diferents, però el més comú que s'aplica (29%) és l'itinerari en el qual es fa un programa intensiu i posteriorment un programa de manteniment, tot i que, com diem, es poden trobar tot tipus de combinacions.

4.2.2. Grup Cercles i grup Col·laborador

Un dels objectius principals de la recerca és determinar si després de la intervenció s'observen diferències entre el grup programa (*Cercles*), respecte d'un grup de control format per delinqüents sexuals de les mateixes característiques que no han participat en el programa malgrat mostrar-se predisposats a fer-ho. Aquest segon grup, que hem anomenat *Col·laborador*, el formen potencials candidats a *Cercles*, però que, per motius aliens a l'intern, no han pogut ser seleccionats (fonamentalment té a veure amb territoris amb poca densitat demogràfica on és difícil establir una estructura d'un *Cercle*).

El primer que es volia saber és si els dos grups presenten diferències significatives o, pel contrari, mostren característiques homogènies en el conjunt de variables estudiades. Això és el que es descriu en aquest apartat.

Com es pot veure a l'Annex 7.3., no hi ha diferències en cap grup de variables, ni personals, ni penals, ni penitenciàries (taules 23, 24 i 25). El grup *Cercles* mostra una proporció major d'individus que sí que han estat en tercer grau en comparació al grup *Col·laborador*, però té sentit que així sigui perquè sortir en medi obert és una condició implícita en el progrés del mateix programa *Cercles*.

Per altra banda, pel que fa a les variables de tractament, tots els individus tant del grup *Cercles* com del *Col·laborador* han realitzat almenys un tipus de

tractament específic per delictes sexuals, i és un resultat lògic en ser criteri de selecció. Però, a més, no s'han trobat diferències significatives quant a la modalitat d'aquest tractament específic (en els centres penitenciaris es realitzen cinc programes diferents: el motivacional, el bàsic, l'intensiu, el de manteniment i el d'atenció externa) que realitzen, i la trajectòria de tractament més comuna en els dos grups és la de realització del programa intensiu, seguit de manteniment i d'atenció externa. En ambdós grups s'observa un percentatge baix d'individus que han realitzat el programa motivacional i bàsic.

Finalment, respecte als factors de risc, s'observa que de les 43 variables que s'inclouen al RisCanvi-C, només hi ha diferències significatives entre els dos grups en dues d'elles (*increment en la gravetat del delicte* i *conflictes amb els interns*), amb major presència d'aquestes en el grup *Cercles*. Tampoc hi ha diferències quant a l'evolució entre les dues avaluacions del *RisCanvi* que s'han controlat. Així mateix, els dos grups són equiparables respecte a les eines específiques de valoració del risc de violència sexual futura (SVR-20 i Static 99), si bé cal ser prudents en aquesta darrera interpretació, atès el baix nombre de casos dels quals es disposa d'informació sobre aquestes proves específiques.

En conclusió, podem afirmar que el grup *Col·laborador* presenta el mateix tipus de perfil que el grup *Cercles*, i d'aquesta manera és un bon grup de comparació en què, si després de passar un temps es troben diferències respecte a la reincidència o altres variables de control, es podrà establir que poden atribuir-se a l'efecte de la participació en el programa *Cercles*.

4.2.3. Grup Rebuig

Recordem que el grup *Rebuig* està format per aquells individus que no han fet el programa *Cercles* perquè l'han rebutjat, per la qual cosa compleixen la resta de criteris de selecció amb l'excepció de la voluntarietat de participar en el programa *Cercles*.

En aquest apartat s'assenyalen les característiques personals, penals, penitenciàries i de tractament del grup *Rebuig* en comparació amb els grups *Cercles* i *Col·laborador* conjuntament (que ja hem vist a l'apartat anterior que són pràcticament iguals), amb la finalitat de reconèixer quines són les característiques diferencials que els poden fer desistir de participar en el programa *Cercles* i alhora assenyalar les diferències amb aquests dos grups.

No hi ha diferències quant a les variables personals, penals, penitenciàries ni de valoració del risc, entre els grups *Cercles* i *Col·laborador* en comparació amb el grup *Rebuig*. Les úniques variables discrepants són: passar per mòduls d'especial supervisió (amb un percentatge més elevat als grups *Cercles/Col·laborador*) i la modalitat d'atenció externa del programa específic de tractament per delictes sexuals (n'hi ha més proporció també en els grups *Cercles/Col·laborador*).

Per complementar aquesta anàlisi quantitativa que ha mostrat molt poques diferències, s'ha fet un recull específic qualitatiu de l'*agenda de tractament* del SIPC, on els professionals de l'àmbit (psicòlegs, educadors, juristes i treballadors socials) recullen anotacions de les diferents entrevistes i contactes periòdics amb els interns. S'han estudiat tots els subjectes que formen el grup *Rebuig* per intentar identificar particularitats que puguin explicar els motius pels quals aquestes persones rebutgen participar en el programa *Cercles*. Els resultats reflecteixen que 3 dels 7 individus declinen participar-hi perquè es mostren refractaris a tornar a explicar el delicte a noves persones, i seguir parlant-ne quan es trobin a l'exterior. Un altre individu esmenta que no necessita el programa perquè considera que ja té prou suport social i familiar i no necessita el que li pot proporcionar *Cercles*. Dels 3 restants no consten dades.

4.2.4. Grup Cantera

El grup *Cantera* està format per aquells individus que no han fet *Cercles* perquè l'equip de tractament del centre penitenciari no els ho ha proposat, tot i que han fet tractament específic per delictes sexuals dins de la presó amb valoracions positives i aprofitament del curs. Tot i aquest fet, continuen presentant un risc

moderat o alt de reincidència en el RisCanvi-C, que els fa candidats al programa *Cercles*. D'aquí el nom d'aquest grup, del qual s'haurien de nodrir les propostes de nous candidats a *MC*.

L'objectiu d'aquest apartat és assenyalar les diferències que presenta aquest conjunt de persones respecte dels grups *Cercles*, *Col·laborador* i *Rebuig* tractats conjuntament (els quals, com acabem de veure, presenten característiques molt similars entre ells i, a diferència del grup *Cantera*, han estat proposats per participar en el programa *Cercles*). Identificar aquestes característiques diferents pot ajudar els professionals a treballar-ne les dificultats que els impedeixen, de moment, ser candidats a *MC*. No oblidem que aquests infractors mantenen un risc moderat o elevat de reincidència dins el centre penitenciari i si no es modifiquen les circumstàncies sortiran en llibertat definitiva amb aquest nivell de risc. L'adherència al programa hauria de servir per millorar el tractament i disminuir-ne el pronòstic de risc.

Quant a les variables personals, en el grup *Cantera* hi ha una major proporció d'estrangers. A més, dels sis subjectes estrangers que es troben en situació irregular i que s'ha obert i iniciat el tràmit d'expulsió administrativa del territori, cinc pertanyen al grup *Cantera* i només un es troba en algun dels altres grups. En la resta de variables personals no s'hi troben diferències.

Pel que fa a les variables penals, l'única diferència es troba en el temps de condemna. Mentre que el conjunt de *Cercles/Col·laborador/Rebuig* té una mitjana de 5.793 dies (15,9 anys), la mitjana del grup *Cantera* és de 3.197 dies (8,8 anys), per tant força inferior, la meitat, tot i ser un condemna molt llarga.

Respecte a les variables penitenciàries, el grup *Cantera* té una proporció molt major d'individus que han passat per mòduls d'especial supervisió i que no han gaudit mai de cap permís ordinari; a més, la mitjana de permisos sol·licitats per aquest grup és molt menor (19 sol·licituds), enfront dels altres grups (46 sol·licituds). Això repercuteix també en la darrera classificació de grau que han tingut abans de la sortida en llibertat definitiva: tots els components del grup *Cantera* han sortit en segon grau, independentment que alguns d'ells van estar en algun moment de la seva condemna en tercer grau. No presenten altres

variables significativament diferents amb la resta de grups (ni més expedients disciplinaris, ni regressions de grau ni trencaments de condemna).

Sí que es pot observar un percentatge més elevat de valoracions negatives (C i D) en el grup *Cantera* (mitjana del 41,3% respecte del total) que en la resta de grups *Cercles/Col.laborador/Rebuig* (mitjana del 21,9% respecte del total) en les valoracions del SAM (Sistema d'Avaluació Motivacional).

Pel que fa a la resta de variables de tractament, no s'hi troben diferències significatives.

En relació amb les variables relacionades amb el nivell de risc, el grup *Cantera* és valorat amb un major risc en les quatre variables generals de violència autodirigida, intrainstitucional, reincidència violenta i trencament de condemna, en comparació amb els altres tres grups. Respecte a les 43 variables que formen el RisCanvi-C, es troba més sobrerrepresentat el grup *Cantera* en: a) manca de recursos econòmics, b) pertinença a bandes, c) càrregues familiars, d) abús de drogues, e) resposta limitada al tractament, f) actituds procriminals, g) hostilitat i h) irresponsabilitat.

En conclusió, les persones que formen part del grup *Cantera* exhibeixen un comportament lleugerament més disruptiu dins del centre penitenciari i una inadaptació més elevada, que els dificulta iniciar la cadena permissiva i d'aquesta manera arribar amb posterioritat a obtenir altres beneficis penitenciaris, el tercer grau i/o la llibertat condicional. Com s'ha vist, aquestes diferències no impliquen un règim disciplinari més restrictiu i, per tant, el programa *Cercles* podria ser un bon incentiu per intentar trencar el cercle viciós que impedeix el progrés en la rehabilitació i la reinserció.

4.2.5. Grup Refractari

Recordem que el grup *Refractari* el constitueixen aquells individus amb delictes contra la llibertat sexual que no han volgut participar en cap programa de tractament específic al llarg de la condemna o bé no l'han superat i, alhora, presenten un pronòstic de risc alt o moderat de reincidència segons el RisCanvi-C. Aquest grup no forma part de l'estudi des del punt de vista tècnic,

però s'ha considerat oportú proporcionar una descripció mínima d'aquest grup atès que constitueix el conjunt de delinqüents sexuals que provoca més alarma social i es troba en l'imaginari social col·lectiu a l'hora de prejutjar la conveniència d'aquest tipus de programes rehabilitadors dirigits als infractors per delictes sexuals.

Quant a les variables personals, aquest grup es diferencia de la resta en què presenta una major proporció d'individus nascuts a l'estranger i amb menys estudis. En les variables penals presenten una mitjana de condemna sensiblement inferior a la resta, tot i ser molt elevada (8,1 anys per als *Refractaris* i 13,4 anys de mitjana per a la resta de grups). On es troben les diferències més destacades és en el conjunt de variables penitenciàries i d'avaluació del risc. S'observa que una proporció major d'individus del grup *Refractari* compta amb més regressions a primer grau, no ha gaudit de permisos ordinaris al llarg de tota la condemna, de manera que tampoc ha accedit al tercer grau penitenciari i ha sortit directament en llibertat definitiva des de segon grau o fins i tot primer grau (els que han sortit des d'aquesta classificació pertanyen a aquest grup). Han passat significativament molts més cops per mòduls d'especial supervisió (20,8 cops de mitjana enfront dels 5,8 de la resta) i han estat més dies tancats en aquests mòduls (282,3 dies enfront dels 83,9 de la resta). Té una mitjana superior d'incidents greus ($m = 11$), enfront dels altres grups ($m = 4$) i més valoracions negatives (C i D) en el SAM (61% enfront del 29% de la resta de grups).

Finalment la valoració del risc de violència autodirigida, intrainstitucional i reincidència violenta té més proporció de persones amb riscos alts en aquest grup que en la resta. De les 43 variables del RisCanvi-C, presenten pitjors indicadors en: a) conflictes amb interns; b) problemes d'ocupació; c) absència de plans de futurs; d) abús de drogues; e) trastorns mentals severos; f) resposta limitada al tractament; g) trastorns de la personalitat; h) conductes autolesives; i) actituds procriminals; j) temeritat; k) impulsivitat; l) inestabilitat emocional; m) hostilitat; n) irresponsabilitat; o) pertinença a grups socials de risc.

Com a conclusió, es pot afirmar que aquest grup és molt diferent de la resta i no és convenient incloure'l en cap tipus d'anàlisi. No són objecte d'estudi ni de

treball en el projecte que ens ocupa, tot i que ha estat necessari identificar-los per explicar a l'opinió pública que no són destinataris d'aquestes polítiques de rehabilitació. Suposen, no obstant això, una part molt petita del conjunt d'infractors per delictes sexuals que compleixen condemna a les presons catalanes.

4.2.6. Descripció de variables de control del grup *Cercles*: proves específiques i altres variables

Per poder dur a terme una anàlisi en profunditat dels resultats obtinguts prospectivament sobre l'evolució dels *Membres centrals* durant la seva participació en un *Cercle* (objectiu parcial del segon informe previst per al 2018), la Universitat de Barcelona va dissenyar un protocol d'avaluació específic. Aquest instrument consta de set proves diferents que mesuren els aspectes següents:

- 1) Salut mental
 - Qüestionari de Salut General (GHQ-12; Goldberg i Williams, 1988).
- 2) Actituds criminals
 - *Criminal Sentiment Scale-Modified* (CSS-M; Shields i Simourd, 1991).
- 3) Impulsivitat, actituds cap al centre penitenciari i el tractament rebut, suport familiar i social, habitatge, salut general, relació amb la justícia, feina, tems d'oci i de lleure, expectatives sobre el present i el futur, factors de risc, recursos disponibles.
 - Qüestionari dissenyat *ad hoc* (Andrés-Pueyo i Nguyen, 2016).

- 4) Progrés i canvi terapèutic
 - *Clinical Outcomes in Routine Evaluation-Short Form B* per a homes (CORE-SFB; Barkham *et al.*, 2001).
- 5) Nivell d'autonomia
 - Qüestionari dissenyat *ad hoc* a partir de l'Escala GENCAT de Qualitat de Vida (Verdugo, Arias, Gómez i Schalock, 2009).
- 6) Voluntat pel desistiment delictiu
 - Adaptació del *Personal Agency for Desistance Scale* (Lloyd, 2007).
- 7) Canvi terapèutic produït pel programa específic de tractament per delictes sexuals
 - Escala d'Avaluació Psicològica d'Agressors Sexuals (EPAS; Redondo, Martínez i Pérez-Ramírez, 2005).

El protocol dissenyat disposa d'una versió per a delinqüents sexuals que han abusat de menors d'edat (versió A) i una altra per a aquells individus que han agredit víctimes adultes (versió B). L'única diferència entre la versió A i B es troba en el contingut de l'EPAS, que conté ítems específics per a cada tipologia. El quadern d'avaluació del *Membre central* té un format autoaplicat i s'administra en tres moments temporals diferents: (1) a l'inici del *Cercle*, (2) durant el canvi de fase i (3) un cop finalitzat el *Cercle*. Es recomana que el coordinador estigui present durant l'avaluació per tal de resoldre els dubtes que puguin plantejar els *MC* en relació amb el contingut dels ítems i per assegurar una aplicació correcta de la prova.

A l'Annex 7.2. es presenten les variables de control del grup *Cercles* amb la descripció bàsica i la codificació de les dades (taules 10 a 16). Cada taula recull les variables corresponents a cadascun dels set qüestionaris que configuren el *Quadern de Resposta CerclesCat del Membre central*.

5. Conclusions i propostes

A continuació presentem de manera agrupada les conclusions i les propostes que es deriven del desenvolupament actual del projecte, per tal que sigui més intel·ligible per al lector. Per tal de diferenciar-les, cada conclusió va identificada amb la lletra C al davant i les propostes amb la lletra P. El número que acompanya cada lletra correspon a l'ordre de presentació que relaciona la conclusió amb la proposta. Així, l'ordre no implica un criteri d'importància o prioritat. En primer lloc es presenten les relacionades amb els subjectes i en segon lloc s'exposen les relatives als processos.

En relació amb els objectius plantejats que tenen a veure amb **els subjectes** es pot concloure que:

C.1.) Els grups *Cercles*, *Col·laborador* i *Rebuig* presenten característiques similars i comparables, de manera que les diferències en els resultats que s'obtinguin en recerques posteriors es podran atribuir parcialment a l'efecte de la participació del grup *Cercles* dins el programa.

P.1) En relació amb futures recerques, caldrà augmentar el nombre de casos en cadascun dels grups per poder tenir prou mostra per a l'estudi (25/26 casos de cada grup a finals del 2018). En aquest sentit, ja s'han realitzat diferents accions, dins el programa per a delinqüents sexuals, amb la finalitat de donar a conèixer el Programa *CerclesCat* entre els possibles o futurs participants.

C.2.) Un dels motius pels quals el grup *Rebuig* no accepta participar en el programa *Cercles* està relacionat amb la seva resistència a tornar a abordar el tema del delictes, atès que consideren que ja l'han treballat de manera suficient. Tanmateix es fa palès en molts casos que els motius de rebuig per participar en el Programa *Cercles* no han estat registrats.

P.2.) En el futur, resultarà molt rellevant explorar i registrar les motivacions i els indicadors que fan decantar els candidats del grup *Rebuig* cap a la negativa a participar, tot i complir la resta de criteris.

C.3.) Els membres que constitueixen el grup *Cantera*, segons els resultats obtinguts, són els que potencialment compleixen els requisits per convertir-se en candidats per participar com a *Membres centrals* en un *Cercle*.

P.3.) Serà necessari avançar en la detecció primerenca dels casos potencials, amb l'objectiu d'iniciar al més aviat possible la motivació al canvi, per tal de poder oferir-los el programa *Cercles* com un recurs més per facilitar-ne el procés de rehabilitació i reinserció.

En relació amb les futures recerques, resulta imprescindible actualitzar el nombre de subjectes que conformen els grups *Cantera* i *Refractari* amb excarcerats d'alt risc dels anys 2016 i 2017.

Pel que fa als objectius relacionats amb els **processos**, els resultats obtinguts a l'actual recerca permeten concloure que:

C.4.) La present recerca s'ha enfocat des de la metodologia de la investigació-acció que, juntament amb la incorporació dels estàndards de qualitat, ha afavorit un context de millora contínua del projecte, fet que ha permès identificar més fàcilment les problemàtiques que dificultaven la posada en pràctica del programa, així com la introducció d'accions i solucions al respecte. Els resultats ens han fet possible veure de manera global tot el treball realitzat per a la implementació del programa i la seva evolució durant els primers quatre anys. Així mateix, han possibilitat la detecció de les deficiències relacionades amb la captació dels *Membres centrals* i la necessitat de posar en marxa noves accions i intensificar les ja existents. S'observa que les dificultats resideixen més en el fet que no s'inicia el procés de derivació de candidats, i no tant en l'absència de disponibilitat d'interns susceptibles de participar-hi com a *Membres centrals*. Sembla que el fet que cada candidat hagués de complir tota una sèrie de requisits previs era percebut pels professionals com un sistema d'inclusió excessivament rígid que exclouïa un nombre important d'interns que es podien beneficiar d'aquest programa. Les accions de captació realitzades des de l'inici del projecte, així com les sessions de treball dutes a terme entre els tècnics de la DGSP i els equips dels centres penitenciaris els dos últims

anys, ha permès clarificar aquests criteris d'inclusió inicials, fet que ha augmentat el nombre de casos derivats en l'actualitat.

P.4.) Caldrà intensificar la presència del programa *Cercles* com una eina més de gestió del risc per als delinqüents sexuals, dins el ventall de recursos dels quals disposen els professionals dels centres penitenciaris per realitzar aquesta tasca. Igualment, serà necessari ampliar la implementació del programa *Cercles* a altres territoris fora de Barcelona, per tal de generalitzar aquest recurs i cobrir el major nombre de casos possibles amb l'objectiu de prevenir la reincidència.

També caldrà continuar amb les activitats realitzades fins al moment i planificar noves accions concretes de presentació i/o sensibilització en cadascun dels centres penitenciaris per promoure la nova incorporació de *Membres centrals*. Així mateix, serà necessari avaluar periòdicament el nombre de casos derivats per garantir la continuïtat del projecte.

C.5.) La implementació del projecte *CerclesCat* partia d'un model i uns procediments preexistents establerts pel projecte europeu *Circles4EU*. L'estudi inicial dut a terme per García i Soler (2013) i tot el treball realitzat posteriorment durant aquests anys han permès definir l'estructura i organització del projecte, ajustant i adaptant el model a les particularitats del nostre context. Per tant, actualment disposem d'uns protocols i uns procediments específics i ben definits que guien tot el procés del programa *Cercles* i que en garanteixen el seu funcionament correcte.

P.5.) Caldrà portar un registre sistemàtic dels indicadors de qualitat que permetin avaluar de manera objectiva si s'estan complint els estàndards o requisits bàsics que estableix el model europeu *Circles4EU* a Catalunya. El 2018 es presentaran els resultats dels indicadors de qualitat recollits a la taula 4 de la pàgina 35 del present informe.

C.6.) Atès que el projecte *CerclesCat* es troba en una fase incipient, encara no es disposen de dades sobre la seva eficàcia a Catalunya. Aquest informe només presenta de manera descriptiva els *Cercles* posats en marxa, així com

les característiques i diferències en termes sociodemogràfics, penitenciaris i criminològics entre els grups d'estudi.

P.6.) Per aquesta raó, serà necessari continuar registrant i avaluant totes aquelles variables rellevants relacionades amb la metodologia i els processos del programa *Cercles*, així com la taxa de reincidència dels casos que hagin sortit en llibertat i portin com a mínim un any a la comunitat i que configuren els cinc grups d'estudi d'aquesta recerca. A més, caldrà introduir, definir i recollir altres indicadors addicionals centrats en la reinserció i la reintegració social, per superar les limitacions que suposen els estudis i els resultats basats en la reincidència penitenciària com l'únic indicador de l'eficàcia del programa. Algunes d'aquestes variables s'extrauran de la informació recollida en els protocols específics dissenyats per avaluar al grup *Cercles* i *Col·laborador*. Finalment, caldrà incorporar la informació obtinguda a través de la valoració del risc dinàmic del *Membre central* de tots els *Cercles* per poder establir conclusions més sòlides i comparar-les amb la resta d'estudis internacionals.

C.7.) El projecte *Cercles* representa una resposta basada en la participació social i el control social informal per a la prevenció de la reincidència (Nguyen *et al.*, 2014). Per tant, suposa una aposta innovadora dins el sistema de funcionament i rehabilitació dels centres penitenciaris catalans per abordar una problemàtica altament complexa i sensible que genera molta preocupació i alarma social. L'objectiu que persegueix és disminuir de manera significativa la probabilitat de reincidència en aquest tipus d'interns que exhibeixen un perfil d'alt risc, alhora que s'assoleix un acceptable grau de reinserció social, mitjançant els principis i la filosofia que impulsa el programa *Cercles*. El fet que els resultats empírics internacionals sobre els CoSA suggereixin que es tracta d'un programa d'intervenció eficaç per a la gestió del risc i la reducció de la reincidència sexual (Bates *et al.*, 2013; Duwe, 2012) avalen la seva implementació al nostre context com una intervenció o pràctica basada en l'evidència.

P.7.) Per una banda, resultarà indispensable continuar recollint i actualitzant els resultats obtinguts en altres països, així com les innovacions que es vagin produint en matèria d'intervenció i programes de tractament per a delinqüents

sexuals d'alt risc. Per altra banda, serà necessari crear un grup de recerca permanent que col·labori amb altres equips d'investigació europeus en matèria de recerca i avaluació del programa CoSA, en la mesura que els recursos humans i materials conjunturals ho permetin. A més, caldrà seleccionar i definir variables d'anàlisi comunes i comparables entre els diferents estudis a escala internacional, per tal d'establir un llenguatge compartit i de garantir la possibilitat de generalitzar els resultats obtinguts.

Finalment i fora de l'àmbit concret de l'avaluació dels mateixos objectius de la recerca, es constata com una proposta rellevant per a la bona marxa del projecte, la necessitat de donar-li la màxima difusió possible entre els operadors involucrats (grups d'influència que poden tenir incidència en l'èxit o fracàs del projecte). En aquest sentit, s'elaborarà durant l'any 2018 una llista d'aquests grups operadors i s'articularen estratègies d'aproximació per presentar-los els resultats, fer propostes de canvis o de millora i d'implicació en funció de la seva capacitat d'influència o responsabilitat. En l'informe 2018 es presentarà l'inventari d'actuacions fetes per donar cobertura a aquesta proposta.

6. Referències bibliogràfiques

Allen, G. i Watson, C. (2017). *UK prison population statistics* (Briefing Paper SN/SG/04334). Regne Unit: House of Commons Library.

Andrés-Pueyo, A., Arbach-Lucioni, K. i Redondo, S. (2010). *Informe RISCANVI. Memoria técnica de la construcción del protocolo y las escalas de valoración del riesgo de violencia para delincuentes violentos (RISCANVI-S, RISCANVI-C y E-RISCANVI). Volumen Primero. Informe Técnico*. Manuscrit no publicat.

Andrews, D.A. i Bonta, J. (1994). *The psychology of criminal conduct (1a ed.)*. Cincinnati (Ohio): Anderson.

Andrews, D.A. i Bonta, J. (2016). *The psychology of criminal conduct (6a ed.)*. Cincinnati (Ohio): Anderson.

Barbaree, H. E., Langton, C. M., Blanchard, R. i Boer, D. P. (2008). Predicting recidivism in sex offenders using the SVR-20: The contribution of age-at-release. *International Journal of Forensic Mental Health*, 7, 47-64.

Barkham, M., Margison, F., Leach, C., Lucock, M., Mellor-Clark, J., Evans, C., McGrath, G. (2001). Service profiling and outcomes benchmarking using the CORE-OM: Toward practice-based evidence in the psychological therapies. *Journal of Consulting and Clinical psychology*, 69(2), 184-196.

Bates, A., Macrae, R., Williams, D. i Webb, C. (2012). Ever-increasing circles: A descriptive study of Hampshire and Thames Valley Circles of Support and Accountability 2002-09. *Journal of Sexual Aggression*, 18, 355-373.

Bates, A., Saunders, R. i Wilson, C. (2007). Doing something about it: A follow-up study of sex offenders participating in Thames Valley Circles of Support and Accountability. *British Journal of Community Justice*, 5, 19-42.

Bates, A., Williams, D., Wilson, C. i Wilson, R. J. (2014). Circles South East: The first 10 years 2002-2012. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 58, 861-885.

Bates, A. i Wager, N. (2012). Assessing dynamic risk in the community: The DRR and Circles of Support and Accountability. *Forensic Update*, 108, 8-16.

Boer, D. P., Hart, S. D., Kropp, P. R. i Webster, C. D. (1997). *Manual for the Sexual Violence Risk-20: Professional guidelines for assessing risk of sexual violence*. Vancouver, Canadà: Mental Health, Law and Policy Institute.

Capdevila, M., Ferrer, M., Blanch, M., Framis, B., Garrigós, A., Comas, N., (2016). *Estudi de la reincidència en les excarceracions d'alt risc (2010-2013)*. Barcelona. Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada.

Capdevila, M., Blanch, M., Ferrer, M., Andrés-Pueyo, A., Framis, B., Comas, N., Mora, J. (2015). *Taxa de reincidència penitenciària 2014*. Barcelona: Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada.

CEJFE, Departament de Justícia; Generalitat de Catalunya. *Guies Formatives*. Recuperat a: <http://cejfe.gencat.cat/ca/publicacions/guies>

Clarke, M., Brown, S. i Völlm, B. (2017). Circles of support and accountability for sex offenders: A systematic review of outcomes. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 29(5), 446-478.

Clarke, M., Warwick, L. i Völlm, B. (2017). Circles of support and accountability: The characteristics of core members in England and Wales. *Criminal Behaviour and Mental Health*, 27(2), 191-206.

De Mena, J. M., Bach, R., Cuquerella, A., Esquius, M., García, R., Martell, C., Xirau, J., (2008). *Comisión para evitar la reincidencia en delitos graves*. Barcelona: Departamento de Justicia de la Generalitat de Catalunya. Recuperat de: http://justicia.gencat.cat/web/.content/documents/arxiu/comissio_mena_cas.pdf

De Vogel, V. i de Ruiter, C. (2004). Differences between clinicians and researchers in assessing risk of violence in forensic psychiatric patients. *The Journal of Forensic Psychiatry & Psychology*, 15, 145-164.

De Vogel, V., de Ruiter, C., van Beek, D. i Mead, G. (2004). Predictive accuracy of the SVR-20 and Static-99 in a Dutch sample of treated sex offenders. *Law and Human Behavior*, 28, 235-251.

De Vries Robbé, M., De Vogel, V., Koster, K. i Bogaerts, S. (2015). Assessing protective factors for sexually violent offending with the SAPROF. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 27(1), 51-70.

Dempster, R. J. (1998). *Prediction of sexually violent recidivism: A comparison of risk assessment instruments* (Tesi de màster no publicada). Simon Fraser University, Burnaby, Canadà.

Direcció General de Serveis Penitenciaris i Fundació Salut i Comunitat. (2017). *Manual de Qualitat CerclesCat*. Manuscrit no publicat.

Duwe, G. (2012). Can Circles of Support and Accountability (COSA) work in the United States? Preliminary results from a randomized experiment in Minnesota. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 25, 143-165.

Earnshaw, K. (2014, January). *Dynamic risk review: Overview of data*. Comunicació presentada al Circles UK Trustees Meeting, Reading, Regne Unit.

Elliott, I. A. i Beech, A. R. (2013). A U.K. cost-benefit analysis of Circles of Support and Accountability Interventions. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 25, 211-229.

Farrall, S. i Calverley, A. (2005). *Understanding desistance from crime: Theoretical directions in rehabilitation and resettlement*. Regne Unit: McGraw-Hill Education.

Federal Bureau of Prisons. (2017). *Inmate statistics*. Recuperat de: https://www.bop.gov/about/statistics/statistics_inmate_offenses.jsp

Fox, K. J. (2013). *Circles of Support & Accountability: Final report prepared for the State of Vermont department of corrections*. Recuperat de: <http://www.doc.state.vt.us/about/reports/circles-of-support-accountability-final-report/view>

García, C. i Soler, C. (2013). *Avaluació de necessitats i disseny de la intervenció per a la reintegració social dels delinqüents sexuals d'alt risc. Adaptació dels Cercles de Suport i Responsabilitat al sistema d'execució penal de Catalunya*. Barcelona: CEJFE.

Garrido, V. i Beneyto, M. J. (1996). *El control de la agresión sexual. Un programa de tratamiento para delincuentes sexuales en prisión y en la comunidad*. València: Cristóbal Serrano Villalba.

Garrido, V., Redondo, S., Gil, A., Torres, G., Soler, C. i Beneyto, M. J. (1995). *Delinqüents sexuals en les presons*. Barcelona: Generalitat de Catalunya.

Generalitat de Catalunya. Departament de Justícia. (s.d.). *Població penitenciària*. Recuperat de: http://www.gencat.cat/justicia/estadistiques_serveis_penitenciaris/4_pob.html

Goldberg, D. P. i Williams, P. (1988). *A user's guide to the GHQ*. Windsor: NFER-Nelson.

Hanson, R. K. i Morton-Bourgon, K. E. (2009). The accuracy of recidivism risk assessment for sexual offenders: A meta-analysis of 118 prediction studies. *Psychological Assessment*, 21(1), 1-21.

- Hanson, R. K. i Thornton, D. (2000). Improving actuarial risk assessments for sex offenders: A comparison of three actuarial scales. *Law and Human Behavior*, 24, 119-136.
- Harris, G. T., Rice, M. E., Quinsey, V. L., Lalumière, M. L., Boer, D. i Lang, C. (2003). A multisite comparison of actuarial risk instruments for sex offenders. *Psychological Assessment*, 15, 413-425.
- Hill, A., Habermann, N., Klusmann, D., Berner, W. i Briken, P. (2008). Criminal recidivism in sexual homicide perpetrators. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 52(1), 5-20.
- Höing, M. (2011). *European Handbook. CoSA, Circles of Support and Accountability*. Holanda: Circles Europe: Together for Safety.
- Höing, M., Bogaerts, S. i Vogelvang, B. (2013). Circles of support and accountability: How and why they work for sex offenders. *Journal of Forensic Psychology Practice*, 13(4), 267-295.
- Höing, M., Caspers, J. i Vogelvang, B. (2009): *Circles NL - Aanpassingsstudie naar COSA, Cirkels voor Ondersteuning, Samenwerking en Aanspreekbaarheid in Nederland*. 's-Hertogenbosch: Programmabureau Circles NL.
- Höing, M., Duke, L. H. i Völlm, B. (2015). *European Handbook: COSA Circles of Support and Accountability*. Circles4EU. Recuperat de: <http://www.circles4.eu/wp-content/uploads/COSA-European-Handboek-2014.pdf>
- Höing, M., Snatersen, Y. i Pasmans, V. (2010). *COSA in België. Aanpassingsstudie [COSA in Belgium. Adaptation study]*. 's-Hertogenbosch: Programmabureau Circles NL.
- Höing, M., Vogelvang, B. i Bogaerts, S. (2017). «I Am a Different Man Now»-Sex Offenders in Circles of Support and Accountability: A Prospective Study. *International journal of offender therapy and comparative criminology*, 61(7), 751-772.
- Laws, D. R. i Ward, T. (2011). *Desistance from sex offending: Alternatives to throwing away the keys*. Nova York: Guilford Press.
- Lloyd, C. D. (2009). *Perceptions of the self and desistance: investigating positive attributes associated with exiting crime* (tesi doctoral). Carleton University, Ottawa, Canada.

Lösel, F. i Schmucker, M. (2005). The effectiveness of treatment for sexual offenders: A comprehensive meta-analysis. *Journal of Experimental Criminology*, 1, 117-146.

Marshall, W. L., Anderson, D. i Fernández, Y. M. (1999). *Cognitive Behavioral Treatment of Sexual Offenders*. Chichester, England: Wiley.

Marshall, W. L. i Fernández, Y. M. (1997). Enfoques cognitivo-conductuales para las parafilias: el tratamiento de la delincuencia sexual. A V. Caballo (Ed.), *Manual para el tratamiento cognitivo-conductual de los trastornos psicológicos* (Vol. 1, p. 299-331). Madrid, Espanya: Siglo XXI.

Maruna, S. i Toch, H. (2003). *Making good: How ex-convicts reform and rebuild their lives*. Washington, DC: American Psychological Association.

McCartan, K., Kemshall, H., Westwood, S., Solle, J., MacKenzie, G. i Pollard, A. (2014). *Circles of Support and accountability (CoSA): A case file review of two pilots*. Londres: Ministry of Justice.

McNeill, F. (2009). «What works and what's just?». *European Journal of Probation*, 1(1), 21-40.

Ministerio del Interior (2017). *Anuario Estadístico 2016*. Bilbao: Ministerio del Interior. Secretaría General Técnica.

Pérez, M., Redondo, S., Martínez, M., García-Forero, C. i Andrés-Pueyo, A. (2008). Predicción del riesgo de reincidencia en agresores sexuales. *Psicothema*, 20(2), 205-210.

Quaker Peace and Social Witness. (2005). *Circles of Support and Accountability in the Thames Valley: The first three years April 2002 to March 2005*. Londres: Autor.

Redondo, S. (2006). ¿Sirve el tratamiento para rehabilitar a los delincuentes sexuales? *Revista Española de Investigación Criminológica*, article 6, núm. 4, 1-22.

Redondo, S., Martínez, M. i Pérez-Ramírez, M. (2005). *Escala de Evaluación Psicológica de Agresores Sexuales*. No publicat.

Resolució JUS/2362/2007, de 24 de juliol, per la qual es crea la Comissió per a l'estudi de les mesures de prevenció de la reincidència en delictes greus i es nomenen els seus membres. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, 31 de juliol de 2007, núm. 4937, 26023.

Rettenberger, M., Boer, D. P. i Eher, R. (2011). The predictive accuracy of risk factors in the Sexual Violence Risk-20 (SVR-20). *Criminal Justice and Behavior*, 38(10), 1009-1027.

Rettenberger, M., Hucker, S. J., Boer, D. P. i Eher, R. (2009). The reliability and validity of the Sexual Violence Risk-20 (SVR-20): An international review. *Sexual Offender Treatment*, 4(2). Recuperat de: http://www.sexual-offender-treatment.org/2-2009_01.html

Rettenberger, M., Matthes, A., Boer, D. P. i Eher, R. (2010). Prospective actuarial risk assessment: A comparison of five risk assessment instruments in different sexual offender subtypes. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 54, 169-186.

Shields, I. W. i Simourd, D. J. (1991). Predicting predatory behavior in a population of incarcerated young offenders. *Criminal Justice and Behavior*, 18, 180-194.

Verdugo, M. A., Arias, B., Gómez, L. E. i Schalock, R. L. (2009). *Formulario de la Escala GENCAT de Calidad de vida. Manual de aplicación de la Escala GENCAT de Calidad de vida*. Barcelona: Departament d'Acció Social i Ciutadania (Generalitat de Catalunya).

Ward, T. i Brown, M. (2004). The good lives model and conceptual issues in offender rehabilitation. *Psychology, Crime & Law*, 10(3), 243-257.

Ward, T. i Gannon, T. A. (2006). Rehabilitation, etiology, and self-regulation: The comprehensive good lives model of treatment for sexual offenders. *Aggression and violent behavior*, 11(1), 77-94.

Ward, T. i Marshall, W. L. (2004). Good lives, aetiology and the rehabilitation of sex offenders: A bridging theory. *Journal of Sexual Aggression*, 10(2), 153-169.

Ward, T. i Marshall, B. (2007). Narrative identity and offender rehabilitation. *International Journal of Offender Therapy and Comparative Criminology*, 51(3), 279-297.

Ward, T. i Stewart, C. (2003). Criminogenic needs and human needs: A theoretical model. *Psychology, Crime & Law*, 9(2), 125-143.

Wilson, R. J., Cortoni, F. i McWhinnie, A. W. (2009). Circles of support & accountability: A Canadian national replication of outcome findings. *Sexual Abuse: A Journal of Research and Treatment*, 21, 412-430.

Wilson, R. J., Cortoni, F. A. i Vermani, M. (2007b). *Circles of support & accountability: A national replication of outcome findings*. Ottawa, Ontario: Correctional Service of Canada.

Wilson, R. J., Picheca, J. E. i Prinzo, M. (2005). *Research report—Circles of support & accountability: An evaluation of the pilot project in South-Central Ontario*. Ottawa, Ontario: Correctional Services of Canada.

Wilson, R. J., Picheca, J. E. i Prinzo, M. (2007). Evaluating the effectiveness of professionally facilitated volunteerism in the community-based management of high-risk sexual offenders: Part Two-A comparison of recidivism rates. *The Howard Journal*, 46, 327-337.

Wilson, R. J. i Prinzo, M. (2001a). Circles of support: A restorative justice initiative. *Journal of Psychology & Human Sexuality*, 13, 59-77.

Zanatta, R. (2005). *Risk of violence and sexual recidivism: A comparison of dangerous offenders and repetitive sexual offenders* (tesi doctoral no publicada). Departament de Psicologia, Universitat Simon Fraser, Burnaby, Canadà.

7. Annexos

7.1. Variables d'estudi

Taula 8. Descripció i codificació de les variables SIPC. Recollides de tots els casos

Variable	Descripció	Codificació
Variabls personals		
Situació actual	Situació penitenciària en el moment de la recollida o actualització de les dades (variarà segons l'any)	1=2n grau 2=1r grau 3=3r grau 4=Llibertat condicional 5=Llibertat definitiva 6=Reingrés 7=Reingrés provisional
Grup d'estudi	Grup d'estudi per a aquesta recerca	1=Grup Cercles 2=Grup Col·laborador 3=Grup Cantera 4=Grup Refractari 5=Grup Rebuig
País	País de la nacionalitat	Text
Nacionalitat	Nacionalitat	1=Espanyola 2=Estrangera
Àrea geogràfica de procedència	Àrea geogràfica de la nacionalitat	1=Espanya 2=UE 3=Resta d'Europa 4=Magrib 5=Resta d'Àfrica 6=Amèrica Central i del Sud 7=Àsia 8=Resta del món
Edat delictes	Edat que tenia en el moment del fet principal	Numèrica
Edat sortida	Edat que tenia en el moment de la sortida de presó	Numèrica
Edat primer ingrès	Edat que tenia en el moment del primer ingrès	Numèrica
Residència	Domicili fora del CP	1=Resideix a Catalunya 2=Sense domicili/fora Catalunya
Nivell d'estudis	Nivell de formació màxim assolit	1=Estudis primaris 2=ESO/Equivalent 3=Batxillerat/Equivalent 4=Universitat/Equivalent
Català	Coneixement de l'idioma català	0=No l'entén 1=L'entén 2=S'hi expressa
Castellà	Coneixement de l'idioma castellà	0=No l'entén 1=L'entén 2=S'hi expressa
Nfills	Nombre de fills que diu tenir i recollit al SIPC	Numèrica
Fills	En té?	0=No 1=Sí

Variable	Descripció	Codificació
Expulsió	Consta un expedient d'expulsió com a mínim iniciat?	0=No 1=Sí 2=No procedeix
Variabls penals		
Ingressos anteriors	Consten ingressos penitenciaris anteriors a la pena base?	0=No 1=Sí
Nombre d'ingressos anteriors	Nombre total d'ingressos penitenciaris anteriors	Numèrica
Ingressos posteriors	Nombre d'ingressos penitenciaris posteriors a la pena base	Numèrica
Fet delictiu	Fet delictiu de tipus sexual pel qual està complint condemna (no ha de ser necessàriament el principal)	Text
Temps de condemna	Total de dies de pena efectiva que acumula	Numèrica
Temps de condemna agrupada2	Total d'anys de condemna agrupats dicotòmica	1=Menys de 10 anys 2=Més de 10 anys
Temps de condemna agrupada3	Total d'anys de condemna agrupada en 3 categories	1=Fins a 3 anys 2=De 3 a 6 anys 3=Més de 6 anys
Tipus de pena	Tipus de pena a complir	1=Presó 2=Presó + Llibertat vigilada
Responsabilitat civil	Consta que hagi de pagar RC?	0=No 1=Sí
Data del fet delictiu	Data del delictu	Data
OPV	Consta una ordre de protecció a la víctima?	0=No 1=Sí
N delictes total	Suma de delictes pels quals compleix condemna en la pena base	Numèrica
N delictes sexuals	Nombre de delictes sexuals pels quals compleix condemna en la pena base	Numèrica
N delictes per violència de gènere	Nombre de delictes per violència de gènere que compleix en la pena base	Numèrica
N delictes no violents	Nombre d'altres delictes no violents pels quals també compleix condemna en la pena base	Numèrica
N altres delictes violents	Nombre d'altres delictes violents pels quals també compleix condemna en la pena base	Numèrica
Variabls penitenciàries		
Presó preventiva	Ha complert presó com a preventiu per aquesta pena base?	0=No 1=Sí
Llibertat provisional	Ha sortit en llibertat provisional?	0=No 1=Sí
Trasllat fora Catalunya	Trasllat a un centre penitenciar fora de Catalunya durant la pena base	0=No 1=Sí
Ingrés penat	Tipus d'ingrés per complir la condemna	1=Ingrés de llibertat 2=Ingrés voluntari 3=Altres tipus d'ingrés
Classificació inicial	Classificació inicial en la pena base	1=1r grau o art. 10 LOGP 2=2n grau 3=3r grau
Nombre d'ubicacions diferents	Nombre total de dependències diferents (cel·les) durant la pena base	Numèrica

Variable	Descripció	Codificació
Ubicacions agrupada	Dependències diferents agrupades	1=20 dependències o més 2=Entre 10 i 19 dependències 3=Fins a 9 dependències
Dependències conflictives	Ha passat al llarg de la pena base per mòduls d'especial supervisió	0=No 1=Sí
Total de dependències conflictives	Nombre total de mòduls d'especial supervisió pels quals ha passat durant la pena base	Numèrica
Total de dies que ha passat en dependències conflictives	Nombre total de dies que ha viscut en mòduls d'especial supervisió	Numèrica
Expedients disciplinaris	Durant el compliment de la pena base consten expedients disciplinaris greus o molt greus	0=No 1=Sí
Nombre d'incidents molt greus	Nombre d'incidents molt greus (art. 108 RP) durant el compliment de la pena base	Numèrica
Nombre d'incidents greus	Nombre d'incidents greus (art. 109 RP) durant el compliment de la pena base	Numèrica
Trencament condemna	Evasió, no retorn o detenció durant permís en la pena base	0=No 1=Sí
Regressions a 1r grau	Ha tingut regressions a 1r grau durant la pena base	0=No 1=Sí
Nombre de regressions a 1r grau	Nombre de regressions a 1r grau durant la pena base	Numèrica
Regressions a 2n grau	Ha tingut regressions a 2n grau durant la pena base	0=No 1=Sí
Nombre de regressions a 2n grau	Nombre de regressions a 2n grau durant la pena base	Numèrica
Permisos	Gaudiment de permisos ordinaris durant la pena base	0=No 1=Sí
Permisos sol·licitats	Nombre de permisos sol·licitats durant la pena base per part de l'intern	Numèrica
Permisos favorables	Nombre de permisos concedits favorablement per part de la Junta de Tractament	Numèrica
Classificació en 3r grau	Ha estat classificat en algun moment de la pena base en medi obert?	0=No 1=Sí
Tipus de sortida	Situació penitenciària en el moment de la sortida	1=3r grau 2=LD (des de 2n o 1r grau) 3=Està en 2n o 1r grau
Tipus de sortida del CP	Última classificació que tenia en el moment de la sortida del centre penitenciari	1=Llibertat definitiva en 1r grau 2=Llibertat definitiva en 2n grau 3=Llibertat definitiva en 3r grau 6=Llibertat condicional
Revocació LC	Revocació de la llibertat condicional en el cas d'haver-se-li concedit	0=No 1=Sí
CP Homes BCN	Ha passat en algun moment de la pena base per aquest centre?	0=No 1=Sí
CP Brians1	Ha passat en algun moment de la pena base per aquest centre?	0=No 1=Sí
CP Brians2	Ha passat en algun moment de la pena base per aquest centre?	0=No 1=Sí

Variable	Descripció	Codificació
CP Quatre Camins	Ha passat en algun moment de la pena base per aquest centre?	0=No 1=Sí
CP Lledoners	Ha passat en algun moment de la pena base per aquest centre?	0=No 1=Sí
CP Joves	Ha passat en algun moment de la pena base per aquest centre?	0=No 1=Sí
Centre Obert 1 de Barcelona	Ha passat en algun moment de la pena base per aquest centre?	0=No 1=Sí
CP Girona	Ha passat en algun moment de la pena base per aquest centre?	0=No 1=Sí
CP Figueres / Puig de les Basses	Ha passat en algun moment de la pena base pel centre antic o el nou?	0=No 1=Sí
CP Tarragona/ Mas Enric	Ha passat en algun moment de la pena base pel centre antic o el nou?	0=No 1=Sí
Centre Obert de Tarragona	Ha passat en algun moment de la pena base per aquest centre?	0=No 1=Sí
CP Ponent	Ha passat en algun moment de la pena base per aquest centre?	0=No 1=Sí
Centre Obert de Lleida	Ha passat en algun moment de la pena base per aquest centre?	0=No 1=Sí
Altres CP	Ha passat en algun moment de la pena base per aquest centre?	0=No 1=Sí
Intervenció educador social	Nombre d'entrevistes recollides al SIPC educador	Numèrica
Intervenció jurista	Nombre d'entrevistes recollides al SIPC Jurista	Numèrica
Intervenció Psicòleg	Nombre d'entrevistes recollides al SIPC psicòleg	Numèrica
Intervenció treballador social	Nombre d'entrevistes recollides al SIPC treballador social	Numèrica
Total de valoracions SAM	Nombre de valoracions fetes del SAM (Sistema d'Avaluació Motivacional) en la pena base	Numèrica
Total de valoracions C i D SAM	Nombre de valoracions fetes del SAM amb nivell baix (C) o molt baix (D) de motivació en la pena base	Numèrica
Percentatge C/D respecte total	Pes percentual que tenen les valoracions negatives en el conjunt de valoracions de SAM en la pena base	Numèrica
Total d'activitats penitenciàries	Nombre total d'activitats de tot tipus (esportives, educatives, culturals, laborals, etc.) donades d'alta durant el compliment de la pena base	Numèrica
Total activitats toxicomanies	Nombre total d'activitats de tractament de toxicomanies donades d'alta durant el compliment de la pena base	Numèrica
Total activitats salut mental	Nombre total d'activitats de tractament de salut mental donades d'alta durant el compliment de la pena base	Numèrica
Total activitats violència de gènere	Nombre total d'activitats de tractament de violència de gènere/domèstica donades d'alta durant el compliment de la pena base	Numèrica
Total activitats de delictes violents	Nombre total d'activitats de tractament de delictes violents donades d'alta durant el compliment de la pena base	Numèrica

Variable	Descripció	Codificació
Variabls penitenciaris: explotació programa específic de tractament (delictes sexuals)		
Activitat	Ha estat donat d'alta en una activitat de tractament (delictes sexuals) durant el compliment de la pena base	0=No 1=Sí
Motivacional	Ha estat donat d'alta en un programa de motivació pel canvi de conducta (delictes sexuals) durant el compliment de la pena base	0=No 1=Sí
Bàsic	Ha estat donat d'alta en un programa curt de delictes sexuals durant el compliment de la pena base	0=No 1=Sí
Intensiu	Ha estat donat d'alta en un programa llarg de delictes sexuals durant el compliment de la pena base	0=No 1=Sí
Manteniment	Ha estat donat d'alta en un programa recordatori de delictes sexuals durant el compliment de la pena base	0=No 1=Sí
Extern	Ha estat donat d'alta en un programa d'aplicació en llibertat de delictes sexuals durant el compliment de la pena base	0=No 1=Sí
Recorregut curricular	Trajectòria de programes específics de tractament per delictes sexuals en els quals ha estat inclòs l'intern durant el compliment de la pena base	1=Només programa Motivacional 2=Només programa Bàsic 3=Només programa Intensiu 4=Només programa Manteniment 5=Només programa Extern 6=Motivacional (Mo)+ Bàsic (B) 7=Motivacional + Intensiu(I) 8=Bàsic + Intensiu 9=(B) + (I) + Manteniment (Ma) 10=Bàsic + Manteniment 11=Bàsic + Extern 12=Intensiu + Manteniment 13=Intensiu + Extern (E) 14=(I) + (Ma) + (E) 15=(B) + (I) + (Ma) + (E) 16=(Mo) + (B) + (I) 17=(Mo) +(B) + (I) + (Ma) + (E)
Total Motivacional	Nombre total de modalitat de tractaments motivacionals en els quals ha estat donat d'alta durant el compliment de la pena base	Numèrica
Suma de dies Motivacional	Nombre total de dies donats d'alta en l'activitat de modalitat de tractament Motivacional durant el compliment de la pena base	Numèrica
Total sessions Motivacional	Nombre total de sessions realitzades en l'activitat de modalitat de tractament Motivacional durant el compliment de la pena base	Numèrica
Assistència Motivacional	Mitjana d'assistència a les sessions en la modalitat de tractament Motivacional durant el compliment de la pena base	Numèrica

Variable	Descripció	Codificació
CP Motivacional	Centres penitenciaris on l'intern ha fet el programa Motivacional durant el compliment de la pena base	Nom dels centres penitenciaris
Motivacional	Ha fet el programa Motivacional en més d'un centre penitenciari	0=No 1=Sí
Total de Bàsic	Nombre total de programa Bàsic en el qual ha estat donat d'alta durant el compliment de la pena base	Numèrica
Suma de dies Bàsic	Nombre total de dies donats d'alta en l'activitat de programa Bàsic durant el compliment de la pena base	Numèrica
Total sessions Bàsic	Nombre total de sessions realitzades en l'activitat de programa Bàsic durant el compliment de la pena base	Numèrica
Assistència Bàsic	Mitjana d'assistència a les sessions programa Bàsic durant el compliment de la pena base	Numèrica
CP Bàsic	Centres penitenciaris on l'intern ha fet el programa Bàsic durant el compliment de la pena base	Nom dels centres penitenciaris
Bàsic	Ha fet el programa Bàsic en més d'un centre penitenciari	0=No 1=Sí
Total de Intensiu	Nombre total de programa Intensiu en els que ha estat donat d'alta durant el compliment de la pena base	Numèrica
Suma de dies Intensiu	Nombre total de dies donats d'alta en l'activitat de programa Intensiu durant el compliment de la pena base	Numèrica
Total sessions Intensiu	Nombre total de sessions realitzades en l'activitat de programa Intensiu durant el compliment de la pena base	Numèrica
Assistència Intensiu	Mitjana d'assistència a les sessions programa Intensiu durant el compliment de la pena base	Numèrica
CP Intensiu	Centres penitenciaris on l'intern ha fet el programa Intensiu durant el compliment de la pena base	Nom dels centres penitenciaris
Intensiu	Ha fet el programa Intensiu en més d'un centre penitenciari	0=No 1=Sí
Total de Manteniment	Nombre total de programa Manteniment en el qual ha estat donat d'alta durant el compliment de la pena base	Numèrica
Suma de dies Manteniment	Nombre total de dies donats d'alta en l'activitat de programa Manteniment durant el compliment de la pena base	Numèrica
Total sessions Manteniment	Nombre total de sessions realitzades en l'activitat de programa Manteniment durant el compliment de la pena base	Numèrica
Assistència Manteniment	Mitjana d'assistència a les sessions programa Manteniment durant el compliment de la pena base	Numèrica
CP Manteniment	Centres penitenciaris on l'intern ha fet el programa Manteniment durant el compliment de la pena base	Nom dels centres penitenciaris
Manteniment	Ha fet el programa Manteniment en més d'un centre penitenciari	0=No 1=Sí
Total de Extern	Nombre total de programa Extern en el qual ha estat donat d'alta durant el	Numèrica

Variable	Descripció	Codificació
	compliment de la pena base	
Suma de dies Extern	Nombre total de dies donats d'alta en l'activitat de programa Extern durant el compliment de la pena base	Numèrica
Total sessions Extern	Nombre total de sessions realitzades en l'activitat de programa Extern durant el compliment de la pena base	Numèrica
Assistència Extern	Mitjana d'assistència a les sessions programa Extern durant el compliment de la pena base	Numèrica
CP Extern	Centres penitenciaris on l'intern ha fet el programa Extern durant el compliment de la pena base	Nom dels centres penitenciaris
Extern	Ha fet el programa Extern en més d'un centre penitenciaris	0=No 1=Sí
STATIC99	Valoració del risc de reincidència sexual segons aquesta eina de valoració ACTUARIAL	1=Baix 2=Baix-mitjà 3=Mitjà-alt 4=Alt
Data valoració STATIC99		Data
SVR-20	Valoració del risc de reincidència sexual segons aquesta eina de valoració CLÍNICA ESTRUCTURADA	1=Baix 2=Moderat 3=Alt
Data valoració SVR 20		Data
RisCanvi: Avaluació global del risc		
Violència autodirigida (1)	Valoració algorítmica dels 43 ítems del RisCanvi relacionats amb el risc de tenir comportaments autolítics. Primera valoració que consta en la pena base	1=Baix 2=Moderat 3=Alt
Violència autodirigida (2)	La mateixa explicació de la variable anterior però mesurada en el moment més proper a la sortida de presó per compliment de la pena base	1=Baix 2=Moderat 3=Alt
Violència autodirigida (3)	Diferència en la valoració dels dos moments de mesura feta del RisCanvi.	1=Ha millorat 2=S'ha mantingut baix 3=S'ha mantingut moderat/alt 4=Ha empitjorat
Violència intrainstitucional (1)	Valoració algorítmica dels 43 ítems del RisCanvi relacionats amb el risc de tenir conductes violentes dins del CP. Primera valoració que consta en la pena base	1=Baix 2=Moderat 3=Alt
Violència intrainstitucional (2)	La mateixa explicació de la variable anterior però mesurada en el moment més proper a la sortida de presó per compliment de la pena base	1=Baix 2=Moderat 3=Alt
Violència intrainstitucional (3)	Diferència en la valoració dels dos moments 1 i 2 de mesura feta del RisCanvi	1=Ha millorat 2=S'ha mantingut baix 3=S'ha mantingut moderat/alt 4=Ha empitjorat
Reincidència violenta (1)	Valoració algorítmica dels 43 ítems del RisCanvi relacionats amb la possibilitat de cometre un nou delictes violent quan surti del centre penitenciaris	1=Baix 2=Moderat 3=Alt
Reincidència violenta (2)	La mateixa explicació de la variable	1=Baix

Variable	Descripció	Codificació
	anterior però mesurada en el moment més proper a la sortida de presó per compliment de la pena base	2=Moderat 3=Alt
Reincidència violenta (3)	Diferència en la valoració dels dos moments 1 i 2 de mesura feta del RisCanvi	1=Ha millorat 2=S'ha mantingut baix 3=S'ha mantingut moderat/alt 4=Ha empitjorat
Trencament de condemna (1)	Valoració algorítmica dels 43 ítems del RisCanvi relacionats amb la possibilitat d'incomplir permisos penitenciaris o altres beneficis si se li concedeixen	1=Baix 2=Moderat 3=Alt
Trencament de condemna (2)	La mateixa explicació de la variable anterior però mesurada en el moment més proper a la sortida de presó per compliment de la pena base	1=Baix 2=Moderat 3=Alt
Trencament de condemna (3)	Diferència en la valoració dels dos moments 1 i 2 de mesura feta del RisCanvi	1=Ha millorat 2=S'ha mantingut baix 3=S'ha mantingut moderat/alt 4=Ha empitjorat
RISCANVI: 43 Factors de risc		
1_Delictes base violent	Ús de violència física, coerció o amenaces en el moment de cometre el delictes base	0=No 1=Sí
2_Edat en el moment del delictes de la pena base		1=Fins a 22 anys 2=De 23 a 28 anys 3=Més de 28 anys
3_Intoxicació durant la comissió del delictes de la pena base	L'individu havia consumit una quantitat significativa de drogues o alcohol en un temps proper a la comissió del delictes base (per exemple, entre una hora i uns minuts abans), o bé durant la mateixa comissió del delictes	0=No 1=Sí
4_Víctimes amb lesions	Nombre de víctimes amb lesions físiques o psicològiques de gravetat moderada o severa, és a dir, que hagin requerit atenció professional	1=0 víctimes 2=1 víctima 3=Més d'1 víctima
5_Durada de la pena	Durada total de la pena efectiva actual que compleix en conjunt (que podria ser el resultat de l'acumulació de diverses condemnes)	1=Fins a 2 anys 2=De 2 a 6 anys 3=Més de 6 anys
6_Temps ininterromput a presó	Suma, en dies, del temps d'estada a presó des del darrer ingrés de llibertat, ingrés voluntari o retorn de permís/sortida, fins a la data de l'avaluació	1=Fins a 1 any 2=D'1 a 3 anys 3=Més de 3 anys
7_Història de violència	Antecedents de conducta violenta en la comunitat previs al delictes base. S'entén per violència l'acció que produeix un dany real o l'intent o amenaça de danyar una persona o més. S'inclouen en aquesta definició les agressions sexuals i/o físiques, els comportaments amenaçadors clars i la destrucció d'objectes	0=No 1=Sí
8_Inici de l'activitat delictiva o violenta	Edat del subjecte en el moment del primer delictes o incident violent conegut	1=Fins a 16 anys 2=De 17 a 30 anys 3=Més de 30 anys

Variable	Descripció	Codificació
9_Increment de la freqüència, gravetat i diversitat dels delictes	Per exemple, la comissió d'un nombre més gran de delictes en menys temps, de diferents tipus de delictes, o agreujament de delictes no violents a delictes violents	0=No 1=Sí
10_Conflictes amb altres interns (1) (2)	Genera discussions o baralles, provoca o rep provocacions o pressions per part d'altres companys o utilitza estratègies inadequades per relacionar-se amb altres interns. <i>Considerar l'empresonament actual.</i> Hi ha 2 mesuraments	0=No 1=Sí
11_Incompliment mesures penals (1) (2)	Ha incomplert una mesura penal imposada o la supervisió establerta durant el seu compliment. <i>Considerar l'empresonament actual.</i> Hi ha 2 mesuraments	0=No 1=Sí
12_Expedients disciplinaris (1) (2)	Faltes disciplinàries greus o molt greus i altres problemes d'ajust institucional a la presó. <i>Considerar l'empresonament actual o els previs.</i> Hi ha 2 mesuraments	0=No 1=Sí
13_Evasions, trencaments i incompliments (1) (2)	<i>Considerar l'empresonament actual o els previs.</i> Hi ha 2 mesuraments	0=No 1=Sí
14_Regressió de grau (1) (2)	Evolució negativa en relació amb el tractament penitenciari. <i>Considerar l'empresonament actual o els previs.</i> Hi ha 2 mesuraments	0=No 1=Sí
15_Trencament de permisos (1) (2)	L'intern ha gaudit de permisos de sortida i ha incomplert les normes que regulen aquests permisos. <i>Considerar l'últim empresonament.</i> Hi ha 2 mesuraments	0=No 1=Sí
16_Desajustament infantil	Problemes de comportament en la infància o un patró de mala conducta habitual (per exemple, baralles amb els companys o mal comportament a la llar). Baix rendiment escolar (amb molts suspensos), absentisme escolar o abandonament de l'escola	0=No 1=Sí
17_Distància entre la residència habitual i el seu domicili	La residència on va el subjecte (amb motiu de la seva sortida en llibertat, de permís, etc.) es troba allunyada del centre penitenciari	1=Fins a 100 km 2=De 100 a 300 km 3=Més de 300 km
18_Nivell educatiu (1) (2)	Grau acadèmic assolit, nivell d'estudis acabats. Hi ha 2 mesuraments	1=Baix (educació primària) 2=Mitjà (secundària o cicles formatius) 3=Alt (superior o universitària)
19_Problemes relacionats amb l'ocupació (1) (2) (3)	Atur crònic, inestabilitat laboral o molts treballs previs que duren poc temps. Dificultats d'inserció laboral. Es nega a buscar feina, és acomiadat freqüentment o l'abandona amb facilitat. <i>Considerar tota la vida de l'individu.</i> Hi ha 3 mesuraments	0=No 1=Sí 1=Ha millorat 2=S'ha mantingut baix 3=S'ha mantingut moderat/alt 4=Ha empitjorat
20_Manca de recursos econòmics (1) (2) (3)	Nivell econòmic estimat en l'últim any o abans del seu ingrés en el cas que hagi estat més de 12 mesos en el centre penitenciari. Hi ha 3 mesuraments	0=No 1=Sí 1=Ha millorat 2=S'ha mantingut baix 3=S'ha mantingut moderat/alt 4=Ha empitjorat

Variable	Descripció	Codificació
21_Absència de plans de futur (1) (2) (3)	Plans de futur poc realistes o poc viables, absència de planificació a mitjà i llarg termini. Hi ha 3 mesuraments	0=No 1=Sí 1=Ha millorat 2=S'ha mantingut baix 3=S'ha mantingut moderat/alt 4=Ha empitjorat
22_Antecedents delictius en la família d'origen	Familiars de primer o segon grau (o anàlegs) que han portat a terme conductes antisocials o delictives	0=No 1=Sí
23_Socialització o criança problemàtica en la família d'origen	Les relacions familiars en la família d'origen s'han caracteritzat per la indiferència, l'hostilitat o l'ús freqüent dels càstigs	0=No 1=Sí
24_Manca de suport familiar i social (1) (2) (3)	Manca de xarxa social, de relacions satisfactòries i de suport o d'un contacte regular amb familiars i amics. <i>Considerar l'últim any, incloent-hi el moment de l'avaluació.</i> Hi ha 3 mesuraments	0=No 1=Sí 1=Ha millorat 2=S'ha mantingut baix 3=S'ha mantingut moderat/alt 4=Ha empitjorat
25_Pertinença a bandes o té amics delinqüents (1) (2) (3)	És membre d'una banda organitzada relacionada amb activitats delictives o es vincula amb xarxes criminals. <i>Considerar el moment actual.</i> Hi ha 3 mesuraments	0=No 1=Sí 1=Ha millorat 2=S'ha mantingut baix 3=S'ha mantingut moderat/alt 4=Ha empitjorat
26_Pertinença a grups socials de risc delictiu, diferents d'una banda delictiva (1) (2) (3)	Pertany a grups socials que poden estar en risc de cometre actes delictius. <i>Considerar el moment actual.</i> Hi ha 3 mesuraments	0=No 1=Sí 1=Ha millorat 2=S'ha mantingut baix 3=S'ha mantingut moderat/alt 4=Ha empitjorat
27_Rol delictiu destacat (1) (2) (3)	En el seu entorn immediat o cercle de familiars, amics, coneguts i veïns destaca pels seus delictes i és respectat en la subcultura delictiva. <i>Considerar el moment actual.</i> Hi ha 3 mesuraments	0=No 1=Sí 1=Ha millorat 2=S'ha mantingut baix 3=S'ha mantingut moderat/alt 4=Ha empitjorat
28_Víctima de violència de gènere (en cas de dones) (1)	La interna és víctima de violència física, sexual o psicològica per part de la seva parella o exparella. <i>Considerar l'últim any, incloent-hi el moment de l'avaluació.</i>	0=No 1=Sí
29_Càrregues familiars actuals (1) (2) (3)	El subjecte té sota la seva responsabilitat la cura de familiars, per exemple, fills menors, pares grans o familiars malalts. <i>Considerar el moment actual.</i> Hi ha 3 mesuraments	0=No 1=Sí 1=Ha millorat 2=S'ha mantingut baix 3=S'ha mantingut moderat/alt 4=Ha empitjorat
30_Abús o dependència de les drogues (1) (2) (3)	Consum de drogues, legals o il·legals, que interfereix negativament en diferents aspectes de la seva vida (familiar, laboral i social) o de la seva salut física. <i>Considerar l'últim any.</i> Hi ha 3 mesuraments	0=No 1=Sí 1=Ha millorat 2=S'ha mantingut baix 3=S'ha mantingut moderat/alt 4=Ha empitjorat

Variable	Descripció	Codificació
31_Abús o dependència de l'alcohol (1) (2) (3)	Consum d'alcohol que interfereix negativament en diferents aspectes de la seva vida (familiar, laboral i social) o de la seva salut física. <i>Considerar l'últim any.</i> Hi ha 3 mesuraments	0=No 1=Sí 1=Ha millorat 2=S'ha mantingut baix 3=S'ha mantingut moderat/alt 4=Ha empitjorat
32_Trastorn mental sever	En algun moment de la vida, al subjecte que es valora se li ha diagnosticat un trastorn mental sever, d'acord amb el DSM-IV (APA, 1994), el CIE-10 (OMS, 1992) o les seves versions actualitzades	0=No 1=Sí
33_Comportament sexual promiscu i de risc, o parafília	Promiscuïtat sexual de risc, hipersexualitat irresponsable, conducta sexual violenta. També desviació, anomalia, perversió sexual o trastorn de la preferència sexual. <i>Considerar tota la vida de l'individu</i>	0=No 1=Sí
34_Resposta limitada al tractament psicològic o psiquiàtric (1) (2) (3)	El subjecte ha rebut tractament psicològic o psiquiàtric (o farmacològic), o per consum abusiu de substàncies, i no hi ha mostrat adherència o els resultats han estat pobres. <i>Considerar l'últim any.</i> Hi ha 3 mesuraments	0=No 1=Sí 1=Ha millorat 2=S'ha mantingut baix 3=S'ha mantingut moderat/alt 4=Ha empitjorat
35_Trastorn de personalitat relacionat amb la ira, la impulsivitat o la violència	Compleix els criteris DSM-IV o CIE-10 per a un trastorn de personalitat del Clúster B, o presenta de manera habitual i general ira, impulsivitat o comportament violent. <i>Considerar tota la vida de l'individu</i>	0=No 1=Sí
36_Pobre afrontament de l'estrès (1) (2) (3)	Tendència a experimentar un alt nivell d'estrès. Manca de recursos cognitius i conductuals per afrontar (reduir, minimitzar, dominar o tolerar) les demandes internes i externes d'una determinada situació estressant. <i>Considerar el moment actual.</i> Hi ha 3 mesuraments	0=No 1=Sí 1=Ha millorat 2=S'ha mantingut baix 3=S'ha mantingut moderat/alt 4=Ha empitjorat
37_Intents o conductes d'autolesió	Conductes autolítiques, com ara autolesions o intents suïcides, que hagin posat en risc la seva vida o integritat física, independentment de la seva intenció. <i>Considerar qualsevol moment de la seva vida</i>	0=No 1=Sí
38_Actituds procriminals, valors antisocials o hostilitat (1) (2) (3)	Actituds manifestes de naturalesa antisocial, pròpies de subcultures delictives que donen suport o justifiquen explícitament l'ús de la violència i el comportament delictiu. Considerar les actituds sàdiques, homicides, paranoïdes, xenòfobes, misògines o masclistes, que no es deriven d'un trastorn mental. Hi ha 3 mesuraments	0=No 1=Sí 1=Ha millorat 2=S'ha mantingut baix 3=S'ha mantingut moderat/alt 4=Ha empitjorat
39_Baixa capacitat mental i intel·ligència	Rendiment inadequat en les tasques noves i en els processos que requereixen aprenentatges. Domini escàs del llenguatge, encara que coneix la llengua que es parla al centre. No mostra bona comprensió lectora, ni és eficaç en el seguiment d'instruccions escrites	0=No 1=Sí

Variable	Descripció	Codificació
40_Temeritat (1) (2) (3)	Disposició temperamental que provoca una aparent necessitat crònica de realitzar activitats de risc, tenir experiències noves i rebutjar l'activitat rutinària o aïllada. Preferència per activitats en grup i per tenir companys semblants a ell. Hi ha 3 mesuraments	0=No 1=Sí 1=Ha millorat 2=S'ha mantingut baix 3=S'ha mantingut moderat/alt 4=Ha empitjorat
41_Impulsivitat i inestabilitat emocional (1) (2) (3)	Disposició a mostrar fluctuacions dramàtiques en l'estat d'ànim o en el comportament en general. Propensió a reaccionar de manera exagerada, sobtada i explosiva, tant conductualment com emocionalment. Porta un estil de vida caracteritzat per la inestabilitat en les relacions interpersonals, la feina o les seves residències. Hi ha 3 mesuraments	0=No 1=Sí 1=Ha millorat 2=S'ha mantingut baix 3=S'ha mantingut moderat/alt 4=Ha empitjorat
42_Hostilitat(1) (2) (3)	Disposicions i actituds desfavorables i comportaments agressius amb els altres. Se sent atacat fàcilment i s'enfada o es posa agressiu per trivialitats. Hi ha 3 mesuraments	0=No 1=Sí 1=Ha millorat 2=S'ha mantingut baix 3=S'ha mantingut moderat/alt 4=Ha empitjorat
43_Irresponsabilitat(1) (2) (3)	Disposició a no complir les seves obligacions o compromisos amb els altres. Dificultats per a la presa de decisions i per a l'adquisició i el compliment dels compromisos i les responsabilitats propis de la seva edat. Pot mostrar un estil de vida parasitari sobre el seu entorn immediat. No accepta la responsabilitat de les seves pròpies accions, incloent-hi les activitats delictives per les quals ha estat processat o condemnat. Hi ha 3 mesuraments.	0=No 1=Sí 1=Ha millorat 2=S'ha mantingut baix 3=S'ha mantingut moderat/alt 4=Ha empitjorat

Variables de la reincidència

Temps reincidència	Temps a reincidir (en dies)	Numèrica
Temps reincidència agrupat	Temps que triga a reincidir agrupat	1=Menys d'1 any 2=D'1 a 2 anys 3=De 2 a 3 anys 4=De 3 a 4 anys 5=De 4 a 5 anys 6=De 5 a 6 anys
Delicte principal reincidència	Delicte principal	Text
Violència en el delicte reincident	Violència en el delicte de la reincidència	1=Violent 2=No violent
Categoria delicte principal reincidència	Delicte principal agrupat per categoria	1=Contra les persones 2=Contra la llibertat sexual 3=Contra la propietat 4=Drogues 5=Trànsit 6=Altres

Variable	Descripció	Codificació	
Tipus de pena aplicada	Tipus de pena del reingrés	1=Presó/Preventiva 2=Mesura de seguretat 3=RPS 4=Localització permanent (LP)	
Reingrés per causa antiga	Reingrés penitenciari per delictes anteriors	0=No 1=Sí	
Reincidència violència sexual	La reincidència és per un delictes sexual	0=No 1=Sí	
Reincidència violència de gènere	La reincidència és per un delictes de violència de gènere	0=No 1=Sí	
Reincidència violència altres	La reincidència és per altres tipus de violència general	0=No 1=Sí	
Reincidència en MPA	Ha comès un delictes posterior en MPA	0=No 1=Sí	
Severitat reincidència	Gravetat de la reincidència en funció del constructe (<i>violència en el fet de la primera reincidència</i> (0 = no violent; 1 = violent), <i>tipificació</i> (0 = falta; 1 = delictes), <i>mesura o pena imposada</i> (0 = no privativa de llibertat; 1 = privativa de llibertat) i <i>nombre de reincidències</i> (0 = 1 o 2 reincidències; 1 = 3 reincidències o més). Amb un mínim de 0 i un màxim de 4		Numèrica
Reincidència violenta	Ha comès un nou fet delictiu posterior a la data de sortida de la pena base violenta		
REINCIDÈNCIA GENERAL	Ha comès un nou fet delictiu posterior a la data de sortida de la pena base	0=No 1=Sí	

Taula 9. Descripció i codificació de les variables específiques

Variable	Descripció	Codificació
Variabls comunes al grup Cercles i grup Col·laborador		
Dades personals		
Discapacitat	Presenta algun tipus de discapacitat? (ítems RisCanvi 18,19,32 i 39)	1 = Sí 2= No
Certificat de reconeixement de discapacitat	En cas de presentar alguna discapacitat, té algun tipus de certificat?	1 = Sí 2= No
Discapacitat en l'estat de salut mental	Ítem 32 (trastorn mental sever)	1 = Sí 2= No
Discapacitat intel·lectual	Ítem 39 (baixa capacitat mental i intel·ligència)	1 = Sí 2= No
Trajectòria delictiva		
Nombre total de delictes	Nombre total de delictes comesos segons les sentències que té	Variable numèrica
Delictes continuat	Consta alguna sentència en què sigui condemnat per delictes continuat	1 = Sí 2= No
N Delictes contra persones	Nombre total de delictes contra les persones que consten en tota la trajectòria segons sentències	Variable numèrica

Variable	Descripció	Codificació
N Delictes contra propietat	Nombre total de delictes contra la propietat que consten en tota la trajectòria segons sentències	Variable numèrica
N Delictes contra la salut pública	Nombre total de delictes contra la salut pública que consten en tota la trajectòria segons sentències	Variable numèrica
N Altres delictes	Nombre total d'altres delictes que consten en tota la trajectòria segons sentències	Variable numèrica
N Delictes sexual	Nombre total de delictes de naturalesa sexual que consten en tota la trajectòria segons sentències	Variable numèrica
Víctimes	Nombre de víctimes per delictes sexuals	Variable numèrica
Tipologia delictiva	Tipologia de delicte sexual. En cas de més d'una recollir-les totes	Variable nominal
Sentència més llarga anterior a la pena base	Enregistrar la sentència amb la pena de major durada i el tipus de pena imposada	1= TBC 2= Sentència suspesa 3= <1 any de presó 4= 1-3 anys de presó 5= 4-5 anys de presó 6= 6-9 anys de presó 7= >10 anys de presó 8= Sentència indeterminada
Edat primer delicte sexual		Variable numèrica
Tipologia delicte base	Tipologia de delicte sexual pena base. En cas de més d'una recollir-les totes	Variable nominal
Condemna pena base	Condemna imposada al delicte base	3= <1 any de presó 4= 1-3 anys de presó 5= 4-5 anys de presó 6= 6-9 anys de presó 7= >10 anys de presó 8= Sentència indeterminada
Variabls específiques només Grup Cercles		
Situació durant el Cercle		
Edat admissió al Cercle	Edat en el moment en què el MC manifesta la seva voluntat de participar en Cercles	Variable numèrica
Situació penitenciària	Situació penitenciària de l'intern en el moment de la seva derivació al Cercle	1=Règim ordinari 2=Règim obert 3=Llibertat condicional
Data de derivació a Cercles	dd/mm/aaaa	Variable data
Derivador a Cercles	Qui va realitzar la derivació?	1= L'intern mateix 2=Centre penitenciari 3=Equip llibertat condicional 4=Equip projecte pilot Cercles 5=Altres
Data primera trobada del Cercle		Variable data (dd/mm/aaaa)

Variable	Descripció	Codificació
Programa per a agressors sexuals a la comunitat	Està realitzant un programa o tractament específic per la violència sexual a la comunitat?	1=No 2=Sí
Tractament per abús de substàncies	Està realitzant un programa o tractament específic per abordar l'abús de substàncies?	1=No 2=Sí
Altres tractaments actuals	En cas d'estar realitzant altres tractaments (diferents del programa específic o per abús de substàncies), ESPECIFIQUEU-LOS. En cas contrari, marqueu NO	Variable nominal
Relacions afectives	Manté actualment una relació sentimental de parella?	1=No 2=Sí
Feina	Està treballant actualment?	1=Jornada completa 2=Mitja jornada 3=Jubilat 4=Estudiant 5=Aturat 6=Altres
Residència	On resideix habitualment?	1=Amb la parella 2=Amb altres familiars 3= Ell sol amb residència pròpia 4=Centre penitenciari 5=Altra institució 6=Altres
Problemes econòmics	Té problemes econòmics actualment?	1= No 2= Sí
Contacte amb la família	Té actualment contacte telefònic i/o personal amb algun membre de la seva família?	1= No 2= Sí
Problemes de salut mental	Té actualment algun problema de salut mental? (diagnosticat o no, en tractament o no)	1= No 2= Sí, lleus 3=Sí, greus
Problemes amb l'alcohol	Té actualment algun problema amb el consum d'alcohol? (diagnosticat o no, en tractament o no)	1= No 2= Sí, lleus 3=Sí, greus
Problemes amb les drogues	Té actualment algun problema de consum de substàncies (no alcohol)? (diagnosticat o no, en tractament o no)	1= No 2= Sí, lleus 3=Sí, greus
Data d'introducció de les dades	Data del moment en què s'enregistra la situació del MC durant el Cercle. ATENCIÓ: Si és un cas RETROSPECTIU: data de l'informe de canvi de fase del cercle. Si és un cas PROSPECTIU: data de la recollida de dades	Variable data
Situació al final del cercle		
Situació penitenciària	Situació penitenciària de l'intern en el moment de la finalització del Cercle	1=Règim ordinari 2=Règim obert 3=Llibertat condicional 4=Llibertat definitiva 5=Altres
Data situació penitenciària		Variable data

Variable	Descripció	Codificació
Data final del Cercle	Data de la darrera reunió del Cercle (dd/mm/aaaa)	Variable data
Classe/tipus de final	Tipus de final del Cercle. Planificat: tancament previst sense incidències. No planificat: tancament imprevist per alguna incidència (en aquest cas, se n'ha d'especificar la causa)	1=Planificat 2=Abandonament del MC 3= Incompliment normativa Cercles 4=Regressió de grau 5= Nova detenció/causa 6=Altres
Situació actual		
Programa per a agressors sexuals a la comunitat	Està realitzant un programa o tractament específic per la violència sexual a la comunitat?	
Tractament per abús de substàncies	Està realitzant un programa o tractament específic per abordar l'abús de substàncies?	
Altres tractaments actuals	En cas d'estar realitzant altres tractaments (diferents del programa específic o per abús de substàncies), ESPECIFIQUEU-LO. En cas contrari, marqueu NO	
Relacions afectives	Manté actualment una relació sentimental de parella?	
Feina	Està treballant actualment?	
Residència	On resideix habitualment?	
Problemes econòmics	Té problemes econòmics actualment?	1= No 2= Sí 3 = Sense dades
Contacte amb la família	Té actualment contacte telefònic i/o personal amb algun membre de la seva família?	1= No 2= Sí
Problemes de salut mental	Té actualment algun problema de salut mental? (diagnosticat o no, en tractament o no)	1= No 2= Sí, lleus 3=Sí, greus
Problemes amb l'alcohol	Té actualment algun problema amb el consum d'alcohol? (diagnosticat o no, en tractament o no)	1= No 2= Sí, lleus 3=Sí, greus
Problemes amb les drogues	Té actualment algun problema de consum de substàncies (no alcohol)? (diagnosticat o no, en tractament o no)	1= No 2= Sí, lleus 3=Sí, greus
Resultats criminològics		
Detencions	Ha estat el MC detingut per ALGUN delictes durant el temps de vida del Cercle? Si la resposta és SÍ, cal afegir-ne els detalls a la fila següent	1= No 2= Sí
Nova condemna	Ha estat el MC condemnat per ALGUN delictes durant el temps de vida del Cercle? Si la resposta és SÍ, cal afegir-ne els detalls a la fila següent	1= No 2= Sí

Variable	Descripció	Codificació
Revocació LC o regressió segon grau	Ha incomplert el <i>MC</i> alguna de les condicions del seu permís o la llibertat condicional en el temps de vida del <i>Cercle</i> ? Si la resposta és Sí, cal afegir-ne els detalls a la fila següent	1= No 2= Sí
Trencament	Incompliment de la condemna imposada	1= No 2= Sí
Detencions	Ha estat el <i>MC</i> detingut per ALGUN delictes durant el temps de vida del <i>Cercle</i> ? Si la resposta és Sí, cal afegir-ne els detalls a la fila següent	1= No 2= Sí
Nova condemna	Ha estat el <i>MC</i> condemnat per ALGUN delictes durant el temps de vida del <i>Cercle</i> ?	1= No 2= Sí

7.2. Qüestionaris i variables de control

Taula 10. Qüestionari de salut general (GHQ-12; Goldberg i Williams, 1988)

Variable	Descripció	Codificació
Variables comunes a la versió A i B		
GHQ-12 1	Salut general	1=Mejor que nunca 2=Como siempre 3=Menos que lo habitual 4=Mucho peor que lo habitual
GHQ-12 2	Salut general	1=No, en absoluto 2=Igual que siempre 3=Más que lo habitual 4=Mucho más que lo habitual
GHQ-12 3	Salut general	1=Más que lo habitual 2=Como siempre 3=Menos que lo habitual 4=Mucho menos que lo habitual
GHQ-12 4	Salut general	1=Más que lo habitual 2=Como siempre 3=Menos que lo habitual 4=Mucho menos que lo habitual
GHQ-12 5	Salut general	1=No, en absoluto 2=Como siempre 3=Más que lo habitual 4=Mucho más que lo habitual
GHQ-12 6	Salut general	1=No, en absoluto 2=Como siempre 3=Más que lo habitual 4=Mucho más que lo habitual
GHQ-12 7	Salut general	1=Más capaz que lo habitual 2=Como siempre 3=Menos capaz que lo habitual 4=Mucho menos capaz que lo habitual
GHQ-12 8	Salut general	1=Más que lo habitual 2=Como siempre 3=Menos que lo habitual 4=Mucho menos que lo habitual
GHQ-12 9	Salut general	1=No, en absoluto 2=No más que lo habitual 3=Más que lo habitual 4=Mucho más que lo habitual
GHQ-12 10	Salut general	1=No, en absoluto 2=No más que lo habitual 3=Más que lo habitual 4=Mucho más que lo habitual
GHQ-12 11	Salut general	1=No, en absoluto 2=No más que lo habitual 3=Más que lo habitual 4=Mucho más que lo habitual
GHQ-12 12	Salut general	1=Más feliz que lo habitual 2=Como siempre 3=Menos feliz que lo habitual 4=Mucho menos feliz que lo habitual

Taula 11. CriminalSentiment Scale-Modified (CSS-M; Shields i Simourd, 1991)

Variable	Descripció	Codificació
Variabls comunes a la versió A i B		
CSS-M 1 a CSS-M 50	Actituds criminals	0=En desacuerdo (No) 1=Indeciso (?) 2=De acuerdo (Sí)

Taula 12. Qüestionari dissenyat *ad hoc*

Variable	Descripció	Codificació
Variabls comunes a la versió A i B		
Impulsivitat		
Ítem 1 a Ítem 10	Impulsivitat	1=Yo no soy para nada así 2=Yo soy un poco así 3=Yo soy algo así 4=Yo soy bastante así 5=Yo soy muy así
Estada en el centre penitenciari		
Ítem 11 a Ítem 18	Percepció subjectiva sobre l'estada al centre penitenciari	0=En desacuerdo (No) 1=Indeciso (?) 2=De acuerdo (Sí)
Participació en programes dins el centre penitenciari		
Ítem 19	Formació	0=En desacuerdo (No) 1=Indeciso (?) 2=De acuerdo (Sí)
Ítem 20	Oci	0=En desacuerdo (No) 1=Indeciso (?) 2=De acuerdo (Sí)
Ítem 21	Laboral	0=En desacuerdo (No) 1=Indeciso (?) 2=De acuerdo (Sí)
Ítem 22	Sanitari	0=En desacuerdo (No) 1=Indeciso (?) 2=De acuerdo (Sí)
Ítem 23	Psicològic	0=En desacuerdo (No) 1=Indeciso (?) 2=De acuerdo (Sí)
Ítem 24 a Ítem 26	Relacions socials	0=En desacuerdo (No) 1=Indeciso (?) 2=De acuerdo (Sí)
Ítem 27	Relacions socials	1=Mucho 2=Bastante 3=Algo 4=Poco 5=Muy poco 6=Nada
Ítem 28 a Ítem 31	Relacions socials	0=En desacuerdo (No) 1=Indeciso (?) 2=De acuerdo (Sí)
Família		
Ítem 32 a Ítem 39.1	Nucli de convivència en llibertat	0=En desacuerdo (No) 1=Indeciso (?) 2=De acuerdo (Sí)
Ítem 39.2	Nucli de convivència en llibertat	Variable cadena

Variable	Descripció	Codificació
Variabls comunes a la versió A i B		
Ítem 40 a Ítem 46	Relacions familiars	0=En desacuerdo (No) 1=Indeciso (?) 2=De acuerdo (Sí)
Ítem 47	Relacions familiars	1=Muy buenas 2=Bastante buenas 3=Buenas 4=Regulares 5=Malas 6=Muy malas
Habitatge		
Ítem 48	Accés a habitatge	0=En desacuerdo (No) 1=Indeciso (?) 2=De acuerdo (Sí)
Ítem 49	Accés a habitatge	0=En desacuerdo (No) 1=Indeciso (?) 2=De acuerdo (Sí)
Salut		
Ítem 50 a Ítem 58	Problemes amb el consum de substàncies	0=En desacuerdo (No) 1=Indeciso (?) 2=De acuerdo (Sí)
Ítem 59.1	Problemes amb el consum de substàncies	Variable cadena
Ítem 59.2	Problemes amb el consum de substàncies	1=Bien 2=Regular 3=Mal
Ítem 60	Problemes amb el consum de substàncies	0=En desacuerdo (No) 1=Indeciso (?) 2=De acuerdo (Sí)
Relació amb la justícia		
Ítem 61 a Ítem 64	Contacte previ amb la justícia o centres de protecció	0=Nunca 1=Una vez 2=Muchas veces
Feina		
Ítem 65 a Ítem 70	Professió i trajectòria laboral	0=En desacuerdo (No) 1=Indeciso (?) 2=De acuerdo (Sí)
Ítem 71.1	Professió i trajectòria laboral	Variable cadena
Ítem 71.2	Professió i trajectòria laboral	Variable numèrica
Oci i aficions		
Ítem 72 a Ítem 74	Ocupació del temps d'oci i aficions	0=En desacuerdo (No) 1=Indeciso (?) 2=De acuerdo (Sí)
Ítem 75	Ocupació del temps d'oci i aficions	1=Solo 2=Con mis amigos 3=Con mi familia
Ítem 76	Ocupació del temps d'oci i aficions	Variable cadena
Amistats		
Ítem 77 a Ítem 78	Relacions socials	0=En desacuerdo (No) 1=Indeciso (?) 2=De acuerdo (Sí)

Variable	Descripció	Codificació
Variabls comunes a la versió A i B		
Religió		
Ítem 79	Pràctiques religioses	0=En desacuerdo (No) 1=Indeciso (?) 2=De acuerdo (Sí)
Present i futur immediat		
Ítem 80 a Ítem 120	Expectatives sobre el futur i percepció d'autoeficàcia	0=En desacuerdo (No) 1=Indeciso (?) 2=De acuerdo (Sí)
Ítem 121 a Ítem 129	Utilització de recursos comunitaris	0=En desacuerdo (No) 1=Indeciso (?) 2=De acuerdo (Sí)
Ítem 130 a Ítem 135	Expectatives sobre el futur i percepció d'autoeficàcia	0=En desacuerdo (No) 1=Indeciso (?) 2=De acuerdo (Sí)
Ítem 136 a Ítem 137	Expectatives sobre el futur i percepció d'autoeficàcia	1=Muy bien 2=Bastante bien 3=Bien 4=Regular 5=Mal 6=Muy mal
Ítem 138 a Ítem 143	Expectatives sobre el futur i percepció d'autoeficàcia	0=En desacuerdo (No) 1=Indeciso (?) 2=De acuerdo (Sí)
Ítem 144	Expectatives sobre el futur i percepció d'autoeficàcia	1=Mucho (Sí) 2=Bastante 3=Algo 4=Poco 5=Muy poco 6=Nada (No)

Taula 13. Clinical Outcomes in Routine Evaluation-Short Form B per a homes (CORE-SFB; Barkham et al., 2001)

Variable	Descripció	Codificació
Variabls comunes a la versió A i B		
CORE-SFB 1 a CORE- SFB 18	Progrés terapèutic (benestar subjectiu, problemes i símptomes, funcionament general, risc)	1=Nunca 2=Muy pocas veces 3=Algunas veces 4=Muchas veces 5=Siempre o casi siempre

Taula 14. Qüestionari d'autonomia personal

Variable	Descripció	Codificació
Variabls comunes a la versió A i B		
AUTO 1 a AUTO 17	Avaluació d'activitats que impliquen un cert grau d'autonomia personal	1=Fácil 2=Menos fácil 3=Difícil

Taula 15. Personal Agency for Desistance Scale (PADS; Lloyd, 2007)

Variable	Descripció	Codificació
Variabls comunes a la versió A i B		
PADS 1 a PADS 10	Desistència delictiva	1=Totalmente en desacuerdo 2=En desacuerdo 3=Ni sí, ni no 4=De acuerdo 5=Totalmente de acuerdo

Taula 16. Escala d'Avaluació Psicològica d'Agressors Sexuals (EPAS; Redondo, Martínez i Pérez-Ramírez, 2005)

Variable	Descripció	Codificació
Variabls comunes a la versió A i B		
EPAS 1 a EPAS 117	Canvi terapèutic en delinqüents sexuals (assertivitat, solitud/aïllament, autoestima social, ansietat sexual, distorsions cognitives, impulsivitat, agressivitat, canvi terapèutic, alcoholisme/abús de substàncies, empatia)	0=No, nunca 1=Raras veces 2=A menudo 3=Sí, siempre
Variabls específiques de la versió (A) per als abusadors de menors		
EPAS-A 1 a EPAS-A 112	Canvi terapèutic en delinqüents sexuals a partir d'escenaris	0=No, nunca 1=Raras veces 2=A menudo 3=Sí, siempre
Variabls específiques de la versió (B) per als delinqüents sexuals amb víctimes adultes		
EPAS-V 1 a EPAS-V 118	Canvi terapèutic en delinqüents sexuals a partir d'escenaris	0=No, nunca 1=Raras veces 2=A menudo 3=Sí, siempre

7.3. Resultats dels grups d'estudi

Taula 17. Descriptius de les dades personals dels cinc grups

Variables personals		Grup d'estudi											
		Cercles		Col·laborador		Rebuig		Cantera		Refractari		Total	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Lloc de naixement	Espanyol	10	90,9%	7	87,5%	7	100,0%	8	57,1%	11	50,0%	43	69,4%
	Estranger	1	9,1%	1	12,5%	0	0,0%	6	42,9%	11	50,0%	19	30,6%
Àrea geogràfica	Espanya	10	90,9%	7	87,5%	7	100,0%	8	57,1%	11	50,0%	43	69,4%
	UE	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	7,1%	1	4,5%	2	3,2%
	Resta Europa	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	4,5%	1	1,6%
	Magrib	0	0,0%	1	12,5%	0	0,0%	3	21,4%	6	27,3%	10	16,1%
	Centre/Sud Amèrica	1	9,1%	0	0,0%	0	0,0%	2	14,3%	2	9,1%	5	8,1%
	Àsia	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	4,5%	1	1,6%
Residència	Catalunya	11	100,0%	8	100,0%	7	100,0%	14	100,0%	22	100,0%	62	100,0%
	Fora/sense	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Estudis	Estudis primaris	2	18,2%	4	50,0%	3	42,9%	5	35,7%	14	63,6%	28	45,2%
	ESO	8	72,7%	2	25,0%	3	42,9%	7	50,0%	6	27,3%	26	41,9%
	Batxillerat	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	2	9,1%	2	3,2%
	Universitat	1	9,1%	2	25,0%	1	14,3%	2	14,3%	0	0,0%	6	9,7%
Català	No l'entén	1	11,1%	1	16,7%	2	50,0%	0	0,0%	4	23,5%	8	17,0%
	L'entén	3	33,3%	2	33,3%	1	25,0%	7	63,6%	6	35,3%	19	40,4%
	S'hi expressa	5	55,6%	3	50,0%	1	25,0%	4	36,4%	7	41,2%	20	42,6%
Castellà	No l'entén	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	2	11,1%	2	4,2%
	L'entén	1	11,1%	1	16,7%	0	0,0%	0	0,0%	1	5,6%	3	6,3%
	S'hi expressa	8	88,9%	5	83,3%	4	100,0%	11	100,0%	15	83,3%	43	89,6%
Fills	No	6	54,5%	2	33,3%	4	57,1%	3	30,0%	9	56,3%	24	48,0%
	Sí	5	45,5%	4	66,7%	3	42,9%	7	70,0%	7	43,8%	26	52,0%
Estrangers irregulars amb expedient d'expulsió	No	0	0,0%	1	100,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	10,0%	2	11,8%
	Sí	1	100,0%	0	0,0%	0	0,0%	5	100,0%	9	90,0%	15	88,2%

Nota: Totes les variables estan presentades sobre el percentatge vàlid. És a dir, els casos sobre els quals es tenen dades o els casos que realment estan relacionats amb la variable d'estudi.

Taula 18. Descriptius de les dades penals dels cinc grups

Variables penals		Grup d'estudi											
		Cercles		Col·laborador		Rebuig		Cantera		Refractari		Total	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Antecedents penitenciaris	No	9	81,8%	7	87,5%	4	66,7%	7	50,0%	11	50,0%	38	62,3%
	Sí	2	18,2%	1	12,5%	2	33,3%	7	50,0%	11	50,0%	23	37,7%
Temps de condemna (10 anys)	Menys 10 anys	3	27,3%	5	62,5%	1	14,3%	10	71,4%	17	77,3%	36	58,1%
	Més 10 anys	8	72,7%	3	37,5%	6	85,7%	4	28,6%	5	22,7%	26	41,9%
Temps de condemna (3-6 anys)	Fins 3 anys	1	9,1%	0	0,0%	1	14,3%	1	7,1%	5	22,7%	8	12,9%
	De 3 a 6 anys	2	18,2%	2	25,0%	0	0,0%	3	21,4%	7	31,8%	14	22,6%
	Més de 6 anys	8	72,7%	6	75,0%	6	85,7%	10	71,4%	10	45,5%	40	64,5%
Tipus de pena	Presó	10	90,9%	7	87,5%	7	100,0%	13	92,9%	21	95,5%	58	93,5%
	Presó + LLVG	1	9,1%	1	12,5%	0	0,0%	1	7,1%	1	4,5%	4	6,5%
Responsabilitat civil	No	4	36,4%	0	0,0%	2	33,3%	0	0,0%	1	6,3%	7	15,2%
	Sí	7	63,6%	5	100,0%	4	66,7%	8	100,0%	15	93,8%	39	84,8%
OPV	No	7	63,6%	3	37,5%	4	57,1%	5	35,7%	14	63,6%	33	53,2%
	Sí	4	36,4%	5	62,5%	3	42,9%	9	64,3%	8	36,4%	29	46,8%

Nota: Totes les variables estan presentades sobre el percentatge vàlid. És a dir, els casos sobre els quals es tenen dades o els casos que realment estan relacionats amb la variable d'estudi.

Taula 19. Descriptius de les dades penitenciàries dels cinc grups

Variables penitenciàries		Grup d'estudi											
		Cercles		Col·laborador		Rebuig		Cantera		Refractari		Total	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Presó preventiva	No	3	27,3%	2	25,0%	2	28,6%	4	28,6%	6	27,3%	17	27,4%
	Sí	8	72,7%	6	75,0%	5	71,4%	10	71,4%	16	72,7%	45	72,6%
Llibertat provisional	No	8	72,7%	6	75,0%	4	57,1%	7	50,0%	20	90,9%	45	72,6%
	Sí	3	27,3%	2	25,0%	3	42,9%	7	50,0%	2	9,1%	17	27,4%
Trasllat fora Catalunya	No	11	100,0%	8	100,0%	6	85,7%	14	100,0%	20	90,9%	59	95,2%
	Sí	0	0,0%	0	0,0%	1	14,3%	0	0,0%	2	9,1%	3	4,8%
Tipus d'ingrés del penat	Ingrés de llibertat	10	90,9%	8	100,0%	7	100,0%	13	92,9%	21	95,5%	59	95,2%
	Ingrés voluntari	1	9,1%	0	0,0%	0	0,0%	1	7,1%	0	0,0%	2	3,2%
	Altres tipus d'ingrés	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	4,5%	1	1,6%
Classificació inicial	1r grau o art. 10	0	0,0%	1	12,5%	0	0,0%	0	0,0%	3	13,6%	4	6,5%
	2n grau	11	100,0%	7	87,5%	7	100,0%	14	100,0%	19	86,4%	58	93,5%
	3r grau	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
Nombre de dependències	20 o més	8	72,7%	3	37,5%	5	71,4%	10	71,4%	15	68,2%	41	66,1%
	De 10 a 19	2	18,2%	3	37,5%	1	14,3%	3	21,4%	5	22,7%	14	22,6%
	De 5 a 9	1	9,1%	2	25,0%	1	14,3%	1	7,1%	2	9,1%	7	11,3%
Mòduls conflictius	No	4	36,4%	2	25,0%	6	85,7%	1	7,1%	3	13,6%	16	25,8%
	Sí	7	63,6%	6	75,0%	1	14,3%	13	92,9%	19	86,4%	46	74,2%
Expedients disciplinaris	No	2	18,2%	2	25,0%	3	42,9%	2	14,3%	2	9,1%	11	17,7%
	Sí	9	81,8%	6	75,0%	4	57,1%	12	85,7%	20	90,9%	51	82,3%
Trencaments	No	10	90,9%	7	87,5%	7	100,0%	11	78,6%	22	100,0%	57	91,9%
	Sí	1	9,1%	1	12,5%	0	0,0%	3	21,4%	0	0,0%	5	8,1%

Variables penitenciàries		Grup d'estudi											
		Cercles		Col·laborador		Rebuig		Cantera		Refractari		Total	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Regressió 1 grau	No	11	100,0%	7	87,5%	6	85,7%	10	71,4%	12	54,5%	46	74,2%
	Sí	0	0,0%	1	12,5%	1	14,3%	4	28,6%	10	45,5%	16	25,8%
Regressió 2 grau	No	7	63,6%	7	87,5%	5	71,4%	9	64,3%	22	100,0%	50	80,6%
	Sí	4	36,4%	1	12,5%	2	28,6%	5	35,7%	0	0,0%	12	19,4%
Permisos ordinaris	No	1	9,1%	1	12,5%	1	14,3%	9	64,3%	21	95,5%	33	53,2%
	Sí	10	90,9%	7	87,5%	6	85,7%	5	35,7%	1	4,5%	29	46,8%
Pas per 3r grau	No	2	18,2%	5	62,5%	2	28,6%	9	64,3%	22	100,0%	40	64,5%
	Sí	9	81,8%	3	37,5%	5	71,4%	5	35,7%	0	0,0%	22	35,5%
Última classificació en la sortida de llibertat definitiva	LLDF de 1r grau	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	4	18,2%	4	8,2%
	LLDF de 2n grau	1	20,0%	2	50,0%	4	100,0%	14	100,0%	18	81,8%	39	79,6%
	LLDF de 3r grau	3	60,0%	1	25,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	4	8,2%
	LLDF de condicional	1	20,0%	1	25,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	2	4,1%
Tipus de primera sortida	De 3 grau	7	63,6%	2	25,0%	3	42,9%	0	0,0%	0	0,0%	12	19,4%
	LLDF (de 2 o 1 grau)	1	9,1%	2	25,0%	4	57,1%	14	100,0%	22	100,0%	43	69,4%
	No ha sortit	3	27,3%	4	50,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	7	11,3%

Nota: Totes les variables estan presentades sobre el percentatge vàlid. És a dir, els casos sobre els quals es tenen dades o els casos que realment estan relacionats amb la variable d'estudi.

Taula 20. Descriptius del nivell de risc i dels ítems del RisCanvi-C dels cinc grups

Avaluació RISCANVI		Grup d'estudi											
		Cercles		Col·laborador		Rebuig		Cantera		Refractari		Total	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Violència autodirigida	Baix	5	45,5%	6	75,0%	4	57,1%	2	14,3%	1	4,5%	18	29,0%
	Mitjà	4	36,4%	1	12,5%	2	28,6%	6	42,9%	6	27,3%	19	30,6%
	Alt	2	18,2%	1	12,5%	1	14,3%	6	42,9%	15	68,2%	25	40,3%
Violència intrainstitucional	Baix	5	45,5%	5	62,5%	4	57,1%	2	14,3%	1	4,5%	17	27,4%
	Mitjà	4	36,4%	0	0,0%	3	42,9%	2	14,3%	3	13,6%	12	19,4%
	Alt	2	18,2%	3	37,5%	0	0,0%	10	71,4%	18	81,8%	33	53,2%
Reincidència violenta	Baix	3	27,3%	2	25,0%	3	42,9%	0	0,0%	0	0,0%	8	12,9%
	Mitjà	6	54,5%	6	75,0%	3	42,9%	1	7,1%	0	0,0%	16	25,8%
	Alt	2	18,2%	0	0,0%	1	14,3%	13	92,9%	22	100,0%	38	61,3%
Trencament de condemna	Baix	7	63,6%	5	62,5%	5	71,4%	3	23,1%	10	45,5%	30	49,2%
	Mitjà	2	18,2%	3	37,5%	2	28,6%	6	46,2%	9	40,9%	22	36,1%
	Alt	2	18,2%	0	0,0%	0	0,0%	4	30,8%	3	13,6%	9	14,8%
1. Delicte violent	No	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
	Sí	11	100,0%	8	100,0%	7	100,0%	14	100,0%	22	100,0%	62	100,0%
	?	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
2. Edat en el delicte	Fins a 22 anys	1	9,1%	2	25,0%	1	14,3%	6	42,9%	8	36,4%	18	29,0%
	De 23 a 28 anys	4	36,4%	4	50,0%	3	42,9%	2	14,3%	3	13,6%	16	25,8%
	Més de 28 anys	6	54,5%	2	25,0%	3	42,9%	6	42,9%	11	50,0%	28	45,2%
3. Intoxicació delicte	No	8	72,7%	7	87,5%	4	57,1%	10	71,4%	15	68,2%	44	71,0%
	Sí	2	18,2%	0	0,0%	1	14,3%	3	21,4%	4	18,2%	10	16,1%
	?	1	9,1%	1	12,5%	2	28,6%	1	7,1%	3	13,6%	8	12,9%
4. Víctimes amb lesions	0 víctimes	2	18,2%	1	12,5%	0	0,0%	1	7,1%	3	13,6%	7	11,3%
	1 víctima	4	36,4%	5	62,5%	3	42,9%	11	78,6%	15	68,2%	38	61,3%
	Més d'1 víctima	5	45,5%	2	25,0%	4	57,1%	2	14,3%	4	18,2%	17	27,4%

Avaluació RISCANVI		Grup d'estudi											
		Cercles		Col·laborador		Rebuig		Cantera		Refractari		Total	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
5. Durada de la pena	Fins a 2 anys	1	9,1%	0	0,0%	1	14,3%	1	7,1%	3	13,6%	6	9,7%
	De 2 a 6 anys	2	18,2%	2	25,0%	0	0,0%	3	21,4%	9	40,9%	16	25,8%
	Més de 6 anys	8	72,7%	6	75,0%	6	85,7%	10	71,4%	10	45,5%	40	64,5%
6. Temps ininterromput presó	Fins a 1 any	10	90,9%	7	87,5%	3	42,9%	2	14,3%	3	13,6%	25	40,3%
	D'1 a 3 anys	0	0,0%	0	0,0%	2	28,6%	3	21,4%	2	9,1%	7	11,3%
	Més de 3 anys	1	9,1%	1	12,5%	2	28,6%	9	64,3%	17	77,3%	30	48,4%
7. Història de violència	No	4	36,4%	5	62,5%	2	33,3%	2	14,3%	7	33,3%	20	33,3%
	Sí	7	63,6%	3	37,5%	3	50,0%	10	71,4%	13	61,9%	36	60,0%
	?	0	0,0%	0	0,0%	1	16,7%	2	14,3%	1	4,8%	4	6,7%
8. Inici activitat delictiva	Fins a 16 anys	1	9,1%	1	12,5%	2	28,6%	4	28,6%	5	22,7%	13	21,0%
	De 17 a 30 anys	7	63,6%	5	62,5%	2	28,6%	9	64,3%	12	54,5%	35	56,5%
	Més de 30 anys	3	27,3%	2	25,0%	3	42,9%	1	7,1%	5	22,7%	14	22,6%
9. Increment gravetat	No	0	0,0%	5	62,5%	0	0,0%	1	7,1%	3	13,6%	9	14,5%
	Sí	11	100,0%	3	37,5%	6	85,7%	12	85,7%	16	72,7%	48	77,4%
	?	0	0,0%	0	0,0%	1	14,3%	1	7,1%	3	13,6%	5	8,1%
10. Conflictes amb interns	No	2	18,2%	6	75,0%	5	71,4%	2	14,3%	3	13,6%	18	29,0%
	Sí	6	54,5%	1	12,5%	2	28,6%	10	71,4%	19	86,4%	38	61,3%
	?	3	27,3%	1	12,5%	0	0,0%	2	14,3%	0	0,0%	6	9,7%
11. Incompliment mesures	No	7	63,6%	6	75,0%	6	85,7%	8	57,1%	18	81,8%	45	72,6%
	Sí	4	36,4%	2	25,0%	1	14,3%	5	35,7%	4	18,2%	16	25,8%
	?	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	7,1%	0	0,0%	1	1,6%
12. Expedients disciplinaris	No	3	27,3%	2	25,0%	3	42,9%	2	14,3%	2	9,1%	12	19,4%
	Sí	8	72,7%	6	75,0%	4	57,1%	11	78,6%	20	90,9%	49	79,0%
	?	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	7,1%	0	0,0%	1	1,6%

Avaluació RISCANVI		Grup d'estudi											
		Cercles		Col·laborador		Rebuig		Cantera		Refractari		Total	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
13. Evasions	No	10	90,9%	7	100,0%	7	100,0%	13	92,9%	22	100,0%	59	96,7%
	Sí	1	9,1%	0	0,0%	0	0,0%	1	7,1%	0	0,0%	2	3,3%
	?	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
14. Regressions	No	7	63,6%	6	75,0%	4	57,1%	6	42,9%	10	45,5%	33	53,2%
	Sí	4	36,4%	1	12,5%	3	42,9%	8	57,1%	12	54,5%	28	45,2%
	?	0	0,0%	1	12,5%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	1,6%
15. Trencament de permisos	No	8	80,0%	7	87,5%	7	100,0%	10	71,4%	22	100,0%	54	88,5%
	Sí	2	20,0%	1	12,5%	0	0,0%	4	28,6%	0	0,0%	7	11,5%
	?	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
16. Desajust infantil	No	7	63,6%	5	62,5%	5	71,4%	5	35,7%	7	33,3%	29	47,5%
	Sí	3	27,3%	3	37,5%	2	28,6%	8	57,1%	9	42,9%	25	41,0%
	?	1	9,1%	0	0,0%	0	0,0%	1	7,1%	5	23,8%	7	11,5%
17. Distància residència CP	Fins a 100 km	10	100,0%	7	100,0%	7	100,0%	11	91,7%	18	94,7%	53	96,4%
	De 100 a 300 km	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	8,3%	0	0,0%	1	1,8%
	Més de 300 km	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	5,3%	1	1,8%
18. Nivell educatiu	Baix	7	63,6%	5	62,5%	6	85,7%	11	78,6%	20	90,9%	49	79,0%
	Mitjà	4	36,4%	2	25,0%	0	0,0%	1	7,1%	2	9,1%	9	14,5%
	Alt	0	0,0%	1	12,5%	1	14,3%	2	14,3%	0	0,0%	4	6,5%
19. Problemes ocupació	No	6	54,5%	4	50,0%	4	57,1%	3	21,4%	1	4,5%	18	29,0%
	Sí	3	27,3%	2	25,0%	2	28,6%	7	50,0%	18	81,8%	32	51,6%
	?	2	18,2%	2	25,0%	1	14,3%	4	28,6%	3	13,6%	12	19,4%
20. Manca recursos econòmics	No	9	81,8%	4	57,1%	7	100,0%	5	35,7%	9	40,9%	34	55,7%
	Sí	2	18,2%	1	14,3%	0	0,0%	8	57,1%	12	54,5%	23	37,7%
	?	0	0,0%	2	28,6%	0	0,0%	1	7,1%	1	4,5%	4	6,6%

Avaluació RISCANVI		Grup d'estudi											
		Cercles		Col-laborador		Rebuig		Cantera		Refractari		Total	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
21. Absència plans de futur	No	5	45,5%	7	87,5%	6	85,7%	4	30,8%	6	27,3%	28	45,9%
	Sí	4	36,4%	0	0,0%	0	0,0%	6	46,2%	13	59,1%	23	37,7%
	?	2	18,2%	1	12,5%	1	14,3%	3	23,1%	3	13,6%	10	16,4%
22. Antecedents p família	No	6	54,5%	3	37,5%	3	50,0%	5	35,7%	13	65,0%	30	50,8%
	Sí	4	36,4%	4	50,0%	3	50,0%	9	64,3%	6	30,0%	26	44,1%
	?	1	9,1%	1	12,5%	0	0,0%	0	0,0%	1	5,0%	3	5,1%
23. Socialització problemàtica família	No	4	36,4%	2	25,0%	2	28,6%	7	50,0%	7	33,3%	22	36,1%
	Sí	6	54,5%	5	62,5%	3	42,9%	7	50,0%	11	52,4%	32	52,5%
	?	1	9,1%	1	12,5%	2	28,6%	0	0,0%	3	14,3%	7	11,5%
24. Manca suport familiar social	No	4	36,4%	7	87,5%	5	71,4%	10	71,4%	11	50,0%	37	59,7%
	Sí	2	18,2%	1	12,5%	1	14,3%	2	14,3%	7	31,8%	13	21,0%
	?	5	45,5%	0	0,0%	1	14,3%	2	14,3%	4	18,2%	12	19,4%
25. Pertinença bandes	No	10	90,9%	7	87,5%	5	71,4%	11	78,6%	17	77,3%	50	80,6%
	Sí	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	3	21,4%	4	18,2%	7	11,3%
	?	1	9,1%	1	12,5%	2	28,6%	0	0,0%	1	4,5%	5	8,1%
26. Pertinença grup social risc	No	10	90,9%	5	62,5%	7	100,0%	7	50,0%	9	40,9%	38	61,3%
	Sí	1	9,1%	2	25,0%	0	0,0%	6	42,9%	10	45,5%	19	30,6%
	?	0	0,0%	1	12,5%	0	0,0%	1	7,1%	3	13,6%	5	8,1%
27. Rol delictiu destacat	No	11	100,0%	8	100,0%	7	100,0%	13	92,9%	20	95,2%	59	96,7%
	Sí	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	7,1%	1	4,8%	2	3,3%
	?	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
28. Víctima violència de gènere	No	11	100,0%	8	100,0%	7	100,0%	14	100,0%	21	100,0%	61	100,0%
	Sí	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
	?	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%

Avaluació RISCANVI		Grup d'estudi											
		Cercles		Col·laborador		Rebuig		Cantera		Refractari		Total	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
29. Càrregues familiars actuals	No	8	72,7%	8	100,0%	6	85,7%	10	71,4%	18	81,8%	50	80,6%
	Sí	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	3	21,4%	3	13,6%	6	9,7%
	?	3	27,3%	0	0,0%	1	14,3%	1	7,1%	1	4,5%	6	9,7%
30. Abús drogues	No	10	90,9%	6	75,0%	6	85,7%	7	50,0%	9	40,9%	38	61,3%
	Sí	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	3	21,4%	9	40,9%	12	19,4%
	?	1	9,1%	2	25,0%	1	14,3%	4	28,6%	4	18,2%	12	19,4%
31. Abús alcohol	No	10	90,9%	6	75,0%	5	71,4%	10	71,4%	10	45,5%	41	66,1%
	Sí	1	9,1%	1	12,5%	0	0,0%	2	14,3%	9	40,9%	13	21,0%
	?	0	0,0%	1	12,5%	2	28,6%	2	14,3%	3	13,6%	8	12,9%
32. Trastorn mental sever	No	10	90,9%	7	87,5%	6	85,7%	11	78,6%	16	72,7%	50	80,6%
	Sí	1	9,1%	1	12,5%	1	14,3%	2	14,3%	6	27,3%	11	17,7%
	?	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	7,1%	0	0,0%	1	1,6%
33. Comportament sexual promiscu	No	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	4,5%	1	1,6%
	Sí	11	100,0%	8	100,0%	7	100,0%	14	100,0%	21	95,5%	61	98,4%
	?	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
34. Resposta limitada tractament	No	3	27,3%	1	12,5%	1	14,3%	1	7,1%	0	0,0%	6	9,7%
	Sí	2	18,2%	2	25,0%	4	57,1%	10	71,4%	22	100,0%	40	64,5%
	?	6	54,5%	5	62,5%	2	28,6%	3	21,4%	0	0,0%	16	25,8%
35. Trastorn de personalitat	No	10	90,9%	6	75,0%	5	71,4%	7	50,0%	5	22,7%	33	53,2%
	Sí	1	9,1%	2	25,0%	1	14,3%	6	42,9%	12	54,5%	22	35,5%
	?	0	0,0%	0	0,0%	1	14,3%	1	7,1%	5	22,7%	7	11,3%
36. Pobre afrontament estrès	No	1	9,1%	4	50,0%	1	14,3%	5	35,7%	1	4,5%	12	19,4%
	Sí	8	72,7%	2	25,0%	5	71,4%	6	42,9%	18	81,8%	39	62,9%
	?	2	18,2%	2	25,0%	1	14,3%	3	21,4%	3	13,6%	11	17,7%

Avaluació RISCANVI		Grup d'estudi											
		Cercles		Col·laborador		Rebuig		Cantera		Refractari		Total	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
37. Conductes autolesives	No	8	72,7%	6	75,0%	6	85,7%	10	71,4%	8	36,4%	38	61,3%
	Sí	3	27,3%	1	12,5%	1	14,3%	4	28,6%	13	59,1%	22	35,5%
	?	0	0,0%	1	12,5%	0	0,0%	0	0,0%	1	4,5%	2	3,2%
38. Actituds procriminals	No	8	72,7%	3	37,5%	5	71,4%	4	28,6%	5	22,7%	25	40,3%
	Sí	1	9,1%	1	12,5%	1	14,3%	7	50,0%	16	72,7%	26	41,9%
	?	2	18,2%	4	50,0%	1	14,3%	3	21,4%	1	4,5%	11	17,7%
39. Baix CI	Fins a 85	3	27,3%	1	12,5%	1	14,3%	2	14,3%	6	27,3%	13	21,0%
	Més de 85	7	63,6%	6	75,0%	5	71,4%	10	71,4%	15	68,2%	43	69,4%
	?	1	9,1%	1	12,5%	1	14,3%	2	14,3%	1	4,5%	6	9,7%
40. Temeritat	No	10	90,9%	4	50,0%	7	100,0%	8	57,1%	8	36,4%	37	59,7%
	Sí	0	0,0%	1	12,5%	0	0,0%	2	14,3%	9	40,9%	12	19,4%
	?	1	9,1%	3	37,5%	0	0,0%	4	28,6%	5	22,7%	13	21,0%
41. Impulsivitat i inestabilitat emocional	No	5	45,5%	2	25,0%	3	42,9%	3	21,4%	2	9,1%	15	24,2%
	Sí	4	36,4%	3	37,5%	1	14,3%	6	42,9%	19	86,4%	33	53,2%
	?	2	18,2%	3	37,5%	3	42,9%	5	35,7%	1	4,5%	14	22,6%
42. Hostilitat	No	7	63,6%	5	62,5%	5	71,4%	6	42,9%	5	22,7%	28	45,2%
	Sí	1	9,1%	0	0,0%	1	14,3%	7	50,0%	16	72,7%	25	40,3%
	?	3	27,3%	3	37,5%	1	14,3%	1	7,1%	1	4,5%	9	14,5%
43. Irresponsabilitat	No	5	45,5%	4	57,1%	4	57,1%	0	0,0%	0	0,0%	13	21,3%
	Sí	3	27,3%	2	28,6%	0	0,0%	12	85,7%	20	90,9%	37	60,7%
	?	3	27,3%	1	14,3%	3	42,9%	2	14,3%	2	9,1%	11	18,0%

Nota: Totes les variables estan presentades sobre el percentatge vàlid. És a dir, els casos sobre els quals es tenen dades o els casos que realment estan relacionats amb la variable d'estudi.

Taula 21. Descriptius del programa específic de tractament per delictes sexuals dels cinc grups

Programa específic de tractament per delictes sexuals		Grup d'estudi											
		Cercles		Col·laborador		Cantera		Refractari		Rebuig		Total	
		n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Motivacional	No	10	90,9%	5	62,5%	13	92,9%	18	81,8%	7	100,0%	53	85,5%
	Sí	1	9,1%	3	37,5%	1	7,1%	4	18,2%	0	0,0%	9	14,5%
Bàsic	No	7	63,6%	5	62,5%	13	92,9%	19	86,4%	4	57,1%	48	77,4%
	Sí	4	36,4%	3	37,5%	1	7,1%	3	13,6%	3	42,9%	14	22,6%
Intensiu	No	1	9,1%	0	0,0%	1	7,1%	15	68,2%	2	28,6%	19	30,6%
	Sí	10	90,9%	8	100,0%	13	92,9%	7	31,8%	5	71,4%	43	69,4%
Manteniment	No	1	9,1%	2	25,0%	3	21,4%	21	95,5%	2	28,6%	29	46,8%
	Sí	10	90,9%	6	75,0%	11	78,6%	1	4,5%	5	71,4%	33	53,2%
Atenció externa	No	5	45,5%	3	37,5%	14	100,0%	22	100,0%	6	85,7%	50	80,6%
	Sí	6	54,5%	5	62,5%	0	0,0%	0	0,0%	1	14,3%	12	19,4%
Trajectòria de programes específics per delictes sexuals fets	Cap	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	11	50,0%	1	14,3%	12	19,4%
	Només motivacional	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	2	9,1%	0	0,0%	2	3,2%
	Només bàsic	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	4,5%	1	14,3%	2	3,2%
	Només intensiu	0	0,0%	0	0,0%	2	14,3%	4	18,2%	0	0,0%	6	9,7%
	Només manteniment	1	9,1%	0	0,0%	1	7,1%	0	0,0%	0	0,0%	2	3,2%
	Només externa	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
	Mo+B	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	4,5%	0	0,0%	1	1,6%
	Mo+I	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	4,5%	0	0,0%	1	1,6%
	B+I	1	9,1%	0	0,0%	0	0,0%	1	4,5%	0	0,0%	2	3,2%
	B+I+Ma	2	18,2%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	14,3%	3	4,8%
	B+Ma	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
	B+E	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
	I+Ma	2	18,2%	2	25,0%	10	71,4%	1	4,5%	3	42,9%	18	29,0%
	I+E	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
	I+Ma+E	4	36,4%	3	37,5%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	7	11,3%
	B+I+Ma+E	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	1	14,3%	1	1,6%
Mo+B+I	0	0,0%	2	25,0%	1	7,1%	0	0,0%	0	0,0%	3	4,8%	
Mo+B+I+Ma+E	1	9,1%	1	12,5%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	2	3,2%	

Nota: Mo = motivacional; B = bàsic; I = intensiu; Ma = manteniment; E = atenció externa.

Programa específic de tractament per delictes sexuals	Grup d'estudi											
	Cercles		Col-laborador		Cantera		Refractari		Rebuig		Total	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%

Totes les variables estan presentades sobre el percentatge vàlid. És a dir, els casos sobre els quals es tenen dades o els casos que realment estan relacionats amb la variable d'estudi.

Taula 22. Comparacions de les variables numèriques personals, penals, penitenciàries i de tractament entre els cinc grups

Variables	n	Mitjana	Desviació estàndard	Variables	Suma quadrats	gl	Mitjana quadràtica	F	p	
Variables personals				Variables personals						
Nombre de fills	Cercles	9	,56	,726	Entre grups	8,372	4	2,093	1,663	,176
	Col-laborador	6	1,83	1,941	Dins grups	54,107	43	1,258		
	Cantera	10	1,10	,876	Total	62,479	47			
	Refractari	16	,81	1,223						
	Rebuig	7	,43	,535						
	Total	48	,90	1,153						
Variables penals				Variables penals						
Total pena	Cercles	11	6244,82	4438,208	Entre grups	153414250	4	38353562,584	3,857	,008
	Col-laborador	8	4025,00	2951,494	Dins grups	566832741	57	9944434,056		
	Cantera	14	3197,29	1760,173	Total	720246992	61			
	Refractari	22	2954,77	2736,970						
	Rebuig	7	7102,86	4306,754						
	Total	62	4199,68	3436,179						
Edat delictes pena base	Cercles	11	32,82	7,757	Entre grups	172	4	43	0,495	0,7392
	Col-laborador	8	27,75	10,485	Dins grups	494716,2%	5700,0%	8679,2%		
	Cantera	14	29,29	9,786	Total	5119,1	61,0			

Variables	n	Mitjana	Desviació estàndard	
Refractari	22	28,55	9,506	
Rebuig	7	30,43	8,502	
Total	62	29,58	9,161	
<hr/>				
Edat en sortir del centre	Cercles	8	46,38	6,186
	Col·laborador	4	40,75	15,586
	Cantera	14	39,00	12,184
	Refractari	22	37,09	11,426
	Rebuig	7	47,57	4,721
	Total	55	40,53	11,152
<hr/>				
Edat del primer ingrés penitenciari	Cercles	11	30,91	8,312
	Col·laborador	8	32,38	15,352
	Cantera	14	25,07	7,269
	Refractari	22	26,14	9,088
	Rebuig	7	30,86	9,442
	Total	62	28,08	9,748
<hr/>				
Nombre d'ingressos anteriors	Cercles	11	,27	,647
	Col·laborador	8	,13	,354
	Cantera	14	,79	,975
	Refractari	22	,82	1,097
	Rebuig	7	,57	1,134
	Total	62	,60	,949

Variables	Suma quadrats	gl	Mitjana quadràtica	F	p
<hr/>					
Edat en sortir del centre	Entre grups	4	228,388	1,968	,114
	Dins grups	50	116,043		
	Total	54	6715,709		
<hr/>					
Edat del primer ingrés penitenciari	Entre grups	4	124,859	1,344	,265
	Dins grups	57	92,933		
	Total	61	5796,597		
<hr/>					
Nombre d'ingressos anteriors	Entre grups	4	1,130	1,277	,290
	Dins grups	57	,884		
	Total	61	54,919		

Variables	n	Mitjana	Desviació estàndard	
Nre. total delictes de la pena base	Cercles	11	4,18	4,916
	Col·laborador	8	1,88	1,458
	Cantera	14	2,64	1,646
	Refractari	22	2,91	2,245
	Rebuig	7	2,00	1,291
	Total	62	2,84	2,687
Nre. delictes sexuals pena base	Cercles	11	1,82	1,250
	Col·laborador	8	1,25	,707
	Cantera	14	1,14	,363
	Refractari	22	1,27	,631
	Rebuig	7	1,71	1,254
	Total	62	1,39	,837
Nre. delictes VIGE pena base	Cercles	11	0,00	0,000
	Col·laborador	8	0,00	0,000
	Cantera	14	,07	,267
	Refractari	22	,05	,213
	Rebuig	7	0,00	0,000
	Total	62	,03	,178
Nre. delictes NO violents pena base	Cercles	11	1,00	2,683
	Col·laborador	8	1,25	2,816
	Cantera	14	,43	,756
	Refractari	22	,82	2,174
	Rebuig	7	,29	,756
	Total	62	,76	1,997

Variables	Suma quadrats	gl	Mitjana quadràtica	F	p
Nre. total delictes de la pena base	Entre grups	4	8,211	1,148	,343
	Dins grups	57	7,150		
	Total	61			
Nre. delictes sexuals pena base	Entre grups	4	1,017	1,500	,214
	Dins grups	57	,678		
	Total	61			
Nre. delictes VIGE pena base	Entre grups	4	,013	,396	,810
	Dins grups	57	,033		
	Total	61			
Nre. delictes NO violents pena base	Entre grups	4	1,435	,344	,847
	Dins grups	57	4,169		
	Total	61			

Variables	n	Mitjana	Desviació estàndard	
Nre. altres delictes violents pena base	Cercles	11	1,36	2,420
	Col·laborador	8	,25	,707
	Cantera	14	1,00	1,240
	Refractari	22	,77	,973
	Rebuig	7	,43	1,134
	Total	62	,82	1,385

Variables penitenciàries				
Nombre de dependències	Cercles	11	36,18	18,143
	Col·laborador	8	26,63	27,087
	Cantera	14	29,64	14,558
	Refractari	22	38,55	24,705
	Rebuig	7	35,57	39,051
	Total	62	34,24	23,737

Dependències conflictives	Cercles	11	3,00	5,060
	Col·laborador	8	12,25	27,608
	Cantera	14	5,07	4,104
	Refractari	22	20,77	21,114
	Rebuig	7	4,43	11,717
	Total	62	11,13	17,928

Suma dies dep. conflictives	Cercles	7	27,57	36,963
	Col·laborador	6	74,00	157,063
	Cantera	13	98,85	116,797
	Refractari	19	282,32	291,749
	Rebuig	1	342,00	

Variables		Suma quadrats	gl	Mitjana quadràtica	F	p
Nre. altres delictes violents pena base	Entre grups	7,425	4	1,856	,965	,434
	Dins grups	109,623	57	1,923		
	Total	117,048	61			

Variables penitenciàries						
Nombre de dependències	Entre grups	1221,476	4	305,369	,525	,718
	Dins grups	33149,894	57	581,577		
	Total	34371,371	61			

Dependències conflictives	Entre grups	3610,961	4	902,740	3,217	,019
	Dins grups	15996,006	57	280,632		
	Total	19606,968	61			

Suma dies dep. conflictives	Entre grups	531579,1	4	132894,774	2,982	,030
	Dins grups	1827351,5	41	44569,549		
	Total	2358930,6	45			

Variables	n	Mitjana	Desviació estàndard
Total	46	165,83	228,956
Nombre d'incidents molt greus (108)	Cercles	8	1,63
	Col·laborador	4	7,25
	Cantera	11	3,82
	Refractari	19	10,89
	Rebuig	3	6,00
	Total	45	6,87
Nombre d'incidents greus (109)	Cercles	8	2,38
	Col·laborador	5	8,20
	Cantera	11	5,64
	Refractari	19	8,53
	Rebuig	4	7,50
	Total	47	6,68
Nombre regressions a 1r grau	Cercles	0	
	Col·laborador	1	2,00
	Cantera	4	1,00
	Refractari	10	2,10
	Rebuig	1	2,00
	Total	16	1,81
Nombre regressions a 2n grau	Cercles	4	2,00
	Col·laborador	1	1,00
	Cantera	5	1,00
	Refractari	0	
	Rebuig	2	1,00
	Total	12	1,33

Variables		Suma quadrats	gl	Mitjana quadràtica	F	p
Nombre d'incidents molt greus (108)	Entre grups	633,149	4	158,287	3,894	,009
	Dins grups	1626,051	40	40,651		
	Total	2259,200	44			
Nombre d'incidents greus (109)	Entre grups	239,255	4	59,814	1,498	,220
	Dins grups	1676,957	42	39,928		
	Total	1916,213	46			
Nombre regressions a 1r grau	Entre grups	3,538	3	1,179	1,298	,320
	Dins grups	10,900	12	,908		
	Total	14,438	15			
Nombre regressions a 2n grau	Entre grups	2,667	3	,889	1,185	,375
	Dins grups	6,000	8	,750		
	Total	8,667	11			

Variables		n	Mitjana	Desviació estàndard
Nombre permisos ordinaris sol·licitats	Cercles	10	54,90	37,266
	Col·laborador	8	30,75	20,506
	Cantera	13	19,23	15,675
	Refractari	13	4,23	4,604
	Rebuig	7	50,00	28,804
	Total	51	28,43	29,204
Nombre permisos ordinaris favorables	Cercles	10	30,40	20,609
	Col·laborador	7	18,29	10,843
	Cantera	5	21,60	8,792
	Refractari	1	2,00	
	Rebuig	6	26,17	7,679
	Total	29	24,10	15,013
Variables tractament				
Pes percentual de les valoracions C i D respecte el total	Cercles	11	20,791	11,2020
	Col·laborador	8	29,813	15,4570
	Cantera	14	41,329	19,0576
	Refractari	22	60,864	25,3523
	Rebuig	7	14,743	10,1081
	Total	62	40,129	25,8349
Nre. total activitats	Cercles	11	75,27	33,497
	Col·laborador	8	48,25	19,300
	Cantera	14	50,64	23,670
	Refractari	22	39,68	27,223
	Rebuig	7	58,57	37,242

Variables		Suma quadrats	gl	Mitjana quadràtica	F	p
Nombre permisos ordinaris sol·licitats	Entre grups	19019,494	4	4754,874	9,259	,000
	Dins grups	23623,015	46	513,544		
	Total	42642,510	50			
Nombre permisos ordinaris favorables	Entre grups	1178,828	4	294,707	1,378	,271
	Dins grups	5131,862	24	213,828		
	Total	6310,690	28			
Variables tractament						
Pes percentual de les valoracions C i D respecte el total	Entre grups	18954,713	4	4738,678	12,413	,000
	Dins grups	21759,374	57	381,743		
	Total	40714,088	61			
N total activitats	Entre grups	9731,391	4	2432,848	3,082	,023
	Dins grups	44995,383	57	789,393		
	Total	54726,774	61			

Variables	n	Mitjana	Desviació estàndard	
Total	62	51,71	29,953	
Nombre entrevistes educador/a	Cercles	11	113,18	103,395
	Col·laborador	8	58,50	23,940
	Cantera	14	48,36	33,761
	Refractari	22	28,05	19,617
	Rebuig	7	72,14	54,837
	Total	62	56,65	58,349
Nombre entrevistes jurista	Cercles	11	20,45	16,627
	Col·laborador	8	23,63	18,769
	Cantera	14	18,29	11,083
	Refractari	22	11,91	10,188
	Rebuig	7	12,29	12,539
	Total	62	16,42	13,527
Nombre entrevistes psicòleg/oga	Cercles	11	59,64	39,996
	Col·laborador	8	36,88	18,357
	Cantera	14	26,57	22,613
	Refractari	22	32,91	81,224
	Rebuig	7	37,14	22,792
	Total	62	37,21	53,437
Nombre entrevistes treballador/a social	Cercles	11	67,45	24,333
	Col·laborador	8	46,63	24,628
	Cantera	14	49,50	33,015
	Refractari	22	20,73	19,862
	Rebuig	7	60,43	43,077
	Total	62	43,34	32,407

Variables		Suma quadrats	gl	Mitjana quadràtica	F	p
Nombre entrevistes educador/a	Entre grups	55825,531	4	13956,383	5,239	,001
	Dins grups	151858,66	57	2664,187		
	Total	207684,19	61			
Nombre entrevistes jurista	Entre grups	1210,391	4	302,598	1,733	,155
	Dins grups	9950,706	57	174,574		
	Total	11161,097	61			
Nombre entrevistes psicòleg/oga	Entre grups	7524,750	4	1881,187	,643	,634
	Dins grups	166663,52	57	2923,921		
	Total	174188,27	61			
Nombre entrevistes treballador/a social	Entre grups	20307,707	4	5076,927	6,614	,000
	Dins grups	43754,180	57	767,617		
	Total	64061,887	61			

Taula 23. Comparacions de les variables personals entre el grup Cercles i el grup Col·laborador

Variables personals		Grup d'estudi				χ^2	p
		Cercles		Col·laborador			
		n	% columna	n	% columna		
Estrangers	Espanyol	10	90,9%	7	87,5%	0,057	0,811
	Estranger	1	9,1%	1	12,5%		
Àrea geogràfica	Espanya	10	90,9%	7	87,5%	2,108	0,348
	Magrib	0	0,0%	1	12,5%		
	Centre i Sud-amèrica	1	9,1%	0	0,0%		
Residència	Resideix a Catalunya	11	100,0%	8	100,0%	-	-
	Sense domicili/fora de Catalunya	0	0,0%	0	0,0%		
Estudis	Estudis primaris	2	18,2%	4	50,0%	4,232	0,121
	ESO/equivalent	8	72,7%	2	25,0%		
	Batxillerat/equivalent	0	0,0%	0	0,0%		
	Universitat/equivalent	1	9,1%	2	25,0%		
Coneixement del català	No l'entén	1	11,1%	1	16,7%	0,104	0,949
	L'entén	3	33,3%	2	33,3%		
	S'hi expressa	5	55,6%	3	50,0%		
Coneixement del castellà	No l'entén	0	0,0%	0	0,0%	0,096	0,756
	L'entén	1	11,1%	1	16,7%		
	S'hi expressa	8	88,9%	5	83,3%		
Fills	No	6	54,5%	2	33,3%	0,701	0,402
	Sí	5	45,5%	4	66,7%		
Té expedient d'expulsió?	No	0	0,0%	1	12,5%	2,108	0,348
	Sí	1	9,1%	0	0,0%		
	No procedeix	10	90,9%	7	87,5%		

Taula 24. Comparacions de les variables penals entre el grup Cercles i el grup Col·laborador

Variables penals		Grup d'estudi				χ^2	p
		Cercles		Col·laborador			
		n	% columna	n	% columna		
Antecedents penitenciaris	No	9	81,8%	7	87,5%	0,112	0,737
	Sí	2	18,2%	1	12,5%		
Temps condemna (10 anys)	Menys de 10 anys	3	27,3%	5	62,5%	2,358	0,125
	Més de 10 anys	8	72,7%	3	37,5%		
Temps de condemna (3-6 anys)	Fins 3 anys	1	9,1%	0	0,0%	0,833	0,659
	De 3 a 6 anys	2	18,2%	2	25,0%		
	Més de 6 anys	8	72,7%	6	75,0%		
Tipus pena	Presó	10	90,9%	7	87,5%	0,057	0,811
	Presó + llibertat vigilada	1	9,1%	1	12,5%		
Responsabilitat civil	No	4	36,4%	0	0,0%	2,424	0,119
	Sí	7	63,6%	5	100,0%		
Ordre de protecció a la víctima (OPV)	No	7	63,6%	3	37,5%	1,269	0,260
	Sí	4	36,4%	5	62,5%		

Taula 25. Comparacions de les variables penals entre el grup Cercles i el grup Col·laborador

Variables penitenciàries		Grup d'estudi				χ^2	p
		Cercles		Col·laborador			
		n	% columna	n	% columna		
Presó preventiva	No	3	27,3%	2	25,0%	0,012	0,912
	Sí	8	72,7%	6	75,0%		
Llibertat provisional	No	8	72,7%	6	75,0%	0,012	0,912
	Sí	3	27,3%	2	25,0%		
Té algun trasllat fora de Catalunya?	No	11	100,0%	8	100,0%	-	-
	Sí	0	0,0%	0	0,0%		
Tipus d'ingrés del penat	Ingrés de llibertat	10	90,9%	8	100,0%	0,768	0,381
	Ingrés voluntari	1	9,1%	0	0,0%		
	Altres tipus d'ingrés	0	0,0%	0	0,0%		
Classificació inicial	1r grau o art. 10 LOGP	0	0,0%	1	12,5%	1,451	0,228
	2n grau	11	100,0%	7	87,5%		
	3r grau	0	0,0%	0	0,0%		
	No classificat	0	0,0%	0	0,0%		
Ubicacions agrupades	20 dependències o més	8	72,7%	3	37,5%	2,392	0,302
	De 10 a 19 dependències	2	18,2%	3	37,5%		
	De 5 a 9 dependències	1	9,1%	2	25,0%		
Ha passat per mòduls conflictius?	No	4	36,4%	2	25,0%	0,277	0,599
	Sí	7	63,6%	6	75,0%		
Expedients disciplinaris	No	2	18,2%	2	25,0%	0,130	0,719
	Sí	9	81,8%	6	75,0%		
Trencaments	No	10	90,9%	7	87,5%	0,057	0,811
	Sí	1	9,1%	1	12,5%		
Regressió 1r grau	No	11	100,0%	7	87,5%	1,451	0,228
	Sí	0	0,0%	1	12,5%		
Regressió 2n grau	No	7	63,6%	7	87,5%	1,36	0,243
	Sí	4	36,4%	1	12,5%		
Gaudiment de permisos ordinaris	No	1	9,1%	1	12,5%	0,570	0,811
	Sí	10	90,9%	7	87,5%		
Ha passat per 3r grau?	No	2	18,2%	5	62,5%	3,909	0,048
	Sí	9	81,8%	3	37,5%		
Última classificació en la sortida de llibertat definitiva	1r grau	0	0,0%	0	0,0%	1,238	0,539
	2n grau	1	20,0%	2	50,0%		
	3r grau	3	60,0%	1	25,0%		
	Llibertat condicional	1	20,0%	1	25,0%		
Tipus de primera sortida	3r grau	7	63,6%	2	25,0%	2,851	0,240
	Llibertat definitiva (de 2n o 1r grau)	1	9,1%	2	25,0%		
Revocació de la llibertat condicional	En 2n o 1r grau	3	27,3%	4	50,0%	-	-
	No	10	100,0%	8	100,0%		
	Sí	0	0,0%	0	0,0%		

Taula 26. Comparacions de les variables tractamentals entre el grup Cercles i el grup Col·laborador

Variables de tractament		Grup d'estudi				χ^2	p
		Cercles		Col·laborador			
		n	% columna	n	% columna		
Motivacional	No	10	90,9%	5	62,5%	2,249	0,134
	Sí	1	9,1%	3	37,5%		
Bàsic	No	7	63,6%	5	62,5%	0,003	0,960
	Sí	4	36,4%	3	37,5%		
Intensiu	No	1	9,1%	0	0,0%	0,768	0,381
	Sí	10	90,9%	8	100,0%		
Manteniment	No	1	9,1%	2	25,0%	0,882	0,348
	Sí	10	90,9%	6	75,0%		
Atenció externa	No	5	45,5%	3	37,5%	0,120	0,729
	Sí	6	54,5%	5	62,5%		
Trajectòria de programes específics per delictes sexuals fets	Cap	0	0,0%	0	0,0%	5,814	0,444
	Només manteniment	1	9,1%	0	0,0%		
	B+I	1	9,1%	0	0,0%		
	B+I+Ma	2	18,2%	0	0,0%		
	I+Ma	2	18,2%	2	25,0%		
	I+Ma+E	4	36,4%	3	37,5%		
	Mo+B+I	0	0,0%	2	25,0%		
Mo+B+I+Ma+E	1	9,1%	1	12,5%			

Nota. Mo = motivacional; B = bàsic; I = intensiu; Ma = manteniment; E = atenció externa.

Taula 27. Comparacions del nivell de risc entre el grup Cercles i el grup Col·laborador

Valoració del risc		Grup d'estudi				χ^2	p
		Cercles		Col·laborador			
		n	% columna	n	% columna		
Reincidència sexual (Static-99)	Baix	1	10,0%	1	50,0%	3,000	0,392
	Mitjà-baix	3	30,0%	1	50,0%		
	Mitjà-alt	3	30,0%	0	0,0%		
	Alt	3	30,0%	0	0,0%		
Violència sexual futura (SVR-20)	Baix	0	0,0%	1	33,3%	3,987	0,136
	Mitjà	8	80,0%	2	66,7%		
	Alt	2	20,0%	0	0,0%		
Violència autodirigida (RisCanvi-C)	Baix	4	40,0%	3	37,5%	1,795	0,408
	Mitjà	4	40,0%	4	50,0%		
	Alt	2	20,0%	1	12,5%		
Violència intrainstitucional (RisCanvi-C)	Baix	3	30,0%	4	50,0%	3,822	0,148
	Mitjà	5	50,0%	3	37,5%		
	Alt	2	20,0%	1	12,5%		
Reincidència violenta (RisCanvi-C)	Baix	2	20,0%	4	50,0%	1,770	0,413
	Mitjà	7	70,0%	1	12,5%		
	Alt	1	10,0%	3	37,5%		
Trencament de condemna (RisCanvi-C)	Baix	7	70,0%	6	75,0%	2,112	0,348
	Mitjà	2	20,0%	1	12,5%		
	Alt	1	10,0%	1	12,5%		

Taula 28. Comparacions dels ítems del RisCanvi-C entre el grup Cercles i el grup Col·laborador

Ítems RisCanvi-C		Grup d'estudi				χ^2	p
		Cercles		Col·laborador			
		n	% columna	n	% columna		
1. Delicte violent	No	0	0,00%	0	0,00%	-	-
	Sí	11	100,00%	8	100,00%		
	?	0	0,00%	0	0,00%		
2. Edat en el delicte	Fins a 22 anys	1	9,10%	2	25,00%	1,907	0,385
	De 23 a 28 anys	4	36,40%	4	50,00%		
	Més de 28 anys	6	54,50%	2	25,00%		
3. Intoxicació delicte	No	8	72,70%	7	87,50%	1,634	0,442
	Sí	2	18,20%	0	0,00%		
	?	1	9,10%	1	12,50%		
4. Víctimes amb lesions	0 víctimes	2	18,20%	1	12,50%	1,289	0,525
	1 víctima	4	36,40%	5	62,50%		
	Més d'1 víctima	5	45,50%	2	25,00%		
5. Durada de la pena	Fins a 2 anys	1	9,10%	0	0,00%	0,833	0,659
	De 2 a 6 anys	2	18,20%	2	25,00%		
	Més de 6 anys	8	72,70%	6	75,00%		
6. Temps ininterromput presó	Fins a 1 any	10	90,90%	7	87,50%	0,057	0,811
	D'1 a 3 anys	0	0,00%	0	0,00%		
	Més de 3 anys	1	9,10%	1	12,50%		
7. Història de violència	No	4	36,40%	5	62,50%	1,269	0,260
	Sí	7	63,60%	3	37,50%		
	?	0	0,00%	0	0,00%		
8. Inici activitat delictiva	Fins a 16 anys	1	9,10%	1	12,50%	0,061	0,970
	De 17 a 30 anys	7	63,60%	5	62,50%		
	Més de 30 anys	3	27,30%	2	25,00%		
9. Increment gravetat	No	0	0,00%	5	62,50%	9,330	0,002
	Sí	11	100,00%	3	37,50%		
	?	0	0,00%	0	0,00%		
10. Conflictes amb interns	No	2	18,20%	6	75,00%	6,254	0,044
	Sí	6	54,50%	1	12,50%		
	?	3	27,30%	1	12,50%		
11. Incompliment mesures	No	7	63,60%	6	75,00%	0,277	0,599
	Sí	4	36,40%	2	25,00%		
	?	0	0,00%	0	0,00%		
12. Expedients disciplinaris	No	3	27,30%	2	25,00%	0,012	0,912
	Sí	8	72,70%	6	75,00%		
	?	0	0,00%	0	0,00%		
13. Evasions	No	10	90,90%	7	100,00%	0,674	0,412
	Sí	1	9,10%	0	0,00%		
	?	0	0,00%	0	0,00%		
14. Regressions	No	7	63,60%	6	75,00%	2,465	0,292
	Sí	4	36,40%	1	12,50%		
	?	0	0,00%	1	12,50%		
15. Trencament de permisos	No	8	80,00%	7	87,50%	0,180	0,671
	Sí	2	20,00%	1	12,50%		
	?	0	0,00%	0	0,00%		
16. Desajust infantil	No	7	63,60%	5	62,50%	0,882	0,644
	Sí	3	27,30%	3	37,50%		
	?	1	9,10%	0	0,00%		

Ítems RisCanvi-C		Grup d'estudi				χ^2	p
		Cercles		Col·laborador			
		n	% columna	n	% columna		
17. Distància residència CP	Fins a 100 km	10	100,00%	7	100,00%	-	-
	De 100 a 300 km	0	0,00%	0	0,00%		
	Més de 300 km	0	0,00%	0	0,00%		
18. Nivell educatiu	Baix	7	63,60%	5	62,50%	1,565	0,457
	Mitjà	4	36,40%	2	25,00%		
	Alt	0	0,00%	1	12,50%		
19. Problemes ocupació	No	6	54,50%	4	50,00%	0,130	0,937
	Sí	3	27,30%	2	25,00%		
	?	2	18,20%	2	25,00%		
20. Manca recursos econòmics	No	9	81,80%	4	57,10%	3,542	0,170
	Sí	2	18,20%	1	14,30%		
	?	0	0,00%	2	28,60%		
21. Absència plans de futur	No	5	45,50%	7	87,50%	4,300	0,116
	Sí	4	36,40%	0	0,00%		
	?	2	18,20%	1	12,50%		
22. Antecedents p família	No	6	54,50%	3	37,50%	0,540	0,763
	Sí	4	36,40%	4	50,00%		
	?	1	9,10%	1	12,50%		
23. Socialització problemàtica família	No	4	36,40%	2	25,00%	0,291	0,865
	Sí	6	54,50%	5	62,50%		
	?	1	9,10%	1	12,50%		
24. Manca suport familiar social	No	4	36,40%	7	87,50%	5,823	0,054
	Sí	2	18,20%	1	12,50%		
	?	5	45,50%	0	0,00%		
25. Pertinença bandes	No	10	90,90%	7	87,50%	0,057	0,811
	Sí	0	0,00%	0	0,00%		
	?	1	9,10%	1	12,50%		
26. Pertinença grup social risc	No	10	90,90%	5	62,50%	2,591	0,274
	Sí	1	9,10%	2	25,00%		
	?	0	0,00%	1	12,50%		
27. Rol delictiu destacat	No	11	100,00%	8	100,00%	-	-
	Sí	0	0,00%	0	0,00%		
	?	0	0,00%	0	0,00%		
28. Víctima violència de gènere	No	11	100,00%	8	100,00%	-	-
	Sí	0	0,00%	0	0,00%		
	?	0	0,00%	0	0,00%		
29. Càrregues familiars actuals	No	8	72,70%	8	100,00%	2,591	0,107
	Sí	0	0,00%	0	0,00%		
	?	3	27,30%	0	0,00%		
30. Abús drogues	No	10	90,90%	6	75,00%	0,882	0,384
	Sí	0	0,00%	0	0,00%		
	?	1	9,10%	2	25,00%		
31. Abús alcohol	No	10	90,90%	6	75,00%	1,565	0,457
	Sí	1	9,10%	1	12,50%		
	?	0	0,00%	1	12,50%		
32. Trastorn mental sever	No	10	90,90%	7	87,50%	0,057	0,811
	Sí	1	9,10%	1	12,50%		
	?	0	0,00%	0	0,00%		
33. Comportament sexual promiscu	No	0	0,00%	0	0,00%	-	-
	Sí	11	100,00%	8	100,00%		
	?	0	0,00%	0	0,00%		
34. Resposta limitada tractament	No	3	27,30%	1	12,50%	0,633	0,729
	Sí	2	18,20%	2	25,00%		
	?	6	54,50%	5	62,50%		
35. Trastorn de	No	10	90,90%	6	75,00%	0,882	0,348

Ítems RisCanvi-C		Grup d'estudi				χ^2	p
		Cercles		Col·laborador			
		n	% columna	n	% columna		
personalitat	Sí	1	9,10%	2	25,00%		
	?	0	0,00%	0	0,00%		
36. Pobre afrontament estrès	No	1	9,10%	4	50,00%	5,052	0,08
	Sí	8	72,70%	2	25,00%		
	?	2	18,20%	2	25,00%		
37. Conductes autolesives	No	8	72,70%	6	75,00%	1,858	0,395
	Sí	3	27,30%	1	12,50%		
	?	0	0,00%	1	12,50%		
38. Actituds procrimals	No	8	72,70%	3	37,50%	2,529	0,282
	Sí	1	9,10%	1	12,50%		
	?	2	18,20%	4	50,00%		
39. Baix CI	Fins a 85	3	27,30%	1	12,50%	0,619	0,743
	Més de 85	7	63,60%	6	75,00%		
	?	1	9,10%	1	12,50%		
40. Temeritat	No	10	90,90%	4	50,00%	4,203	0,122
	Sí	0	0,00%	1	12,50%		
	?	1	9,10%	3	37,50%		
41. Impulsivitat i inestabilitat emocional	No	5	45,50%	2	25,00%	1,184	0,553
	Sí	4	36,40%	3	37,50%		
	?	2	18,20%	3	37,50%		
42. Hostilitat	No	7	63,60%	5	62,50%	0,882	0,644
	Sí	1	9,10%	0	0,00%		
	?	3	27,30%	3	37,50%		
43. Irresponsabilitat	No	5	45,50%	4	57,10%	0,444	0,801
	Sí	3	27,30%	2	28,60%		
	?	3	27,30%	1	14,30%		

Taula 29. Comparacions de les variables numèriques personals, penals, penitenciàries i de tractament entre el grup Cercles i el grup Col·laborador

Variables de comparació	Grup d'estudi						U	p
	Cercles			Col·laborador				
	n	m	DE	n	m	DE		
Edat delictes pena base	11	32,82	7,757	8	27,75	10,485	22,500	,075
Edat en sortir del centre	8	46,38	6,186	4	40,75	15,586	8,000	,173
Edat del primer ingrés penitenciari	11	30,91	8,312	8	32,38	15,352	38,500	,649
Nre. de fills	9	,56	,726	6	1,83	1,941	16,000	,167
Nre. d'ingressos anteriors	11	,27	,647	8	,13	,354	41,000	,696
Nre. d'ingressos posteriors	11	,00	,000	8	,00	,000	44,000	1,000
Total pena	11	6244,82	4438,208	8	4025,00	2951,494	30,000	,254
Nre. total delictes pena base	11	4,18	4,916	8	1,88	1,458	31,000	,254
Nre. delictes sexuals pena base	11	1,82	1,250	8	1,25	,707	33,000	,241
Nre. delictes violència de gènere pena base	11	,00	,000	8	,00	,000	44,000	1,000
Nre. delictes no violents pena base	11	1,00	2,683	8	1,25	2,816	44,000	1,000
Nre. altres delictes violents pena base	11	1,36	2,420	8	,25	,707	29,500	,146
Nre. de dependències	11	36,18	18,143	8	26,63	27,087	30,000	,247
Dependències conflictives	11	3,00	5,060	8	12,25	27,608	38,000	,611
Suma dies dep. conflictives	7	27,57	36,963	6	74,00	157,063	20,500	,943
Nre. d'incidents molt greus	8	1,63	1,408	4	7,25	6,238	6,000	,058
Nre. d'incidents greus	8	2,38	1,061	5	8,20	10,035	14,500	,406
Nre. regressions a 1r grau	0	-	-	1	2,00	-	-	-
Nre. regressions a 2n grau	4	2,00	1,414	1	1,00	-	1,000	,429
Nre. permisos ordinaris sol·licitats	10	54,90	37,266	8	30,75	20,506	27,000	,248
Nre. permisos ordinaris favorables	10	30,40	20,609	7	18,29	10,843	21,000	,170
Nre. entrevistes educador/a	11	113,18	103,395	8	58,50	23,940	26,000	,137
Nre. entrevistes jurista	11	20,45	16,627	8	23,63	18,769	39,500	,710
Nre. entrevistes psicòleg/oga	11	59,64	39,996	8	36,88	18,357	30,000	,248
Nre. entrevistes treballador/a social	11	67,45	24,333	8	46,63	24,628	23,500	,090
Nre. de valoracions SAM	11	58,18	22,400	8	32,13	14,837	16,000	,021
Nre. de valoracions SAM C i D	11	11,00	6,542	8	10,50	8,635	40,000	,740
Pes percentual de les valoracions C i D respecte el total	11	20,791	11,2020	8	29,813	15,4570	29,000	,215
Nre. total activitats	11	75,27	33,497	8	48,25	19,300	20,500	,052
Nre. programes drogues	11	,45	,820	8	,25	,707	38,000	,697
Nre. programes salut mental	11	,00	,000	8	,13	,354	38,500	,241
Nre. programes violència de gènere	11	,00	,000	8	,00	,000	44,000	1,000
Nre. programes delictes violents	11	,00	,000	8	,00	,000	44,000	1,000

Nota. U = Prova U de Mann-Whitney.

Taula 30. Comparacions de les variables personals entre el grup Cercles + Col-laborador i el grup Rebuig

Variables personals		Grup d'estudi				χ^2	p
		Cercles + Col-laborador		Rebuig			
		n	% columna	n	% columna		
Estrangers	Espanyol	17	89,5%	7	100,0%	,798	,372
	Estranger	2	10,5%	0	0,0%		
Àrea geogràfica	Espanya	17	89,5%	7	100,0%	,798	,671
	Magrib	1	5,3%	0	0,0%		
	Centre i Sud-amèrica	1	5,3%	0	0,0%		
Residència	Resideix a Catalunya	19	100,0%	7	100,0%	-	-
	Sense domicili/fora de Catalunya	0	0,0%	0	0,0%		
Estudis	Estudis primaris	6	31,6%	3	42,9%	,293	,864
	ESO/equivalent	10	52,6%	3	42,9%		
	Batxillerat/equivalent	0	0,0%	0	0,0%		
	Universitat/equivalent	3	15,8%	1	14,3%		
Coneixement del català	No l'entén	2	13,3%	2	50,0%	2,621	,270
	L'entén	5	33,3%	1	25,0%		
	S'hi expressa	8	53,3%	1	25,0%		
Coneixement del castellà	No l'entén	0	0,0%	0	0,0%	,596	,440
	L'entén	2	13,3%	0	0,0%		
	S'hi expressa	13	86,7%	4	100,0%		
Fills	No	8	47,1%	4	57,1%	,202	,653
	Sí	9	52,9%	3	42,9%		
Té expedient d'expulsió?	No	1	5,3%	0	0,0%	,798	,671
	Sí	1	5,3%	0	0,0%		
	No procedeix	17	89,5%	7	100,0%		

Taula 31. Comparacions de les variables penals entre el grup Cercles + Col-laborador i el grup Rebuig

Variables penals		Grup d'estudi				χ^2	p
		Cercles + Col-laborador		Rebuig			
		n	% columna	n	% columna		
Antecedents penitenciaris	No	16	84,2%	4	66,7%	,877	,349
	Sí	3	15,8%	2	33,3%		
Temps condemna (10 anys)	Menys de 10 anys	8	42,1%	1	14,3%	1,749	,186
	Més de 10 anys	11	57,9%	6	85,7%		
Temps de condemna (3-6 anys)	Fins 3 anys	1	5,3%	1	14,3%	2,111	,348
	De 3 a 6 anys	4	21,1%	0	0,0%		
	Més de 6 anys	14	73,7%	6	85,7%		
Tipus pena	Presó	17	89,5%	7	100,0%	,798	,372
	Presó + llibertat vigilada	2	10,5%	0	0,0%		
Responsabilitat civil	No	4	25,0%	2	33,3%	,153	,696
	Sí	12	75,0%	4	66,7%		
Ordre de protecció a la víctima (OPV)	No	10	52,6%	4	57,1%	,042	,838
	Sí	9	47,4%	3	42,9%		

Taula 32. Comparacions de les variables penals entre el grup Cercles + Col-laborador i el grup Rebuig

Variables penitenciàries		Grup d'estudi				χ^2	p
		Cercles + Col-laborador		Rebuig			
		n	% columna	n	% columna		
Presó preventiva	No	5	26,3%	2	28,6%	,013	,908
	Sí	14	73,7%	5	71,4%		
Llibertat provisional	No	14	73,7%	4	57,1%	,657	,418
	Sí	5	26,3%	3	42,9%		
Té algun trasllat fora de Catalunya?	No	19	100,0%	6	85,7%	2,823	,093
	Sí	0	0,0%	1	14,3%		
Tipus d'ingrés del penat	Ingrés de llibertat	18	94,7%	7	100,0%	,383	,536
	Ingrés voluntari	1	5,3%	0	0,0%		
	Altres tipus d'ingrés	0	0,0%	0	0,0%		
Classificació inicial	1r grau o art. 10 LOGP	1	5,3%	0	0,0%	,383	,536
	2n grau	18	94,7%	7	100,0%		
	3r grau	0	0,0%	0	0,0%		
	No classificat	0	0,0%	0	0,0%		
Ubicacions agrupades	20 dependències o més	11	57,9%	5	71,4%	,481	,786
	De 10 a 19 dependències	5	26,3%	1	14,3%		
	De 5 a 9 dependències	3	15,8%	1	14,3%		
Ha passat per mòduls conflictius?	No	6	31,6%	6	85,7%	6,032	,014
	Sí	13	68,4%	1	14,3%		
Expedients disciplinaris	No	4	21,1%	3	42,9%	1,236	,266
	Sí	15	78,9%	4	57,1%		
Trencaments	No	17	89,5%	7	100,0%	,798	,372
	Sí	2	10,5%	0	0,0%		
Regressió 1r grau	No	18	94,7%	6	85,7%	,586	,444
	Sí	1	5,3%	1	14,3%		
Regressió 2n grau	No	14	73,7%	5	71,4%	,013	,908
	Sí	5	26,3%	2	28,6%		
Gaudiment de permisos ordinaris	No	2	10,5%	1	14,3%	,071	,790
	Sí	17	89,5%	6	85,7%		
Ha passat per 3r grau?	No	7	36,8%	2	28,6%	,155	,694
	Sí	12	63,2%	5	71,4%		
Última classificació en la sortida de llibertat definitiva	1r grau	0	0,0%	0	0,0%	4,952	,084
	2n grau	3	33,3%	4	100,0%		
	3r grau	4	44,4%	0	0,0%		
	Llibertat condicional	2	22,2%	0	0,0%		
Tipus de primera sortida	3r grau	9	47,4%	3	42,9%	5,851	,054
	Llibertat definitiva (de 2n o 1r grau)	3	15,8%	4	57,1%		
	En 2n o 1r grau	7	36,8%	0	0,0%		
Revocació de la llibertat condicional	No	18	100,0%	6	85,7%	2,679	,102
	Sí	0	0,0%	1	14,3%		

Taula 33. Comparacions de les variables tractamentals entre el grup Cercles + Col-laborador i el grup Rebuig

Variables de tractament		Grup d'estudi				χ^2	p
		Cercles + Col-laborador		Rebuig			
		n	% columna	n	% columna		
Motivacional	No	15	78,9%	7	100,0%	1,742	,187
	Sí	4	21,1%	0	0,0%		
Bàsic	No	12	63,2%	4	57,1%	,078	,780
	Sí	7	36,8%	3	42,9%		
Intensiu	No	1	5,3%	2	28,6%	2,723	,099
	Sí	18	94,7%	5	71,4%		
Manteniment	No	3	15,8%	2	28,6%	,538	,463
	Sí	16	84,2%	5	71,4%		
Atenció externa	No	8	42,1%	6	85,7%	3,914	,048
	Sí	11	57,9%	1	14,3%		
Trajectòria de programes específics per delictes sexuals fets	Cap	0	0,0%	1	14,3%	13,898	,126
	Només bàsic	0	0,0%	1	14,3%		
	Només manteniment	1	5,3%	0	0,0%		
	B+l	1	5,3%	0	0,0%		
	B+l+Ma	2	10,5%	1	14,3%		
	I+Ma	4	21,1%	3	42,9%		
	I+Ma+E	7	36,8%	0	0,0%		
	B+l+Ma+E	0	0,0%	1	14,3%		
	Mo+B+l	2	10,5%	0	0,0%		
Mo+B+l+Ma+E	2	10,5%	0	0,0%			

Nota. Mo = motivacional; B = bàsic; I = intensiu; Ma = manteniment; E = atenció externa.

Taula 34. Comparacions del nivell de risc entre el grup Cercles + Col-laborador i el grup Rebuig

Valoració del risc		Grup d'estudi				χ^2	p
		Cercles + Col-laborador		Rebuig			
		n	% columna	n	% columna		
Reincidència sexual (Static-99)	Baix	2	16,7%	0	0,0%	3,111	,375
	Mitjà-baix	4	33,3%	2	100,0%		
	Mitjà-alt	3	25,0%	0	0,0%		
	Alt	3	25,0%	0	0,0%		
Violència sexual futura (SVR-20)	Baix	1	7,7%	0	0,0%	,469	,791
	Mitjà	10	76,9%	3	75,0%		
	Alt	2	15,4%	1	25,0%		
Violència autodirigida (RisCanvi-C)	Baix	11	57,9%	4	57,1%	,018	,991
	Mitjà	5	26,3%	2	28,6%		
	Alt	3	15,8%	1	14,3%		
Violència intrainstitucional (RisCanvi-C)	Baix	10	52,6%	4	57,1%	2,765	,251
	Mitjà	4	21,1%	3	42,9%		
	Alt	5	26,3%	0	0,0%		
Reincidència violenta (RisCanvi-C)	Baix	5	26,3%	3	42,9%	,883	,643
	Mitjà	12	63,2%	3	42,9%		
	Alt	2	10,5%	1	14,3%		
Trencament de condemna (RisCanvi-C)	Baix	12	63,2%	5	71,4%	,800	,670
	Mitjà	5	26,3%	2	28,6%		
	Alt	2	10,5%	0	0,0%		

Taula 35. Comparacions dels ítems del RisCanvi-C entre el grup Cercles + Col-laborador i el grup Rebuig

Ítems RisCanvi-C		Grup d'estudi				χ^2	p
		Cercles + Col-laborador		Rebuig			
		n	% columna	n	% columna		
1. Delicte violent	No	0	0,0%	0	0,0%	-	-
	Sí	19	100,0%	7	100,0%		
	?	0	0,0%	0	0,0%		
2. Edat en el delicte	Fins a 22 anys	3	15,8%	1	14,3%	,009	,996
	De 23 a 28 anys	8	42,1%	3	42,9%		
	Més de 28 anys	8	42,1%	3	42,9%		
3. Intoxicació delicte	No	15	78,9%	4	57,1%	1,478	,478
	Sí	2	10,5%	1	14,3%		
	?	2	10,5%	2	28,6%		
4. Víctimes amb lesions	0 víctimes	3	15,8%	0	0,0%	1,626	,444
	1 víctima	9	47,4%	3	42,9%		
	Més d'1 víctima	7	36,8%	4	57,1%		
5. Durada de la pena	Fins a 2 anys	1	5,3%	1	14,3%	2,111	,348
	De 2 a 6 anys	4	21,1%	0	0,0%		
	Més de 6 anys	14	73,7%	6	85,7%		
6. Temps ininterromput presó	Fins a 1 any	17	89,5%	3	42,9%	7,956	,019
	D'1 a 3 anys	0	0,0%	2	28,6%		
	Més de 3 anys	2	10,5%	2	28,6%		
7. Història de violència	No	9	47,4%	2	33,3%	3,377	,185
	Sí	10	52,6%	3	50,0%		
	?	0	0,0%	1	16,7%		
8. Inici activitat delictiva	Fins a 16 anys	2	10,5%	2	28,6%	2,674	,263
	De 17 a 30 anys	12	63,2%	2	28,6%		
	Més de 30 anys	5	26,3%	3	42,9%		
9. Increment gravetat	No	5	26,3%	0	0,0%	4,653	,098
	Sí	14	73,7%	6	85,7%		
	?	0	0,0%	1	14,3%		
10. Conflictes amb interns	No	8	42,1%	5	71,4%	2,454	,293
	Sí	7	36,8%	2	28,6%		
	?	4	21,1%	0	0,0%		
11. Incompliment mesures	No	13	68,4%	6	85,7%	,778	,378
	Sí	6	31,6%	1	14,3%		
	?	0	0,0%	0	0,0%		
12. Expedients disciplinaris	No	5	26,3%	3	42,9%	,657	,418
	Sí	14	73,7%	4	57,1%		
	?	0	0,0%	0	0,0%		
13. Evasions	No	17	94,4%	7	100,0%	,405	,524
	Sí	1	5,6%	0	0,0%		
	?	0	0,0%	0	0,0%		
14. Regressions	No	13	68,4%	4	57,1%	,923	,630
	Sí	5	26,3%	3	42,9%		
	?	1	5,3%	0	0,0%		
15. Trencament de permisos	No	15	83,3%	7	100,0%	1,326	,250
	Sí	3	16,7%	0	0,0%		
	?	0	0,0%	0	0,0%		
16. Desajust infantil	No	12	63,2%	5	71,4%	,437	,804
	Sí	6	31,6%	2	28,6%		
	?	1	5,3%	0	0,0%		

Ítems RisCanvi-C		Grup d'estudi				χ^2	p
		Cercles + Col-laborador		Rebuig			
		n	% columna	n	% columna		
17. Distància residència CP	Fins a 100 km	17	100,0%	7	100,0%	-	-
	De 100 a 300 km	0	0,0%	0	0,0%		
	Més de 300 km	0	0,0%	0	0,0%		
18. Nivell educatiu	Baix	12	63,2%	6	85,7%	3,128	,209
	Mitjà	6	31,6%	0	0,0%		
	Alt	1	5,3%	1	14,3%		
19. Problemes ocupació	No	10	52,6%	4	57,1%	,151	,927
	Sí	5	26,3%	2	28,6%		
	?	4	21,1%	1	14,3%		
20. Manca recursos econòmics	No	13	72,2%	7	100,0%	2,431	,297
	Sí	3	16,7%	0	0,0%		
	?	2	11,1%	0	0,0%		
21. Absència plans de futur	No	12	63,2%	6	85,7%	1,857	,395
	Sí	4	21,1%	0	0,0%		
	?	3	15,8%	1	14,3%		
22. Antecedents p família	No	9	47,4%	3	50,0%	,703	,704
	Sí	8	42,1%	3	50,0%		
	?	2	10,5%	0	0,0%		
23. Socialització problemàtica família	No	6	31,6%	2	28,6%	1,313	,519
	Sí	11	57,9%	3	42,9%		
	?	2	10,5%	2	28,6%		
24. Manca suport familiar social	No	11	57,9%	5	71,4%	,481	,786
	Sí	3	15,8%	1	14,3%		
	?	5	26,3%	1	14,3%		
25. Pertinença bandes	No	17	89,5%	5	71,4%	1,280	,258
	Sí	0	0,0%	0	0,0%		
	?	2	10,5%	2	28,6%		
26. Pertinença grup social risc	No	15	78,9%	7	100,0%	1,742	,419
	Sí	3	15,8%	0	0,0%		
	?	1	5,3%	0	0,0%		
27. Rol delictiu destacat	No	19	100,0%	7	100,0%	-	-
	Sí	0	0,0%	0	0,0%		
	?	0	0,0%	0	0,0%		
28. Víctima violència de gènere	No	19	100,0%	7	100,0%	-	-
	Sí	0	0,0%	0	0,0%		
	?	0	0,0%	0	0,0%		
29. Càrregues familiars actuals	No	16	84,2%	6	85,7%	,009	,925
	Sí	0	0,0%	0	0,0%		
	?	3	15,8%	1	14,3%		
30. Abús drogues	No	16	84,2%	6	85,7%	,009	,925
	Sí	0	0,0%	0	0,0%		
	?	3	15,8%	1	14,3%		
31. Abús alcohol	No	16	84,2%	5	71,4%	3,349	,197
	Sí	2	10,5%	0	0,0%		
	?	1	5,3%	2	28,6%		
32. Trastorn mental sever	No	17	89,5%	6	85,7%	,071	,790
	Sí	2	10,5%	1	14,3%		
	?	0	0,0%	0	0,0%		
33. Comportament sexual promiscu	No	0	0,0%	0	0,0%	-	-
	Sí	19	100,0%	7	100,0%		
	?	0	0,0%	0	0,0%		

Ítems RisCanvi-C		Grup d'estudi				χ^2	p
		Cercles + Col-laborador		Rebuig			
		n	% columna	n	% columna		
34. Resposta limitada tractament	No	4	21,1%	1	14,3%	3,167	,205
	Sí	4	21,1%	4	57,1%		
	?	11	57,9%	2	28,6%		
35. Trastorn de personalitat	No	16	84,2%	5	71,4%	2,825	,243
	Sí	3	15,8%	1	14,3%		
	?	0	0,0%	1	14,3%		
36. Pobre afrontament estrès	No	5	26,3%	1	14,3%	,756	,685
	Sí	10	52,6%	5	71,4%		
	?	4	21,1%	1	14,3%		
37. Conductes autolesives	No	14	73,7%	6	85,7%	,586	,476
	Sí	4	21,1%	1	14,3%		
	?	1	5,3%	0	0,0%		
38. Actituds procriminals	No	11	57,9%	5	71,4%	,783	,676
	Sí	2	10,5%	1	14,3%		
	?	6	31,6%	1	14,3%		
39. Baix CI	Fins a 85	4	21,1%	1	14,3%	,191	,909
	Més de 85	13	68,4%	5	71,4%		
	?	2	10,5%	1	14,3%		
40. Temeritat	No	14	73,7%	7	100,0%	2,281	,320
	Sí	1	5,3%	0	0,0%		
	?	4	21,1%	0	0,0%		
41. Impulsivitat i inestabilitat emocional	No	7	36,8%	3	42,9%	1,349	,509
	Sí	7	36,8%	1	14,3%		
	?	5	26,3%	3	42,9%		
42. Hostilitat	No	12	63,2%	5	71,4%	1,163	,559
	Sí	1	5,3%	1	14,3%		
	?	6	31,6%	1	14,3%		
43. Irresponsabilitat	No	9	50,0%	4	57,1%	2,760	,252
	Sí	5	27,8%	0	0,0%		
	?	4	22,2%	3	42,9%		

Taula 36. Comparacions de les variables numèriques personals, penals, penitenciàries i de tractament entre el grup Cercles + Col·laborador i el grup Rebuig

Variables de comparació	Grup d'estudi						U	p
	C1 + C2			Rebuig				
	n	m	DE	n	m	DE		
Edat delictes pena base	19	30,68	9,099	7	30,43	8,502	66,000	,977
Edat al sortir del centre	12	44,50	9,913	7	47,57	4,721	27,500	,220
Edat del primer ingrès penitenciari	19	31,53	11,428	7	30,86	9,442	62,000	,794
Nre. de fills	15	1,07	1,438	7	,43	,535	41,000	,377
Nre. d'ingressos anteriors	19	,21	,535	7	,57	1,134	57,000	,424
Nre. d'ingressos posteriors	19	,00	,000	7	,14	,378	57,000	,099
Total pena	19	5310,16	3949,533	7	7102,86	4306,754	46,000	,234
Nre. total delictes pena base	19	3,21	3,952	7	2,00	1,291	59,500	,664
Nre. delictes sexuals pena base	19	1,58	1,071	7	1,71	1,254	64,000	,853
Nre. delictes violència de gènere pena base	19	,00	,000	7	,00	,000	66,500	1,000
Nre. delictes no violents pena base	19	1,11	2,664	7	,29	,756	58,500	,531
Nre. altres delictes violents pena base	19	,89	1,941	7	,43	1,134	56,500	,459
Nre. de dependències	19	32,16	22,174	7	35,57	39,051	61,000	,750
Dependències conflictives	19	6,89	18,239	7	4,43	11,717	36,000	,062
Suma dies dep. conflictives	13	49,00	107,434	1	342,00	-	1,000	,172
Nre. d'incidents molt greus	12	3,50	4,421	3	6,00	7,810	13,000	,433
Nre. d'incidents greus	13	4,62	6,552	4	7,50	11,030	26,000	1,000
Nre. regressions a 1r grau	1	2,00	-	1	2,00	-	0,500	1,000
Nre. regressions a 2n grau	5	1,80	1,304	2	1,00	,000	3,000	,334
Nre. permisos ordinaris sol·licitats	18	44,17	32,571	7	50,00	28,804	51,500	,486
Nre. permisos ordinaris favorables	17	25,41	17,910	6	26,17	7,679	40,000	,440
Nre. entrevistes educador/a	19	90,16	83,255	7	72,14	54,837	59,500	,686
Nre. entrevistes jurista	19	21,79	17,122	7	12,29	12,539	39,000	,112
Nre. entrevistes psicòleg/oga	19	50,05	33,957	7	37,14	22,792	52,000	,402
Nre. entrevistes treballador/a social	19	58,68	26,009	7	60,43	43,077	66,500	1,000
Nre. de valoracions SAM	19	47,21	23,218	7	55,71	21,861	54,000	,470
Nre. de valoracions SAM C i D	19	10,79	7,269	7	7,29	6,020	42,000	,156
Pes percentual de les valoracions C i D respecte el total	19	24,589	13,5488	7	14,743	10,1081	39,500	,119
Nre. total activitats	19	63,89	30,921	7	58,57	37,242	55,000	,506
Nre. programes drogues	19	,37	,761	7	1,00	1,915	59,000	,556
Nre. programes salut mental	19	,05	,229	7	,86	2,268	60,000	,416
Nre. programes violència de gènere	19	,00	,000	7	,71	1,890	57,000	,099
Nre. programes delictes violents	19	,00	,000	7	,14	,378	57,000	,099

Nota. C1 = Cercles; C2 = Col·laborador; U = Prova U de Mann-Whitney.

Taula 37. Comparacions de les variables personals entre el grup Cercles + Col·laborador + Rebuig i el grup Cantera

Variables personals		Grup d'estudi				χ^2	p
		C1 + C2 + R		Cantera			
		n	% columna	n	% columna		
Estrangers	Espanyol	24	92,3%	8	57,1%	7,033	,008
	Estranger	2	7,7%	6	42,9%		
Àrea geogràfica	Espanya	24	92,3%	8	57,1%	7,399	,060
	Unió Europea	0	0,0%	1	7,1%		
	Magrib	1	3,8%	3	21,4%		
	Centre i Sud-amèrica	1	3,8%	2	14,3%		
Residència	Resideix a Catalunya	26	100,0%	14	100,0%	-	-
	Sense domicili/fora de Catalunya	0	0,0%	0	0,0%		
Estudis	Estudis primaris	9	34,6%	5	35,7%	,010	,995
	ESO/equivalent	13	50,0%	7	50,0%		
	Batxillerat/equivalent	0	0,0%	0	0,0%		
	Universitat/equivalent	4	15,4%	2	14,3%		
Coneixement del català	No l'entén	4	21,1%	0	0,0%	4,163	,125
	L'entén	6	31,6%	7	63,6%		
	S'hi expressa	9	47,4%	4	36,4%		
Coneixement del castellà	No l'entén	0	0,0%	0	0,0%	1,241	,265
	L'entén	2	10,5%	0	0,0%		
	S'hi expressa	17	89,5%	11	100,0%		
Fills	No	12	50,0%	3	30,0%	1,145	,285
	Sí	12	50,0%	7	70,0%		
Té expedient d'expulsió?	No	1	3,8%	0	0,0%	7,566	,023
	Sí	1	3,8%	5	35,7%		
	No procedeix	24	92,3%	9	64,3%		

Nota. C1 = Cercles; C2 = Col·laborador; R = Rebuig.

Taula 38. Comparacions de les variables penals entre el grup Cercles + Col·laborador + Rebuig i el grup Cantera

Variables penals		Grup d'estudi				χ^2	p
		C1 + C2 + R		Cantera			
		n	% columna	n	% columna		
Antecedents penitenciaris	No	20	80,0%	7	50,0%	3,792	,052
	Sí	5	20,0%	7	50,0%		
Temps condemna (10 anys)	Menys de 10 anys	9	34,6%	10	71,4%	4,945	,026
	Més de 10 anys	17	65,4%	4	28,6%		
Temps de condemna (3-6 anys)	Fins 3 anys	2	7,7%	1	7,1%	,230	,891
	De 3 a 6 anys	4	15,4%	3	21,4%		
	Més de 6 anys	20	76,9%	10	71,4%		
Tipus pena	Presó	24	92,3%	13	92,9%	,004	,950
	Presó + llibertat vigilada	2	7,7%	1	7,1%		
Responsabilitat civil	No	6	27,3%	0	0,0%	2,727	,099
	Sí	16	72,7%	8	100,0%		
Ordre de protecció a la víctima (OPV)	No	14	53,8%	5	35,7%	1,200	,273
	Sí	12	46,2%	9	64,3%		

Nota. C1 = Cercles; C2 = Col·laborador; R = Rebuig.

Taula 39. Comparacions de les variables penals entre el grup Cercles + Col·laborador + Rebuig i el grup Cantera

Variables penitenciàries		Grup d'estudi				χ^2	p
		C1 + C2 + R		Cantera			
		n	% columna	n	% columna		
Presó preventiva	No	7	26,9%	4	28,6%	,012	,911
	Sí	19	73,1%	10	71,4%		
Llibertat provisional	No	18	69,2%	7	50,0%	1,436	,231
	Sí	8	30,8%	7	50,0%		
Té algun trasllat fora de Catalunya?	No	25	96,2%	14	100,0%	,552	,457
	Sí	1	3,8%	0	0,0%		
Tipus d'ingrés del penat	Ingrés de llibertat	25	96,2%	13	92,9%	,208	,648
	Ingrés voluntari	1	3,8%	1	7,1%		
	Altres tipus d'ingrés	0	0,0%	0	0,0%		
Classificació inicial	1r grau o art. 10 LOGP	1	3,8%	0	0,0%	,552	,457
	2n grau	25	96,2%	14	100,0%		
	3r grau	0	0,0%	0	0,0%		
	No classificat	0	0,0%	0	0,0%		
Ubicacions agrupades	20 o més dependències	16	61,5%	10	71,4%	,642	,725
	De 10 a 19 dependències	6	23,1%	3	21,4%		
	De 5 a 9 dependències	4	15,4%	1	7,1%		
Ha passat per mòduls conflictius?	No	12	46,2%	1	7,1%	6,313	,012
	Sí	14	53,8%	13	92,9%		
Expedients disciplinaris	No	7	26,9%	2	14,3%	,833	,361
	Sí	19	73,1%	12	85,7%		
Trencaments	No	24	92,3%	11	78,6%	1,570	,210
	Sí	2	7,7%	3	21,4%		
Regressió 1r grau	No	24	92,3%	10	71,4%	3,111	,078
	Sí	2	7,7%	4	28,6%		
Regressió 2n grau	No	19	73,1%	9	64,3%	,335	,563
	Sí	7	26,9%	5	35,7%		
Gaudiment de permisos ordinaris	No	3	11,5%	9	64,3%	12,057	,001
	Sí	23	88,5%	5	35,7%		
Ha passat per 3r grau?	No	9	34,6%	9	64,3%	3,237	,072
	Sí	17	65,4%	5	35,7%		
Última classificació en la sortida de llibertat definitiva	1r grau	0	0,0%	0	0,0%	8,308	,016
	2n grau	7	53,8%	14	100,0%		
	3r grau	4	30,8%	0	0,0%		
	Llibertat condicional	2	15,4%	0	0,0%		
Tipus de primera sortida	3r grau	12	46,2%	0	0,0%	19,487	<,001
	Llibertat definitiva (de 2n o 1r grau)	7	26,9%	14	100,0%		
Revocació de la llibertat condicional	En 2n o 1r grau	7	26,9%	0	0,0%	,182	,669
	No	24	96,0%	13	92,9%		
	Sí	1	4,0%	1	7,1%		

Nota. C1 = Cercles; C2 = Col·laborador; R = Rebuig.

Taula 40. Comparacions de les variables tractamentals entre el grup Cercles + Col-laborador + Rebuig i el grup Cantera

Variables de tractament		Grup d'estudi				χ^2	p
		C1 + C2 + R		Cantera			
		n	% columna	n	% columna		
Motivacional	No	22	84,6%	13	92,9%	.565	.452
	Sí	4	15,4%	1	7,1%		
Bàsic	No	16	61,5%	13	92,9%	4.477	.034
	Sí	10	38,5%	1	7,1%		
Intensiu	No	3	11,5%	1	7,1%	.195	.658
	Sí	23	88,5%	13	92,9%		
Manteniment	No	5	19,2%	3	21,4%	.027	.868
	Sí	21	80,8%	11	78,6%		
Atenció externa	No	14	53,8%	14	100,0%	9.231	.002
	Sí	12	46,2%	0	0,0%		
Trajectòria de programes específics per delictes sexuals fets	Cap	1	3,8%	0	0,0%	16.772	.080
	Només bàsic	1	3,8%	0	0,0%		
	Només intensiu	0	0,0%	2	14,3%		
	Només manteniment	1	3,8%	1	7,1%		
	B+l	1	3,8%	0	0,0%		
	B+l+Ma	3	11,5%	0	0,0%		
	I+Ma	7	26,9%	10	71,4%		
	I+Ma+E	7	26,9%	0	0,0%		
	B+l+Ma+E	1	3,8%	0	0,0%		
Mo+B+l	2	7,7%	1	7,1%			
Mo+B+l+Ma+E	2	7,7%	0	0,0%			

Nota. Mo = motivacional; B = bàsic; I = intensiu; Ma = manteniment; E = atenció externa; C1 = Cercles; C2 = Col-laborador; R = Rebuig.

Taula 41. Comparacions del nivell de risc entre el grup Cercles + Col-laborador + Rebuig i el grup Cantera

Valoració del risc		Grup d'estudi				χ^2	p
		C1 + C2 + R		Cantera			
		n	% columna	n	% columna		
Violència autodirigida (RisCanvi-C)	Baix	15	57,7%	2	14,3%	7.492	.024
	Mitjà	7	26,9%	6	42,9%		
	Alt	4	15,4%	6	42,9%		
Violència intrainstitucional (RisCanvi-C)	Baix	14	53,8%	2	14,3%	10.818	.004
	Mitjà	7	26,9%	2	14,3%		
	Alt	5	19,2%	10	71,4%		
Reincidència violenta (RisCanvi-C)	Baix	8	30,8%	0	0,0%	25.165	<.001
	Mitjà	15	57,7%	1	7,1%		
	Alt	3	11,5%	13	92,9%		
Trencament de condemna (RisCanvi-C)	Baix	17	65,4%	3	23,1%	6.987	.030
	Mitjà	7	26,9%	6	46,2%		
	Alt	2	7,7%	4	30,8%		

Nota. C1 = Cercles; C2 = Col-laborador; R = Rebuig.

Taula 42. Comparacions dels ítems del RisCanvi-C entre el grup Cercles + Col·laborador + Rebuig i el grup Cantera

Ítems RisCanvi-C		Grup d'estudi				χ^2	p
		C1 + C2 + R		Cantera			
		n	% columna	n	% columna		
1. Delicte violent	No	0	0,0%	0	0,0%	-	-
	Sí	26	100,0%	14	100,0%		
	?	0	0,0%	0	0,0%		
2. Edat en el delicte	Fins a 22 anys	4	15,4%	6	42,9%	4,947	,084
	De 23 a 28 anys	11	42,3%	2	14,3%		
	Més de 28 anys	11	42,3%	6	42,9%		
3. Intoxicació delicte	No	19	73,1%	10	71,4%	1,091	,579
	Sí	3	11,5%	3	21,4%		
	?	4	15,4%	1	7,1%		
4. Víctimes amb lesions	0 víctimes	3	11,5%	1	7,1%	4,038	,133
	1 víctima	12	46,2%	11	78,6%		
	Més d'1 víctima	11	42,3%	2	14,3%		
5. Durada de la pena	Fins a 2 anys	2	7,7%	1	7,1%	,230	,891
	De 2 a 6 anys	4	15,4%	3	21,4%		
	Més de 6 anys	20	76,9%	10	71,4%		
6. Temps ininterromput presó	Fins a 1 any	20	76,9%	2	14,3%	14,561	,001
	D'1 a 3 anys	2	7,7%	3	21,4%		
	Més de 3 anys	4	15,4%	9	64,3%		
7. Història de violència	No	11	44,0%	2	14,3%	4,186	,123
	Sí	13	52,0%	10	71,4%		
	?	1	4,0%	2	14,3%		
8. Inici activitat delictiva	Fins a 16 anys	4	15,4%	4	28,6%	3,221	,200
	De 17 a 30 anys	14	53,8%	9	64,3%		
	Més de 30 anys	8	30,8%	1	7,1%		
9. Increment gravetat	No	5	19,2%	1	7,1%	1,172	,557
	Sí	20	76,9%	12	85,7%		
	?	1	3,8%	1	7,1%		
10. Conflictes amb interns	No	13	50,0%	2	14,3%	5,699	,058
	Sí	9	34,6%	10	71,4%		
	?	4	15,4%	2	14,3%		
11. Incompliment mesures	No	19	73,1%	8	57,1%	2,434	,296
	Sí	7	26,9%	5	35,7%		
	?	0	0,0%	1	7,1%		
12. Expedients disciplinaris	No	8	30,8%	2	14,3%	2,956	,228
	Sí	18	69,2%	11	78,6%		
	?	0	0,0%	1	7,1%		
13. Evasions	No	24	96,0%	13	92,9%	,182	,669
	Sí	1	4,0%	1	7,1%		
	?	0	0,0%	0	0,0%		
14. Regressions	No	17	65,4%	6	42,9%	2,924	,232
	Sí	8	30,8%	8	57,1%		
	?	1	3,8%	0	0,0%		
15. Trencament de permisos	No	22	88,0%	10	71,4%	1,673	,196
	Sí	3	12,0%	4	28,6%		
	?	0	0,0%	0	0,0%		
16. Desajust infantil	No	17	65,4%	5	35,7%	3,237	,198
	Sí	8	30,8%	8	57,1%		
	?	1	3,8%	1	7,1%		
17. Distància residència CP	Fins a 100 km	24	100,0%	11	91,7%	2,057	,151
	De 100 a 300 km	0	0,0%	1	8,3%		
	Més de 300 km	0	0,0%	0	0,0%		

Ítems RisCanvi-C		Grup d'estudi				χ^2	p
		C1 + C2 + R		Cantera			
		n	% columna	n	% columna		
18. Nivell educatiu	Baix	18	69,2%	11	78,6%	1,825	,401
	Mitjà	6	23,1%	1	7,1%		
	Alt	2	7,7%	2	14,3%		
19. Problemes ocupació	No	14	53,8%	3	21,4%	3,988	,136
	Sí	7	26,9%	7	50,0%		
	?	5	19,2%	4	28,6%		
20. Manca recursos econòmics	No	20	80,0%	5	35,7%	9,238	,010
	Sí	3	12,0%	8	57,1%		
	?	2	8,0%	1	7,1%		
21. Absència plans de futur	No	18	69,2%	4	30,8%	5,758	,056
	Sí	4	15,4%	6	46,2%		
	?	4	15,4%	3	23,1%		
22. Antecedents p família	No	12	48,0%	5	35,7%	2,151	,341
	Sí	11	44,0%	9	64,3%		
	?	2	8,0%	0	0,0%		
23. Socialització problemàtica família	No	8	30,8%	7	50,0%	3,077	,215
	Sí	14	53,8%	7	50,0%		
	?	4	15,4%	0	0,0%		
24. Manca suport familiar social	No	16	61,5%	10	71,4%	,496	,780
	Sí	4	15,4%	2	14,3%		
	?	6	23,1%	2	14,3%		
25. Pertinença bandes	No	22	84,6%	11	78,6%	7,766	,021
	Sí	0	0,0%	3	21,4%		
	?	4	15,4%	0	0,0%		
26. Pertinença grup social risc	No	22	84,6%	7	50,0%	5,669	,059
	Sí	3	11,5%	6	42,9%		
	?	1	3,8%	1	7,1%		
27. Rol delictiu destacat	No	26	100,0%	13	92,9%	1,905	,168
	Sí	0	0,0%	1	7,1%		
	?	0	0,0%	0	0,0%		
28. Víctima violència de gènere	No	26	100,0%	14	100,0%	-	-
	Sí	0	0,0%	0	0,0%		
	?	0	0,0%	0	0,0%		
29. Càrregues familiars actuals	No	22	84,6%	10	71,4%	6,264	,044
	Sí	0	0,0%	3	21,4%		
	?	4	15,4%	1	7,1%		
30. Abús drogues	No	22	84,6%	7	50,0%	7,867	,020
	Sí	0	0,0%	3	21,4%		
	?	4	15,4%	4	28,6%		
31. Abús alcohol	No	21	80,8%	10	71,4%	,553	,758
	Sí	2	7,7%	2	14,3%		
	?	3	11,5%	2	14,3%		
32. Trastorn mental sever	No	23	88,5%	11	78,6%	2,017	,365
	Sí	3	11,5%	2	14,3%		
	?	0	0,0%	1	7,1%		
33. Comportament sexual promiscu	No	0	0,0%	0	0,0%	-	-
	Sí	26	100,0%	14	100,0%		
	?	0	0,0%	0	0,0%		

Ítems RisCanvi-C		Grup d'estudi				χ^2	p
		C1 + C2 + R		Cantera			
		n	% columna	n	% columna		
34. Resposta limitada tractament	No	5	19,2%	1	7,1%	6,087	,048
	Sí	8	30,8%	10	71,4%		
	?	13	50,0%	3	21,4%		
35. Trastorn de personalitat	No	21	80,8%	7	50,0%	4,176	,124
	Sí	4	15,4%	6	42,9%		
	?	1	3,8%	1	7,1%		
36. Pobre afrontament estrès	No	6	23,1%	5	35,7%	,932	,628
	Sí	15	57,7%	6	42,9%		
	?	5	19,2%	3	21,4%		
37. Conductes autolesives	No	20	76,9%	10	71,4%	,928	,629
	Sí	5	19,2%	4	28,6%		
	?	1	3,8%	0	0,0%		
38. Actituds procriminals	No	16	61,5%	4	28,6%	7,473	,024
	Sí	3	11,5%	7	50,0%		
	?	7	26,9%	3	21,4%		
39. Baix CI	Fins a 85	5	19,2%	2	14,3%	,188	,910
	Més de 85	18	69,2%	10	71,4%		
	?	3	11,5%	2	14,3%		
40. Temeritat	No	21	80,8%	8	57,1%	2,814	,245
	Sí	1	3,8%	2	14,3%		
	?	4	15,4%	4	28,6%		
41. Impulsivitat i inestabilitat emocional	No	10	38,5%	3	21,4%	1,261	,532
	Sí	8	30,8%	6	42,9%		
	?	8	30,8%	5	35,7%		
42. Hostilitat	No	17	65,4%	6	42,9%	9,823	,007
	Sí	2	7,7%	7	50,0%		
	?	7	26,9%	1	7,1%		
43. Irresponsabilitat	No	13	52,0%	0	0,0%	16,902	<,001
	Sí	5	20,0%	12	85,7%		
	?	7	28,0%	2	14,3%		

Nota. C1 = Cercles; C2 = Col·laborador; R = Rebuig.

Taula 43. Comparacions de les variables numèriques personals, penals, penitenciàries i de tractament entre el grup Cercles + Col·laborador + Rebuig i el grup Cantera

Variables de comparació	Grup d'estudi						U	p
	C1 + C2 + R			Cantera				
	n	m	DE	n	m	DE		
Edat delictes pena base	26	30,62	8,773	14	29,29	9,786	157,000	,478
Edat en sortir del centre	19	45,63	8,355	14	39,00	12,184	83,000	,068
Edat del primer ingrès penitenciari	26	31,35	10,748	14	25,07	7,269	113,500	,052
Nre. de fills	22	,86	1,246	10	1,10	,876	84,000	,260
Nre. d'ingressos anteriors	26	,31	,736	14	,79	,975	126,000	,049
Nre. d'ingressos posteriors	26	,04	,196	14	,14	,363	163,000	,238
Total pena	26	5792,81	4042,312	14	3197,29	1760,173	111,500	,045
Nre. total delictes pena base	26	2,88	3,456	14	2,64	1,646	157,000	,455
Nre. delictes sexuals pena base	26	1,62	1,098	14	1,14	,363	153,000	,260

Nre. delictes violència de gènere pena base	26	,00	,000	14	,07	,267	169,000	,173
Nre. delictes no violents pena base	26	,88	2,321	14	,43	,756	176,000	,823
Nre. altres delictes violents pena base	26	,77	1,751	14	1,00	1,240	144,500	,211
Nre. de dependències	26	33,08	26,877	14	29,64	14,558	173,500	,809
Dependències conflictives	26	6,23	16,544	14	5,07	4,104	102,000	,020
Suma dies dep. conflictives	14	69,93	129,562	13	98,85	116,797	62,000	,159
Nre. d'incidents molt greus	15	4,00	5,014	11	3,82	3,188	61,000	,248
Nre. d'incidents greus	17	5,29	7,523	11	5,64	3,749	59,000	,100
Nre. regressions a 1r grau	2	2,00	,000	4	1,00	,000	0,000	,025
Nre. regressions a 2n grau	7	1,57	1,134	5	1,00	,000	12,500	,212
Nre. permisos ordinaris sol·licitats	25	45,80	31,081	13	19,23	15,675	69,000	,004
Nre. permisos ordinaris favorables	23	25,61	15,710	5	21,60	8,792	51,500	,719
Nre. entrevistes educador/a	26	85,31	76,018	14	48,36	33,761	109,000	,038
Nre. entrevistes jurista	26	19,23	16,349	14	18,29	11,083	174,000	,820
Nre. entrevistes psicòleg/oga	26	46,58	31,448	14	26,57	22,613	94,500	,013
Nre. entrevistes treballador/a social	26	59,15	30,545	14	49,50	33,015	145,000	,294
Nre. de valoracions SAM	26	49,50	22,751	14	36,64	17,181	125,000	,106
Nre. de valoracions SAM C i D	26	9,85	7,018	14	14,36	9,676	127,500	,121
Pes percentual de les valoracions C i D respecte el total	26	21,938	13,2864	14	41,329	19,0576	72,000	,002
Nre. total activitats	26	62,46	32,048	14	50,64	23,670	143,000	,269
Nre. programes drogues	26	,54	1,174	14	1,86	1,512	87,000	,002
Nre. programes salut mental	26	,27	1,185	14	,00	,000	168,000	,293
Nre. programes violència de gènere	26	,19	,981	14	,00	,000	175,000	,463
Nre. programes delictes violents	26	,04	,196	14	,07	,267	176,000	,652

Nota. C1 = Cercles; C2 = Col·laborador; R = Rebuig; U = Prova U de Mann-Whitney.

Taula 44. Comparacions de les variables personals entre el grup Cercles + Col·laborador + Rebuig + Cantera i el grup Refractari

Variables personals		Grup d'estudi				χ^2	p
		C1+C2+R+C3		Refractari			
		n	% columna	n	% columna		
Estrangers	Espanyol	32	80,0%	11	50,0%	6,010	,014
	Estranger	8	20,0%	11	50,0%		
Àrea geogràfica	Espanya	32	80,0%	11	50,0%	8,332	,139
	Unió Europea	1	2,5%	1	4,5%		
	Resta d'Europa	0	0,0%	1	4,5%		
	Magrib	4	10,0%	6	27,3%		
	Centre i Sud-amèrica	3	7,5%	2	9,1%		
	Àsia	0	0,0%	1	4,5%		
Residència	Resideix a Catalunya	40	100,0%	22	100,0%	-	-
	Sense domicili/fora de Catalunya	0	0,0%	0	0,0%		
Estudis	Estudis primaris	14	35,0%	14	63,6%	11,262	,010
	ESO/equivalent	20	50,0%	6	27,3%		
	Batxillerat/equivalent	0	0,0%	2	9,1%		
	Universitat/equivalent	6	15,0%	0	0,0%		
Coneixement del català	No l'entén	4	13,3%	4	23,5%	,848	,654
	L'entén	13	43,3%	6	35,3%		
	S'hi expressa	13	43,3%	7	41,2%		
Coneixement del castellà	No l'entén	0	0,0%	2	11,1%	3,481	,175
	L'entén	2	6,7%	1	5,6%		
	S'hi expressa	28	93,3%	15	83,3%		
Fills	No	15	44,1%	9	56,3%	,642	,423
	Sí	19	55,9%	7	43,8%		
Té expedient d'expulsió?	No	1	2,5%	1	4,5%	5,650	,059
	Sí	6	15,0%	9	40,9%		
	No procedeix	33	82,5%	12	54,5%		

Nota. C1 = Cercles; C2 = Col·laborador; R = Rebuig; C3 = Cantera.

Taula 45. Comparacions de les variables penals entre el grup Cercles + Col-laborador + Rebuig + Cantera i el grup Refractari

Variables penals		Grup d'estudi				χ^2	p
		C1+C2+R+C3		Refractari			
		n	% columna	n	% columna		
Antecedents penitenciaris	No	27	69,2%	11	50,0%	2,215	,137
	Sí	12	30,8%	11	50,0%		
Temps condemna (10 anys)	Menys de 10 anys	19	47,5%	17	77,3%	5,167	,023
	Més de 10 anys	21	52,5%	5	22,7%		
Temps de condemna (3-6 anys)	Fins 3 anys	3	7,5%	5	22,7%	5,760	,056
	De 3 a 6 anys	7	17,5%	7	31,8%		
	Més de 6 anys	30	75,0%	10	45,5%		
Tipus pena	Presó	37	92,5%	21	95,5%	,205	,650
	Presó + llibertat vigilada	3	7,5%	1	4,5%		
Responsabilitat civil	No	6	20,0%	1	6,3%	1,529	,216
	Sí	24	80,0%	15	93,8%		
Ordre de protecció a la víctima (OPV)	No	19	47,5%	14	63,6%	1,484	,223
	Sí	21	52,5%	8	36,4%		

Nota. C1 = Cercles; C2 = Col-laborador; R = Rebuig; C3 = Cantera.

Taula 46. Comparacions de les variables penals entre el grup Cercles + Col-laborador + Rebuig + Cantera i el grup Refractari

Variables penitenciaris		Grup d'estudi				χ^2	p
		C1+C2+R+C3		Refractari			
		n	% columna	n	% columna		
Presó preventiva	No	11	27,5%	6	27,3%	,000	,985
	Sí	29	72,5%	16	72,7%		
Llibertat provisional	No	25	62,5%	20	90,9%	5,756	,016
	Sí	15	37,5%	2	9,1%		
Té algun trasllat fora de Catalunya?	No	39	97,5%	20	90,9%	1,339	,247
	Sí	1	2,5%	2	9,1%		
Tipus d'ingrés del penat	Ingrés de llibertat	38	95,0%	21	95,5%	2,918	,232
	Ingrés voluntari	2	5,0%	0	0,0%		
	Altres tipus d'ingrés	0	0,0%	1	4,5%		
Classificació inicial	1r grau o art. 10 LOGP	1	2,5%	3	13,6%	2,917	,088
	2n grau	39	97,5%	19	86,4%		
	3r grau	0	0,0%	0	0,0%		
	No classificat	0	0,0%	0	0,0%		
Ubicacions agrupades	20 dependències o més	26	65,0%	15	68,2%	,168	,919
	De 10 a 19 dependències	9	22,5%	5	22,7%		
	De 5 a 9 dependències	5	12,5%	2	9,1%		
Ha passat per mòduls conflictius?	No	13	32,5%	3	13,6%	2,638	,104
	Sí	27	67,5%	19	86,4%		
Expedients disciplinaris	No	9	22,5%	2	9,1%	1,749	,186
	Sí	31	77,5%	20	90,9%		
Trencaments	No	35	87,5%	22	100,0%	2,991	,084
	Sí	5	12,5%	0	0,0%		
Regressió 1r grau	No	34	85,0%	12	54,5%	6,875	,009
	Sí	6	15,0%	10	45,5%		

Variables penitenciàries		Grup d'estudi				χ^2	p
		C1+C2+R+C3		Refractari			
		n	% columna	n	% columna		
Regressió 2 g	No	28	70,0%	22	100,0%	8,184	,004
	Sí	12	30,0%	0	0,0%		
Gaudi de permisos ordinaris	No	12	30,0%	21	95,5%	24,425	<,001
	Sí	28	70,0%	1	4,5%		
Ha passat per 3r grau?	No	18	45,0%	22	100,0%	18,755	<,001
	Sí	22	55,0%	0	0,0%		
Última classificació en la sortida de llibertat definitiva	1r grau	0	0,0%	4	18,2%	9,823	,020
	2n grau	21	77,8%	18	81,8%		
	3r grau	4	14,8%	0	0,0%		
	Llibertat condicional	2	7,4%	0	0,0%		
Tipus de primera sortida	3r grau	12	30,0%	0	0,0%	15,067	,001
	Llibertat definitiva (de 2n o 1r grau)	21	52,5%	22	100,0%		
	En 2n o 1r grau	7	17,5%	0	0,0%		
Revocació de la llibertat condicional	No	37	94,9%	22	100,0%	1,166	,280
	Sí	2	5,1%	0	0,0%		

Nota. C1 = Cercles; C2 = Col·laborador; R = Rebuig; C3 = Cantera.

Taula 47. Comparacions de les variables tractamentals entre el grup Cercles + Col·laborador + Rebuig + Cantera i el grup Refractari

Variables de tractament		Grup d'estudi				χ^2	p
		C1+C2+R+C3		Refractari			
		n	% columna	n	% columna		
Motivacional	No	35	87,5%	18	81,8%	,369	,543
	Sí	5	12,5%	4	18,2%		
Bàsic	No	29	72,5%	19	86,4%	1,560	,212
	Sí	11	27,5%	3	13,6%		
Intensiu	No	4	10,0%	15	68,2%	22,606	<,001
	Sí	36	90,0%	7	31,8%		
Manteniment	No	8	20,0%	21	95,5%	32,459	<,001
	Sí	32	80,0%	1	4,5%		
Atenció externa	No	28	70,0%	22	100,0%	8,184	,004
	Sí	12	30,0%	0	0,0%		
Trajectòria de programes específics per delictes sexuals fets	Cap	1	2,5%	11	50,0%	43,678	<,001
	Només motivacional	0	0,0%	2	9,1%		
	Només bàsic	1	2,5%	1	4,5%		
	Només intensiu	2	5,0%	4	18,2%		
	Només manteniment	2	5,0%	0	0,0%		
	Mo+B	0	0,0%	1	4,5%		
	Mo+I	0	0,0%	1	4,5%		
	B+I	1	2,5%	1	4,5%		
	B+I+Ma	3	7,5%	0	0,0%		
	I+Ma	17	42,5%	1	4,5%		
	I+Ma+E	7	17,5%	0	0,0%		
	B+I+Ma+E	1	2,5%	0	0,0%		
	Mo+B+I	3	7,5%	0	0,0%		
	Mo+B+I+Ma+E	2	5,0%	0	0,0%		

Nota. Mo = motivacional; B = bàsic; I = intensiu; Ma = manteniment; E = atenció externa; C1 = Cercles; C2 = Col·laborador; R = Rebuig; C3 = Cantera.

Taula 48. Comparacions del nivell de risc entre el grup Cercles + Col·laborador + Rebuig + Cantera i el grup Refractari

Valoració del risc		Grup d'estudi				χ^2	p
		C1+C2+R+C3		Refractari			
		n	% columna	n	% columna		
Violència autodirigida (RisCanvi-C)	Baix	17	42,5%	1	4,5%	13,733	,001
	Mitjà	13	32,5%	6	27,3%		
	Alt	10	25,0%	15	68,2%		
Violència intrainstitucional (RisCanvi-C)	Baix	16	40,0%	1	4,5%	12,321	,002
	Mitjà	9	22,5%	3	13,6%		
	Alt	15	37,5%	18	81,8%		
Reincidència violenta (RisCanvi-C)	Baix	8	20,0%	0	0,0%	21,537	<,001
	Mitjà	16	40,0%	0	0,0%		
	Alt	16	40,0%	22	100,0%		
Trencament de condemna (RisCanvi-C)	Baix	20	51,3%	10	45,5%	,350	,839
	Mitjà	13	33,3%	9	40,9%		
	Alt	6	15,4%	3	13,6%		

Nota. C1 = Cercles; C2 = Col·laborador; R = Rebuig; C3 = Cantera.

Taula 49. Comparacions dels ítems del RisCanvi-C entre el grup Cercles + Col·laborador + Rebuig + Cantera i el grup Refractari

Ítems RisCanvi-C		Grup d'estudi				χ^2	p
		C1+C2+R+C3		Refractari			
		n	% columna	n	% columna		
1. Delicte violent	No	0	0,0%	0	0,0%	-	-
	Sí	40	100,0%	22	100,0%		
	?	0	0,0%	0	0,0%		
2. Edat en el delicte	Fins a 22 anys	10	25,0%	8	36,4%	2,765	,251
	De 23 a 28 anys	13	32,5%	3	13,6%		
	Més de 28 anys	17	42,5%	11	50,0%		
3. Intoxicació delicte	No	29	72,5%	15	68,2%	,141	,932
	Sí	6	15,0%	4	18,2%		
	?	5	12,5%	3	13,6%		
4. Víctimes amb lesions	0 víctimes	4	10,0%	3	13,6%	1,492	,474
	1 víctima	23	57,5%	15	68,2%		
	Més d'1 víctima	13	32,5%	4	18,2%		
5. Durada de la pena	Fins a 2 anys	3	7,5%	3	13,6%	5,487	,064
	De 2 a 6 anys	7	17,5%	9	40,9%		
	Més de 6 anys	30	75,0%	10	45,5%		
6. Temps ininterromput presó	Fins a 1 any	22	55,0%	3	13,6%	12,049	,002
	D'1 a 3 anys	5	12,5%	2	9,1%		
	Més de 3 anys	13	32,5%	17	77,3%		
7. Història de violència	No	13	33,3%	7	33,3%	,195	,907
	Sí	23	59,0%	13	61,9%		
	?	3	7,7%	1	4,8%		
8. Inici activitat delictiva	Fins a 16 anys	8	20,0%	5	22,7%	,073	,964
	De 17 a 30 anys	23	57,5%	12	54,5%		
	Més de 30 anys	9	22,5%	5	22,7%		
9. Increment gravetat	No	6	15,0%	3	13,6%	1,428	,490
	Sí	32	80,0%	16	72,7%		
	?	2	5,0%	3	13,6%		

Ítems RisCanvi-C		Grup d'estudi				χ^2	p
		C1+C2+R+C3		Refractari			
		n	% columna	n	% columna		
10. Conflictes amb interns	No	15	37,5%	3	13,6%	9,582	,008
	Sí	19	47,5%	19	86,4%		
	?	6	15,0%	0	0,0%		
11. Incompliment mesures	No	27	67,5%	18	81,8%	1,719	,423
	Sí	12	30,0%	4	18,2%		
	?	1	2,5%	0	0,0%		
12. Expedients disciplinaris	No	10	25,0%	2	9,1%	3,015	,221
	Sí	29	72,5%	20	90,9%		
	?	1	2,5%	0	0,0%		
13. Evasions	No	37	94,9%	22	100,0%	1,166	,280
	Sí	2	5,1%	0	0,0%		
	?	0	0,0%	0	0,0%		
14. Regressions	No	23	57,5%	10	45,5%	1,602	,449
	Sí	16	40,0%	12	54,5%		
	?	1	2,5%	0	0,0%		
15. Trencament de permisos	No	32	82,1%	22	100,0%	4,461	,035
	Sí	7	17,9%	0	0,0%		
	?	0	0,0%	0	0,0%		
16. Desajust infantil	No	22	55,0%	7	33,3%	5,633	,060
	Sí	16	40,0%	9	42,9%		
	?	2	5,0%	5	23,8%		
17. Distància residència CP	Fins a 100 km	35	97,2%	18	94,7%	2,430	,297
	De 100 a 300 km	1	2,8%	0	0,0%		
	Més de 300 km	0	0,0%	1	5,3%		
18. Nivell educatiu	Baix	29	72,5%	20	90,9%	3,500	,174
	Mitjà	7	17,5%	2	9,1%		
	Alt	4	10,0%	0	0,0%		
19. Problemes ocupació	No	17	42,5%	1	4,5%	13,647	,001
	Sí	14	35,0%	18	81,8%		
	?	9	22,5%	3	13,6%		
20. Manca recursos econòmics	No	25	64,1%	9	40,9%	4,158	,125
	Sí	11	28,2%	12	54,5%		
	?	3	7,7%	1	4,5%		
21. Absència plans de futur	No	22	56,4%	6	27,3%	6,935	,031
	Sí	10	25,6%	13	59,1%		
	?	7	17,9%	3	13,6%		
22. Antecedents p família	No	17	43,6%	13	65,0%	2,551	,279
	Sí	20	51,3%	6	30,0%		
	?	2	5,1%	1	5,0%		
23. Socialització problemàtica família	No	15	37,5%	7	33,3%	,287	,866
	Sí	21	52,5%	11	52,4%		
	?	4	10,0%	3	14,3%		
24. Manca suport familiar social	No	26	65,0%	11	50,0%	2,474	,290
	Sí	6	15,0%	7	31,8%		
	?	8	20,0%	4	18,2%		
25. Pertinença bandes	No	33	82,5%	17	77,3%	2,006	,367
	Sí	3	7,5%	4	18,2%		
	?	4	10,0%	1	4,5%		
26. Pertinença grup social risc	No	29	72,5%	9	40,9%	6,064	,048
	Sí	9	22,5%	10	45,5%		
	?	2	5,0%	3	13,6%		

Ítems RisCanvi-C		Grup d'estudi				χ^2	p
		C1+C2+R+C3		Refractari			
		n	% columna	n	% columna		
27. Rol delictiu destacat	No	39	97,5%	20	95,2%	,222	,637
	Sí	1	2,5%	1	4,8%		
	?	0	0,0%	0	0,0%		
28. Víctima violència de gènere	No	40	100,0%	21	100,0%	-	-
	Sí	0	0,0%	0	0,0%		
	?	0	0,0%	0	0,0%		
29. Càrregues familiars actuals	No	32	80,0%	18	81,8%	1,486	,476
	Sí	3	7,5%	3	13,6%		
	?	5	12,5%	1	4,5%		
30. Abús drogues	No	29	72,5%	9	40,9%	10,521	,005
	Sí	3	7,5%	9	40,9%		
	?	8	20,0%	4	18,2%		
31. Abús alcohol	No	31	77,5%	10	45,5%	8,685	,013
	Sí	4	10,0%	9	40,9%		
	?	5	12,5%	3	13,6%		
32. Trastorn mental sever	No	34	85,0%	16	72,7%	2,561	,278
	Sí	5	12,5%	6	27,3%		
	?	1	2,5%	0	0,0%		
33. Comportament sexual promiscu	No	0	0,0%	1	4,5%	1,848	,174
	Sí	40	100,0%	21	95,5%		
	?	0	0,0%	0	0,0%		
34. Resposta limitada tractament	No	6	15,0%	0	0,0%	18,755	<,001
	Sí	18	45,0%	22	100,0%		
	?	16	40,0%	0	0,0%		
35. Trastorn de personalitat	No	28	70,0%	5	22,7%	13,402	,001
	Sí	10	25,0%	12	54,5%		
	?	2	5,0%	5	22,7%		
36. Pobre afrontament estrès	No	11	27,5%	1	4,5%	6,127	,047
	Sí	21	52,5%	18	81,8%		
	?	8	20,0%	3	13,6%		
37. Conductes autolesives	No	30	75,0%	8	36,4%	8,997	,011
	Sí	9	22,5%	13	59,1%		
	?	1	2,5%	1	4,5%		
38. Actituds procriminals	No	20	50,0%	5	22,7%	13,675	,001
	Sí	10	25,0%	16	72,7%		
	?	10	25,0%	1	4,5%		
39. Baix CI	Fins a 85	7	17,5%	6	27,3%	1,581	,454
	Més de 85	28	70,0%	15	68,2%		
	?	5	12,5%	1	4,5%		
40. Temeritat	No	29	72,5%	8	36,4%	11,341	,003
	Sí	3	7,5%	9	40,9%		
	?	8	20,0%	5	22,7%		
41. Impulsivitat i inestabilitat emocional	No	13	32,5%	2	9,1%	15,162	,001
	Sí	14	35,0%	19	86,4%		
	?	13	32,5%	1	4,5%		
42. Hostilitat	No	23	57,5%	5	22,7%	15,016	,001
	Sí	9	22,5%	16	72,7%		
	?	8	20,0%	1	4,5%		
43. Irresponsabilitat	No	13	33,3%	0	0,0%	14,051	,001
	Sí	17	43,6%	20	90,9%		
	?	9	23,1%	2	9,1%		

Nota. C1 = Cercles; C2 = Col·laborador; R = Rebuig; C3 = Cantera.

Taula 50. Comparacions de les variables numèriques personals, penals, penitenciàries i de tractament entre el grup Cercles + Col·laborador + Rebuig + Cantera i el grup Refractari

Variables de comparació	Grup d'estudi						U	p
	C1 + C2 + R + C3			Refractari				
	n	m	DE	n	m	DE		
Edat delictes pena base	40	30,15	9,037	22	28,55	9,506	380,500	,381
Edat en sortir del centre	33	42,82	10,519	22	37,09	11,426	243,500	,040
Edat del primer ingrès penitenciari	40	29,15	10,042	22	26,14	9,088	350,000	,185
Nre. de fills	32	,94	1,134	16	,81	1,223	227,500	,502
Nre. d'ingressos anteriors	40	,48	,847	22	,82	1,097	353,500	,139
Nre. d'ingressos posteriors	40	,08	,267	22	,05	,213	427,000	,653
Total pena	40	4884,38	3616,515	22	2954,77	2736,970	271,000	,013
Nre. total delictes pena base	40	2,80	2,928	22	2,91	2,245	383,000	,384
Nre. delictes sexuals pena base	40	1,45	,932	22	1,27	,631	415,000	,605
Nre. delictes violència de gènere pena base	40	,03	,158	22	,05	,213	431,000	,665
Nre. delictes no violents pena base	40	,73	1,921	22	,82	2,174	417,000	,666
Nre. altres delictes violents pena base	40	,85	1,578	22	,77	,973	393,500	,442
Nre. de dependències	40	31,88	23,162	22	38,55	24,705	368,000	,289
Dependències conflictives	40	5,83	13,468	22	20,77	21,114	233,000	,002
Suma dies dep. conflictives	27	83,85	122,091	19	282,32	291,749	139,500	,009
Nre. d'incidents molt greus	26	3,92	4,261	19	10,89	8,406	101,000	,001
Nre. d'incidents greus	28	5,43	6,227	19	8,53	6,501	139,000	,006
Nre. regressions a 1r grau	6	1,33	,516	10	2,10	1,101	18,000	,159
Nre. regressions a 2n grau	12	1,33	,888	0	-	-	-	-
Nre. permisos ordinaris sol·licitats	38	36,71	29,487	13	4,23	4,604	38,500	<,001
Nre. permisos ordinaris favorables	28	24,89	14,662	1	2,00	-	0,000	,094
Nre. entrevistes educador/a	40	72,38	66,354	22	28,05	19,617	181,000	<,001
Nre. entrevistes jurista	40	18,90	14,577	22	11,91	10,188	311,500	,058
Nre. entrevistes psicòleg/oga	40	39,58	29,963	22	32,91	81,224	212,500	,001
Nre. entrevistes treballador/a social	40	55,78	31,355	22	20,73	19,862	142,500	<,001
Nre. de valoracions SAM	40	45,00	21,651	22	27,00	17,359	232,000	,002
Nre. de valoracions SAM C i D	40	11,43	8,218	22	16,18	11,044	326,000	,093
Pes percentual de les valoracions C i D respecte el total	40	28,725	17,9430	22	60,864	25,3523	139,500	<,001
Nre. total activitats	40	58,33	29,626	22	39,68	27,223	281,000	,019
Nre. programes drogues	40	1,00	1,432	22	1,50	3,474	402,000	,512
Nre. programes salut mental	40	,18	,958	22	,27	,631	383,000	,102
Nre. programes violència de gènere	40	,13	,791	22	,00	,000	429,000	,458
Nre. programes delictes violents	40	,05	,221	22	,32	,716	361,000	,034

Nota. C1 = Cercles; C2 = Col·laborador; R = Rebuig; C3 = Cantera; U = Prova U de Mann-Whitney.